

UNI WERSYTET
O P O L S K I

Ocena programowa
Profil ogólnoakademicki
Raport Samooceny

Uniwersytet Opolski,
pl. Kopernika 11a,
45-040 Opole

Nazwa ocenianego kierunku studiów: ZARZĄDZANIE

1. Poziom/y studiów: **studia I i II stopnia**
2. Forma/y studiów: **stacjonarna**
3. Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek:

nauki o zarządzaniu i jakości

W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż jednej dyscypliny:

- a. Nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

Studia I stopnia

Nazwa dyscypliny wiodącej	Punkty ECTS	
	Liczba	%
nauki o zarządzaniu i jakości	116	65%

Studia II stopnia

Nazwa dyscypliny wiodącej	Punkty ECTS	
	Liczba	%
nauki o zarządzaniu i jakości	85	71%

- b. Nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

Uwaga: Po zapoznaniu się z treścią stanowiska interpretacyjnego nr 5/2020 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 2 lipca 2020 r. podjęto prace nad zmianą przyporządkowania kierunku do dyscypliny. Przyjęta przez Uczelnię wcześniej metodologia skutkowałą przyporządkowaniem każdej z dyscyplin, która choćby w minimalnym stopniu była adekwatna do efektu uczenia się na kierunku *Zarządzanie*.

Studia I stopnia

L.p.	Nazwa dyscypliny	Punkty ECTS	
		Liczba	%
1	Ekonomia i finanse	28	16%
2	Nauki socjologiczne	16	9%
3	Nauki prawne	9	5%
4	Językoznawstwo	5	2%
5	Nauki o komunikacji społecznej i mediach	2	1%
6	Informatyka	2	1%
7	Geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna	2	1%

Studia II stopnia

Lp.	Nazwa dyscypliny	Punkty ECTS	
		Liczba	%
1	Ekonomia i finanse	15	13%
2	Nauki socjologiczne	9	7%
3	Nauki prawne	5	4%
4	Językoznawstwo	3	2%
5	Nauki o komunikacji społecznej i mediach	1	1%
6	Informatyka	1	1%
7	Geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna	1	1%

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów

Studia I stopnia na kierunku Zarządzanie

poziom kształcenia: **studia pierwszego stopnia**

profil kształcenia: **ogólnoakademicki**

tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwenta: **licencjat**

poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji: **PRK 6**

Tabela kierunkowych efektów uczenia się dla kierunku Zarządzanie, studia I stopnia

Symbol	Opis efektu uczenia się	Odniesienie do PRK (poziom 6)
Wiedza: absolwent zna i rozumie		
k-W-1	w zaawansowanym stopniu – wybrane fakty, obiekty i zjawiska ekonomiczne oraz dotyczące ich metody i teorie ekonomiczne wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu ekonomii i zarządzania, tworzące jej podstawy teoretyczne oraz wybrane zagadnienia z zakresu szczegółowej wiedzy z obszaru ekonomii i zarządzania;	P6S_WG (char. wspólne: zakres i głębia wiedzy)
k-W-2	teorie oraz ogólną metodologię badań w zakresie dyscyplin naukowych właściwych dla kierunku studiów zarządzanie	P6S_WG (char. obszarowe społeczne: zakres i głębia wiedzy)
k-W-3	charakter, miejsce i znaczenie nauk społecznych w systemie nauk oraz ich relacje do innych nauk	P6S_WG (char. obszarowe społeczne: zakres i głębia wiedzy)
k-W-4	cechy człowieka jako podmiotu konstytuującego struktury społeczne oraz zasady ich funkcjonowania	P6S_WG (char. obszarowe społeczne: zakres i głębia wiedzy)
k-W-5	fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji w zakresie ich badania i zastosowania do rozwiązywania problemów ekonomicznych i społecznych	P6S_WK (char. wspólne: kontekst i uwarunkowania) (char. obszarowe społeczne_
k-W-6	podstawowe ekonomiczne, prawne i inne uwarunkowania oraz pojęcia związane z badaniami ekonomicznymi	
k-W-7	zasady z zakresu ochrony własności intelektualnej, prawa autorskiego oraz formy rozwoju indywidualnej przedsiębiorczości	
Umiejętności: absolwent potrafi		
k-U-1	wykorzystywać posiadaną wiedzę ekonomiczną – formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy dotyczące zarządzania oraz wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez: - właściwy dobór źródeł oraz informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy tych informacji, - dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych (ICT)	P6S_UW (char. wspólne: wykorzystanie wiedzy, rozwiązywane problemy, wykonane zadania)

k-U-2	identyfikować i interpretować podstawowe zjawiska i procesy ekonomiczne z wykorzystaniem wiedzy z dyscyplin naukowych właściwych dla kierunku studiów zarządzanie	P6S_UW (char. obszarowe społeczne: wykorzystanie wiedzy, rozwiązywane problemy, wykonane zadania)
k-U-3	analizować i prognozować procesy i zjawiska ekonomiczne z wykorzystaniem standardowych metod i narzędzi dyscyplin naukowych właściwych dla kierunku studiów zarządzanie	P6S_UW (char. obszarowe społeczne wykorzystanie wiedzy, rozwiązywane problemy, wykonane zadania)
k-U-4	Prawidłowo posługiwać się systemami normatywnymi w celu rozwiązania zadania z zakresu zarządzania	P6S_UW (char. obszarowe społeczne wykorzystanie wiedzy, rozwiązywane problemy, wykonane zadania)
k-U-5	komunikować się z użyciem specjalistycznej terminologii dotyczącej opisu kategorii ekonomicznych	P6S_UK (char. wspólne: komunikowanie się)
k-U-6	brać udział w debacie – przedstawiać i oceniać różne opinie i stanowiska w zakresie tematycznym dotyczącym zarządzania oraz dyskutować o nich	
k-U-7	posługiwać się językiem obcym na poziomie co najmniej B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	
k-U-8	planować i organizować pracę – indywidualną oraz w zespole	P6S_UO (char. wspólne: organizacja pracy)
k-U-9	samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie	P6S_UU (char. wspólne: uczenie się/ własny rozwój)
Kompetencje społeczne: absolwent jest gotów do		
k-K-1	krytycznej oceny posiadanej wiedzy ekonomicznej i uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych z zakresu zarządzania	P6S_KK (char. wspólne: oceny/ krytyczne podejście)
k-K-2	wypełniania zobowiązań społecznych, współorganizowania działalności na rzecz środowiska społecznego inicjowania działania na rzecz interesu publicznego, myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy	P6S_KO (char. wspólne: odpowiedzialność/ zobowiązania społeczne)
k-K-3	odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, w tym: - przestrzegania zasad etyki zawodowej i wymagania tego od innych, - dbałości o dorobek i tradycje zawodu	P6S_KR (char. wspólne: rola zawodowa/ niezależność/ rozwój etosu)

Znaczenie skrótów:

W – wiedza,

WG – głębia i zakres wiedzy

WK – kontekst i uwarunkowania wiedzy

U – umiejętności

UW – umiejętności wykorzystania wiedzy

UK – umiejętności komunikacyjne

UO – umiejętności organizacyjne

UU – umiejętności uczenia się

K – kompetencje społeczne

KK – kompetencje krytyczne

KO – kompetencje związane z odpowiedzialnością społeczną

KR – kompetencje związane z rolami zawodowymi

char. - charakterystyki

k – efekt kierunkowy

Studia II stopnia na kierunku Zarządzanie

poziom kształcenia: **studia drugiego stopnia**

profil kształcenia: **ogólnoakademicki**

tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwenta: **magister**

poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji: **PRK 7**

Tabela kierunkowych efektów uczenia się dla kierunku Zarządzanie, studia II stopnia

Symbol	Opis efektu uczenia się	Odniesienie do PRK (poziom 7)
Wiedza: absolwent zna i rozumie		
k-W-1	w pogłębionym stopniu – wybrane fakty, obiekty i zjawiska ekonomiczne oraz dotyczące ich metody i teorie ekonomiczne wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące zaawansowaną wiedzę ogólną z zakresu zarządzania, tworzące jej podstawy teoretyczne, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe zagadnienia oraz wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy z obszaru zarządzania;	P7S_WG (char. wspólne: zakres i głębia wiedzy)
k-W-2	główne trendy rozwojowe nauk o zarządzaniu	
k-W-3	w pogłębionym stopniu teorie naukowe właściwe dla ekonomii i zarządzania oraz kierunku ich rozwoju, a także zaawansowaną metodologię badań	P7S_WG (char. obszarowe społeczne: zakres i głębia wiedzy)
k-W-4	w pogłębionym stopniu charakter, miejsce i znaczenie nauk społecznych w systemie nauk oraz ich relacje do innych nauk	P7S_WG (char. obszarowe społeczne: : zakres i głębia wiedzy)
k-W-5	w pogłębionym stopniu cechy człowieka jako podmiotu konstytuującego struktury społeczne oraz zasady ich funkcjonowania	P7S_WG (char. obszarowe społeczne: zakres i głębia wiedzy)
k-W-6	fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji w zakresie ich badania i zastosowania do rozwiązywania złożonych problemów ekonomicznych i społecznych	P7S_WK (char. wspólne: kontekst i uwarunkowania) (char. obszarowe społeczne)
k-W-7	ekonomiczne, prawne i inne uwarunkowania oraz pojęcia związane z badaniami ekonomicznymi	
k-W-8	zasady zarządzania zasobami własności intelektualnej oraz formy rozwoju indywidualnej przedsiębiorczości	
k-W-9	treści związane z wybraną specjalnością na kierunku zarządzanie (wiedza zawarta w odrębnym zestawieniu specjalnościowych efektów kształcenia)	
Umiejętności: absolwent potrafi		
k-U-1	wykorzystywać posiadaną wiedzę ekonomiczną – formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy dotyczące zarządzania, oraz wykonywać zadania w nieprzewidywalnych warunkach przez: - właściwy dobór źródeł oraz informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy, syntezy oraz twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji, - dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych (ICT)	P7S_UW (char. wspólne: wykorzystanie wiedzy, rozwiązywane problemy, wykonane zadania)
k-U-2	Identyfikować, interpretować i wyjaśniać złożone zjawiska i procesy ekonomiczne oraz relacje między nimi z wykorzystaniem wiedzy z dyscyplin naukowych właściwych dla kierunku studiów zarządzanie	P7S_UW (char. obszarowe społeczne: wykorzystanie wiedzy, rozwiązywane problemy, wykonane zadania)
k-U-3	analizować, prognozować i modelować złożone procesy i zjawiska ekonomiczne z wykorzystaniem zaawansowanych metod i narzędzi	P7S_UW (char. obszarowe społeczne)

	dyscyplin naukowych właściwych dla kierunku studiów zarządzanie	wykorzystanie wiedzy, rozwiązywane problemy, wykonane zadania)
k-U-4	Prawidłowo posługiwać się systemami normatywnymi przy rozwiązywaniu wybranych problemów z zakresu dyscyplin naukowych właściwych dla kierunku zarządzanie, w odniesieniu do wybranych kategorii ekonomicznych	P7S_UW (char. obszarowe społeczne wykorzystanie wiedzy, rozwiązywane problemy, wykonane zadania)
k-U-5	komunikować się na tematy specjalistyczne ze zróżnicowanymi kręgami odbiorców	P7S_UK (char. wspólne: komunikowanie się)
k-U-6	przewodzić debatę	
k-U-7	posługiwać się językiem obcym na poziomie co najmniej B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz w wyższym stopniu w zakresie specjalistycznej terminologii	
k-U-8	kierować pracą zespołu	P7S_UO (char. wspólne: organizacja pracy)
k-U-9	samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie i ukierunkowywać innych w tym zakresie	P7S_UU (char. wspólne: uczenie się/ własny rozwój)
k-U-10	wykorzystać wiedzę i doświadczenie związane z wybraną specjalnością na kierunku zarządzanie (umiejętności zawarte w odrębnym zestawieniu specjalnościowych efektów kształcenia)	
Kompetencje społeczne: absolwent jest gotów do		
k-K-1	krytycznej oceny odbieranych treści, uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych z zakresu zarządzania	P7S_KK (char. wspólne: oceny/ krytyczne podejście)
k-K-2	wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska społecznego inicjowania działania na rzecz interesu publicznego, myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy	P7S_KO (char. wspólne: odpowiedzialność/ zobowiązania społeczne)
k-K-3	odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb społecznych, w tym: - rozwijania dorobku zawodu, - podtrzymywania etosu zawodu - przestrzegania i rozwijania zasad etyki zawodowej oraz działania na rzecz przestrzegania tych zasad	P7S_KR (char. wspólne: rola zawodowa/ niezależność/ rozwój etosu)
k-K-5	Kompetentnego, odpowiedzialnego i etycznego funkcjonowania w obszarze określonym przez wybraną specjalność na kierunku zarządzanie (kompetencje społeczne zawarte w odrębnym zestawieniu specjalnościowych efektów kształcenia)	

Znaczenie skrótów:

W – wiedza,

WG – głębia i zakres wiedzy

WK – kontekst i uwarunkowania wiedzy

U – umiejętności

UW – umiejętności wykorzystania wiedzy

UK – umiejętności komunikacyjne

UO – umiejętności organizacyjne

UU – umiejętności uczenia się

K – kompetencje społeczne

KK – kompetencje krytyczne

KO – kompetencje związane z odpowiedzialnością społeczną

KR – kompetencje związane z rolami zawodowymi

char. - charakterystyki

k – efekt kierunkowy

s – efekt specjalnościowy

Skład zespołu przygotowującego raport samooceny

Imię i nazwisko	Tytuł lub stopień naukowy/stanowisko/funkcja pełniona w uczelni
Bartosz Chorkowy	dr, Dziekan Wydziału Ekonomicznego
Agnieszka Bobrowska	dr, z-ca Dziekana Wydziału Ekonomicznego
Sabina Kauf	prof. dr hab., Dyrektor Instytutu Nauk o Zarządzaniu i Jakości
Anna Mijał	dr, z-ca Dyrektora Instytutu Nauk o Zarządzaniu i Jakości
Marcin Krzesaj	dr inż., Koordynator kierunku <i>Zarządzanie</i>
Rafał Matwiejczuk	dr hab. inż, prof. UO, Prorektor ds. rozwoju i finansów
Iwona Pisz	dr inż., Dyrektor Uniwersyteckiego Centrum Transferu Wiedzy i Technologii
Maria Bucka	dr, Pełnomocnik Rektora UO ds. jakości kształcenia
Bruska Anna	dr, pracownik Instytutu Nauk o Zarządzaniu i Jakości
Natalia Boichuk	mgr, pracownik Instytutu Nauk o Zarządzaniu i Jakości

Spis treści

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów	3
Prezentacja uczelni	9
Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim	10
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	10
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	18
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	28
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	37
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	44
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	48
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	52
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	56
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	64
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	65
Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów	69
Część III. Załączniki	71
Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów	71
Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających	77

Prezentacja uczelni

Wydział Ekonomiczny to jeden z dwunastu wydziałów Uniwersytetu Opolskiego. W związku z wprowadzeniem *Ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* w Uniwersytecie Opolskim Rektor utworzył dziewiętnaście Instytutów odpowiadających dyscyplinom naukowym zgłaszanym do oceny ewaluacyjnej, w tym:

- Instytut Nauk o Zarządzaniu i Jakości, zatrudniający 16 pracowników (w tym 5 samodzielnych) w dwóch katedrach oraz jednym zespole badawczym (<http://we.uni.opole.pl/instytut-nauk-o-zarzadzaniu-i-jakosci/>);
- Instytut Ekonomii i Finansów, w którym w czterech katedrach zatrudnionych jest 29 pracowników (w tym 5 samodzielnych) (<http://we.uni.opole.pl/instytut-ekonomii-i-finansow/>);
- Instytut Geografii Społeczno-Ekonomicznej i Gospodarki Przestrzennej składający się z dwóch katedr i zatrudniający 15 pracowników (w tym 3 samodzielnych). (<http://we.uni.opole.pl/instytut-geografii-spoecznie-ekonomicznej-i-gospodarki-przestrzennej/>)

Nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad kierunkami studiów *Zarządzanie, Logistyka, Ekonomia, Finanse i rachunkowość, Gospodarka przestrzenna* oraz *Turystyka i wypoczynek* prowadzony jest na szczeblu Wydziału Ekonomicznego.

Misją Wydziału Ekonomicznego jest prowadzenie działalności badawczej w zakresie nauk społecznych w trzech dyscyplinach: (1) nauki o zarządzaniu i jakości, (2) ekonomia i finanse, oraz (3) geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna. Kształcenie studentów odbywa się na 6 kierunkach o profilu ogólnoakademickim na poziomie licencjackim i magisterskim (<http://we.uni.opole.pl> w zakładce kandydat – oferta edukacyjna). W ofercie Wydziału Ekonomicznego znajdują się również studia prowadzone w języku angielskim na kierunku Ekonomia: moduł *International Business* na studiach I stopnia oraz moduł *Sustainable Development* na studiach II stopnia. Moduły te wpisują się w strategię umiędzynarodowienia Uniwersytetu Opolskiego, przyczyniając się do większej rozpoznawalności Uczelni na arenie międzynarodowej. Wydział prowadzi także wykłady otwarte, szkolenia i warsztaty dla społeczności uczelnianej, mieszkańców oraz uczniów szkół ponadpodstawowych. Uniwersytet Opolski posiada uprawnienia do nadawania stopnia doktora nauk ekonomicznych w dyscyplinie ekonomia i finanse.

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Koncepcja kształcenia na kierunku *Zarządzanie* jest bezpośrednio związana z misją i ogólnouczelnianą strategią działania (Strategia rozwoju Uniwersytetu Opolskiego na lata 2015-2020), zatwierdzoną uchwałą senatu UO nr 89/2012-2016 z dnia 29 stycznia 2015 r oraz strategią Instytutu Nauk o Zarządzaniu i Jakości na lata 2021-2027 w zakresie:

1. kształcenia studentów w ramach zróżnicowanej i bogatej oferty edukacyjnej,
2. nieustannego doskonalenia oferty edukacyjnej, poprzez tworzenie nowych kierunków oraz modułów kształcenia, zgodnie z wymogami rynku pracy,
3. rozwijania u studentów zdolności o zróżnicowanym kapitale kulturowym oraz kształtowania ich predyspozycji do funkcjonowania w gospodarce opartej na wiedzy i podnoszenie kompetencji praktycznych,
4. rozwoju i doskonalenia potencjału badawczego oraz upowszechniania wyników badań,
5. wdrażania innowacyjnych kierunków badań jako zaplecza dla miasta i regionu,
6. aktywizowania i pogłębiania współpracy międzynarodowej oraz zdobywania nowych kontaktów współpracujących z profilami badawczymi i dydaktycznymi.

Fundamentem działania Uniwersytetu Opolskiego jest jedność nauki, wychowania i nauczania, a społeczną jego misją jest zapewnienie dostępu do wiedzy, kształtowania postaw prospołecznych i nabywania umiejętności przez wszystkich tych, którzy mają do tego prawo i zgłaszają taką potrzebę. Uniwersytet Opolski dostarcza studentom wiedzę, która pozwala poznawać i rozumieć otaczający świat, a umiejętności nabywane na studiach mają zapewnić wysokie kwalifikacje zawodowe, przygotowujące do świadomego i odpowiedzialnego pełnienia funkcji w gospodarce oraz w sektorze publicznym.

Program studiów na kierunku *Zarządzanie* koncentruje się na realizowaniu treści związanych z logicznym, systemowym oraz procesowym sposobem myślenia i działania. Studia na kierunku *Zarządzanie* kształcą menedżerów i ekspertów posiadających kompetencje społeczne oraz zarządcze, niezbędną wiedzę do sprawnego zarządzania, nie tylko rynkowo zorientowanymi podmiotami gospodarczymi, ale także organizacjami i jednostkami sektora publicznego. Studia na tym kierunku pozwalają na zapoznanie się z metodami, systemami oraz instrumentami wykorzystywanymi w realizacji procesów zarządczych w różnych funkcjach i szczeblach organizacyjnych. Umożliwiają także zdobycie wiedzy teoretycznej i praktycznej z zakresu najnowszych rozwiązań zarządczych, stosowanych w różnych obszarach życia społeczno-gospodarczego.

Wpisując się w realizację strategii Uniwersytetu Opolskiego koncepcja kształcenia na kierunku *Zarządzanie* odnosi się w szczególności do realizacji celu jakim jest poprawa pozycji Uniwersytetu w krajowej i międzynarodowej sieci ośrodków kształcenia, a także zwiększenie skuteczności działań Uniwersytetu w regionalnym, krajowym i międzynarodowym otoczeniu społeczno-gospodarczym. W ten cel wpisuje się możliwość pozyskiwania wiedzy pozwalającej na uzyskanie certyfikatu EBC*L w akredytowanym Centrum Egzaminacyjnym, istniejącym na Wydziale Ekonomicznym. Ten Europejski Certyfikat Biznesowy stanowi świadectwo praktycznej wiedzy ekonomicznej i jest uznawany w większości krajów europejskich. Proces kształcenia na kierunku *Zarządzanie* zapewnia studentom wysokie kompetencje, pożądane na rynku pracy. Szerokie

zastosowanie innowacyjnych metod kształcenia (case study, projekty, zajęcia w terenie, certyfikacje) oraz aktywizacja studentów na studiach zarówno I jak i II stopnia czyni proces kształcenia bardziej atrakcyjnym, a jednocześnie pozwala na zdobycie przez studentów kwalifikacji praktycznych, istotnych z punktu widzenia pracodawców. Oferowane programy studiów zapewniają studentom warunki dla rozwoju kompetencji i kreatywności. Stosowanie nowoczesnych metod kształcenia pozytywnie wpływa także na rozwój kadry oraz podnoszenie ich kwalifikacji, stymulując ich do kreowania postaw innowacyjnych. Co więcej, zaangażowanie kadry naukowo-dydaktycznej Instytutu Nauk o Zarządzaniu i Jakości w badania naukowe pozwala na właściwe wykorzystanie potencjału społeczności akademickiej oraz istniejącej na Wydziale Ekonomicznym infrastruktury naukowo-badawczej. Część zajęć wzbogacana jest poprzez wizyty studyjne i bezpośredni kontakt z praktyką gospodarczą, co wpisuje się w cel strategiczny Uniwersytetu, jakim jest włączenie pracodawców w kształtowanie oferty edukacyjnej oraz budowanie relacji z regionalnym i międzynarodowym otoczeniem społeczno-gospodarczym. Ten kierunek aktywności wspiera cel związany z dążeniem do wykorzystania potencjału gospodarczego dla rozwoju Uczelni, co pozwoli ugruntować pozycję Uniwersytetu Opolskiego jako eksperckiego centrum naukowo-badawczego, zwłaszcza na poziomie regionu i miasta.

Z podstawowymi celami Uczelni, tj. kształceniem specjalistów, którzy potrafią sprostać wyzwaniom współczesności i rozwiązywać stojące przed nimi problemy zgodna jest również oferta modułów na kierunku *Zarządzanie*. Jest ona dostosowana do wymogów rynku pracy i zgodnie z nimi modyfikowana. Poszczególne grupy przedmioty podzielone są na kilka bloków przedmiotów, tj.: (1) podstawowe i kierunkowe, obowiązujące wszystkich studentów, (2) kierunkowe do wyboru oraz (3) pozostałe obowiązkowe. Od roku akademickiego 2019/2020 na kierunku *Zarządzanie* I stopnia nie są oferowane żadne moduły kształcenia, co wynika z konieczności wyposażenia studentów kierunku *Zarządzanie* w szeroki zakres wiedzy ogólnej, w zakresie:

- funkcjonowania organizacji (przedsiębiorstw i instytucji publicznych),
- rozpoznawania, diagnozowania, rozwiązywania problemów gospodarowania zasobami ludzkimi, rzeczowymi, finansowymi i informacyjnymi,
- komunikowania się, negocjowania i przekonywania do swoich racji, posługując się językiem fachowym w języku polski oraz obcym.
- twórczego i krytycznego myślenia oraz pracy zespołowej.

Zdobycie szerokiej wiedzy ogólnej pozwala studentom po ukończeniu pierwszego stopnia studiów na kierunku *Zarządzanie* wybrać moduł, który w pewien sposób determinuje ich dalszą karierę zawodową. Dlatego na studiach drugiego stopnia na kierunku *Zarządzanie* od roku akademickiego 2019/2020 oferowane są dwa moduły kształcenia:

- (1) logistyka w biznesie,
- (2) zarządzanie w sektorze publicznym.

Studia drugiego stopnia na kierunku *Zarządzanie* pozwalają studentom poszerzyć wiedzę z zakresu współczesnych koncepcji zarządzania i zarządzania strategicznego w sektorze publicznym. Moduł *logistyka w biznesie* wychodzi naprzeciw oczekiwaniom młodzieży, chcącej zdobyć cenioną przez pracodawców wiedzę i umiejętności niezbędne do podjęcia pracy w przedsiębiorstwach logistycznych, bądź na stanowiskach odpowiedzialnych za wybrany odcinek łańcucha dostaw. Moduł ten stanowi też uzupełnienie oferty kształcenia na oferowanym

w Instytucie Nauk o Zarządzaniu i Jakości kierunku *Logistyka*, na studiach I stopnia. Student na module *logistyka w biznesie* zdobywa rozszerzone kompetencje oraz cenioną przez pracodawców wiedzę i umiejętności niezbędne do podjęcia pracy w przedsiębiorstwach logistycznych, bądź na stanowiskach odpowiedzialnych za wybrany odcinek łańcucha dostaw. Ponadto kształcenie logistyków wpisuje się w kierunki rozwojowe uczelni w strategicznym obszarze badań naukowych i rozwoju kadry określone w strategii rozwoju uczelni na lata 2015-2020 oraz strategii Instytutu Nauk o Zarządzaniu i Jakości na lata 2021-2027. Moduł kształcenia *zarządzanie w sektorze publicznym* niestety nie cieszy się zainteresowaniem studentów, dlatego obecnie pracujemy nad uatrakcyjnieniem oferty na tej specjalności.

Studia drugiego stopnia na kierunku *Zarządzanie* realizują cele strategiczne Uczelni związane z podnoszeniem poziomu oraz kompetencji zawodowych absolwentów studiów pierwszego stopnia. Pozwalają także na poszerzenie zakresu badań naukowych. Kierunek *Zarządzanie* zarówno I jak II stopnia spełnia zatem misję Uniwersytetu Opolskiego i założenia strategii rozwoju Uczelni, Wydziału Ekonomicznego oraz Instytutu Nauk o Zarządzaniu i Jakości.

Ogólne cele na kierunku *Zarządzanie* koncentrują się na:

- przekazywaniu wiedzy z zakresu nauk społecznych, a w szczególności kompleksowej wiedzy z zakresu nauk o zarządzaniu i jakości (zarządzanie projektami, zarządzanie zasobami ludzkimi, zarządzanie strategiczne i operacyjne, podstawy przedsiębiorczości, zachowania organizacyjne, strategie marketingowe), pozwalającej studentom na zaznajomienie się z uwarunkowaniami i zasadami funkcjonowania podmiotów gospodarczych oraz zasadami podejmowania decyzji w warunkach gospodarki rynkowej,
- kształtowaniu umiejętności posługiwania się narzędziami analitycznymi, wspierającymi proces podejmowania decyzji w warunkach ograniczonych zasobów informacyjnych (badania operacyjne, ekonometria, badania rynkowe i marketingowe, metody ilościowe w marketingu),
- kreowaniu postaw przedsiębiorczych i innowacyjnych, które zaowocują podejmowaniem nowych inicjatyw gospodarczych oraz podejmowaniem trudnych wyzwań związanych z realizacją specjalistycznych zadań na stanowiskach pracy odpowiadających uzyskanym kwalifikacjom,
- pobudzaniu odpowiedzialności za siebie i otaczający świat, otwartości i gotowości do współdziałania, a także budowania świadomości konieczności stałego uczenia się.

Realizacja tak przyjętych celów prowadzi do przygotowania przyszłych kadr kierowniczych i specjalistycznych, co jest odpowiedzią na zapotrzebowanie rynku pracy, gdzie stale poszukiwani są specjaliści i menedżerowie łączący wiedzę oraz umiejętności z nauk ekonomicznych i zarządczych. Opracowany program studiów o profilu ogólnoakademickim jest ukierunkowany na realizację licznych, zróżnicowanych efektów uczenia się, w obszarze wiedzy, umiejętności i kompetencji, społecznych, które są zgodne z Polską Ramą Kwalifikacji (PRK), poziom 6 i 7.

Doskonalenie procesu kształcenia na kierunku *Zarządzanie* odbywa się w zakresie modyfikacji:

- (1) harmonogramów studiów (rodzaju i charakteru zajęć, ich liczby i punktów ECTS),
- (2) efektów uczenia się i weryfikacji kart przedmiotów,
- (3) regulaminu i celów praktyk zawodowych.

Oczekiwania wobec kandydatów na studia I i II stopnia omówiono szerzej w kryterium 3.

Studia I i II stopnia na kierunku *Zarządzanie* kierowane są do szerokiego grona osób, dążących do pozyskania wiedzy oraz konkretnych umiejętności i kompetencji praktycznych w zakresie zarządzania, w tym zarządzania jakością, zasobami ludzkimi, a także obszarów pokrewnych, ekonomii, finansów, rachunkowości, prawa.

Analizując związek koncepcji kształcenia z głównymi obszarami działalności naukowej dla ocenianego kierunku studiów należy stwierdzić, że realizacja efektów uczenia się (zgodnych z koncepcją i celami kształcenia) **odpowiada kluczowym obszarom badawczym**, realizowanym przez pracowników Instytutu Nauk o Zarządzaniu i Jakości. Atutem niewielkiego liczebnie Instytutu jest dysponowanie wysokiej jakości kadrą naukową. Potwierdzeniem wysokich standardów i osiągnięć jest m.in. kategoria naukowa. W przypadku Instytutu Nauk o Zarządzaniu i Jakości do tego elementu oceny trudno się odnosić, gdyż dyscyplina ta nie została poddana jeszcze ewaluacji. Niemniej, stanowiąc do 30.09.2019 roku integralną część Wydziału Ekonomicznego UO pracownicy Instytutu w istotnym stopniu przyczynili się nie tylko do pozytywnej ewaluacji wydziału, który posiada kategorię B, ale także do uzyskania uprawnień akademickich, w dziedzinie nauk ekonomicznych, w dyscyplinie ekonomia i finanse. O rozwoju kadry naukowej Instytutu świadczą również awanse naukowe. W ostatnich latach 2 pracowników uzyskało stopień doktora habilitowanego w dyscyplinie nauk o zarządzaniu i jakości, a jeden tytuł profesora nauk społecznych. Pracownicy Instytutu są aktywni naukowo, o czym świadczy duża liczba opublikowanych artykułów naukowych, monografii oraz rozdziałów w monografiach; część indeksowana jest w bazach Scopus i WoS. Pracownicy Instytutu są członkami wielu rad naukowych i programowych kluczowych konferencji naukowych, obejmujących przede wszystkim problematykę nauk o zarządzaniu i jakości, angażują się także w prace Komisji Nauk Rolniczych PAN oraz Komisji Nauk Organizacji i Zarządzania Oddziału PAN w Katowicach.

Z punktu widzenia realizacji efektów uczenia się kluczowy jest zakres badań prowadzonych przez pracowników Instytutu Nauk o Zarządzaniu i Jakości. Obecnie wśród głównych kierunków prowadzonych badań i wymieniń należy: Aspekty i metody zarządzania oraz ich wykorzystanie w praktyce organizacji - w ramach tej tematyki badań wyróżnić należy następujące obszary: (1) Logistyka we współczesnym zarządzaniu przedsiębiorstwami i innymi typami organizacji (zespół pod kierunkiem prof. dr hab. S. Kauf); (2) Modelowanie i ocena jakości informacji w sieci WWW (zespół pod kierunkiem dr. hab. A. Czerwińskiego, prof. UO); (3) Zarządzanie w sektorze rolnym (zespół pod kierunkiem prof. dr hab. S. Sokołowskiej). Ponadto należy wskazać także na kluczowe obszary badawcze, które związane są z rozwojem specjalności naukowych, w szczególności w obszarze: (1) Analizy i oceny efektywności projektów logistycznych (dr inż. I. Pisz), (2) Logistyki w sektorze publicznym (prof. dr hab. S. Kauf), (3) Kompetencje logistycznych (dr. hab. R. Matwiejczuk, prof. UO), (4) Epistemologicznych aspektów prowadzenia i skuteczności badań (dr A. Bruska), (5) Dojrzałości łańcucha dostaw jako uwarunkowań wdrożenia nowoczesnych form pracy; (dr S. Wyrwich-Płotka), (6) Oceny jakości informacji w sieci WWW (dr. inż. M. Krzesaj), (7) Zarządzania wiedzą w szpitalach publicznych. Identyfikacja poziomu i kierunki doskonalenia (dr A. Krawczyk-Sołtys), (8) Uwarunkowań kształtowania i realizacji strategii rozwoju jednostek publicznego szkolnictwa wyższego w Polsce; (dr A. Mijał). Wskazane obszary badań charakteryzuje stosunkowo duża różnorodność, ale także aktualność problematyki. Wyniki badań prezentowane są na konferencjach naukowych i publikowane w czasopiśmie krajowych oraz zagranicznych. Stanowią także podstawę do wprowadzania zmian w programach studiów, a dla wykładowców stanowią formę uatrakcyjnienia treści prezentowanych na zajęciach, także prowadzonych w językach obcych.

Wszyscy wymienieni pracownicy prowadzą zajęcia na kierunku *Zarządzanie* zarówno na I, jak i II stopniu, zgodnie ze swoimi zainteresowaniami badawczymi. Warto wspomnieć również, że działalność naukowa pracowników, prowadzących zajęcia na kierunku *Zarządzanie* została doceniona przez J.M. Rektora UO nagrodami rektorskimi. W ciągu ostatnich 5-ciu lat wyróżnienia te przyznane zostały 17-stokrotnie, a pracownicy otrzymali nagrody indywidualne i zespołowe I, II i III stopnia. Wśród wyróżnionych przez J.M. Rektora UO pracowników wymienić należy: prof. S. Kauf (3-krotnie), prof. R. Matwiejczuk (3-krotnie), prof. A. Czerwiński, dr inż. I. Pisz (3-krotnie), dr M. Krzesaj (2-krotnie), dr A. Krawczyk-Sołtys (2-krotnie), dr. L. Płatkowska-Prokopczyk, dr A. Mijał, dr P. Szwiec. Ponadto w kategorii *Professor Opoliensis* w uznaniu dorobku naukowego wyróżnienie otrzymała prof. dr hab. Sabina Kauf za pracę pt. „Logistyka w sektorze publicznym” przyznawaną przez Marszałka Województwa Opolskiego za najważniejszą pracę naukową.

Rozpatrując **związki kształcenia z działalnością naukową** nie sposób nie wspomnieć o aktywnym udziale studentów w prowadzonych badaniach naukowych. Współpraca badawcza pracowników Instytutu ze studentami odbywa się przy założeniu dobrowolnego udziału zainteresowanych studentów. Inicjowanie tej współpracy następuje w obrębie trzech płaszczyzn. Pierwsza dotyczy współpracy promotora i seminarzysty w toku przygotowywanej przez niego pracy. Zakres współpracy naukowej pomiędzy pracownikami Instytutu i studentami uwidacznia się w tematyce realizowanych prac dyplomowych. Wyróżniająca postawa i praca studenta, pogłębiona znajomość i ciekawość podejmowanej tematyki, pozwala na zaproponowanie zarówno rozszerzenia prowadzonych badań, jak i przygotowania publikacji ich wyników. Te publikowane są nie tylko na łamach wydawanych w Instytucie Studenckich Zeszytów Naukowych, pod nazwą Opolskie Akademickie Forum Logistyki, ISSN 2544-4662, ale także prezentowane na studenckich konferencjach naukowych. Druga płaszczyzna współpracy związana jest z funkcjonowaniem kół naukowych. Studenci kierunku *Zarządzanie* mogą się zrzeszać w ramach: (1) Koła Naukowego Ekonomistów, którego działalności kierowana jest do studentów wszystkich kierunków studiów, realizowanych na Wydziale Ekonomicznym UO, a także (2) Międzyuczelnianego Koła Naukowego Logistyków „LogPoint”, które stwarza studentom możliwości „poruszania się po wiedzy” logistycznej i kreatywnego wykorzystania jej dorobku. Studenckie Międzyuczelniane Koło Naukowe Logistyków „LogPoint” przyczynia się do poszerzania kompetencji nie tylko swoich członków, ale także innych studentów oraz uczniów szkół średnich. Organizowany jest również konkurs wiedzy logistycznej, którego uczestnikami są uczniowie szkół średnich z województwa opolskiego. Członkowie Koła organizują „Dni Logistyka” dedykowane uczniom szkół średnich oraz studentom. W ramach tego wydarzenia odbywają się prezentacje przygotowane przez członków koła oraz zaproszonych gości, w tym przez firmy z branży Transport-Spedycja-Logistyka czy instytucji takich jak Inspekcja Transportu Drogowego. Współpraca Koła Naukowego z przedstawicielami biznesu wspomaga oraz kreuje dialog społeczny, dzięki upowszechnianym wzorcom aktywnych postaw społecznych, wymiany poglądów, otwartości na nowe idee i pomysły z poszanowaniem godności osobistej i partnerów. Zaangażowanie studentów w działalność Koła Naukowego w sposób naturalny pobudza ich potrzebę ciągłego doskonalenia się i rozwoju. Ostatnią płaszczyzną współpracy tworzą audytoryjne formy upowszechniania wyników badań: konferencje naukowe, seminaria, wykłady otwarte. Stwarzają one studentom szanse nie tylko na wysłuchanie ciekawych referatów, ale także przedstawienie wyników własnych rozważań naukowych i badań. Prezentacja i wymiana dorobku badawczo-naukowego realizowana była także w formie międzynarodowych seminariów

studenckich, które odbywały się w ramach współpracy z zaprzyjaźnionymi uczelniami zagranicznymi.

Rezultaty prowadzonych w Instytucie Nauk o Zarządzaniu i Jakości badań są wykorzystywane w projektowaniu i doskonaleniu programu studiów oraz w jego realizacji. Znajduje to swoje odzwierciedlenie w aktualizacji kart przedmiotów o najnowsze osiągnięcia wiedzy i metody kształcenia. Wszelkie zmiany dyskutowane są w ramach Katedr i Zespołów badawczych.

Planowanie i realizacja programu studiów na kierunku *Zarządzanie* jest procesem ciągłym, angażującym władze oraz pracowników Wydziału Ekonomicznego, odpowiednie służby Uczelni, w tym Biuro Dydaktyki i Spraw Studenckich, a także odpowiednie **grupy interesariuszy zewnętrznych, i wewnętrznych**. Podczas bieżących analiz oczekiwań rynku pracy i weryfikacji programów kształcenia na kierunku *Zarządzanie* uwzględniane są preferencje pracodawców z sektora publicznego i prywatnego. Absolwenci kierunku *Zarządzanie* mogą zajmować stanowiska menedżerskie na każdym szczeblu hierarchii zarządzania, mogą być liderami projektów gospodarczych i organizacyjnych w jednostkach samorządu terytorialnego, w działach personalnych krajowych i międzynarodowych przedsiębiorstwach oraz w administracji centralnej. Studia zarówno na I, jak i na II stopniu przygotowują studentów i absolwentów do założenia własnej organizacji, aktywności w organizacjach sektora publicznego, a także zarządzania w przedsiębiorstwach z branży transport-spedycja-logistyka TSL. Opinie i sugestie interesariuszy zewnętrznych traktowane są jako ważny głos doradczy uwzględniany podczas modyfikacji i aktualizacji programów studiów. Są także impulsem do powoływania nowych kierunków i specjalności. Należy podkreślić, że informacje dotyczące zapotrzebowania rynku pracy oraz oczekiwań interesariuszy zewnętrznych względem zatrudnianych absolwentów kierunku *Zarządzanie* pozyskiwane są dzięki nawiązywaniu i utrzymywaniu kontaktów pracowników Wydziału Ekonomicznego z przedstawicielami pracodawców.

Cennym źródłem informacji są opinie przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego przekazywane m.in. w trakcie organizowanych wydarzeń studenckich, takich jak np. Targi edukacyjne, Targi pracy, Giełda pracy Uniwersytetu Opolskiego, Festiwal Nauki. Dodatkowo pozyskiwaniu informacji służą badania kierunków rozwoju rynku pracy oraz uczestnictwo pracowników Wydziału Ekonomicznego UO w konferencjach naukowych z udziałem przedstawicieli biznesu. Badania rozwoju rynku pracy oznaczają regularne monitorowanie przez pracowników Wydziału specjalistycznych publikacji, dotyczących aktualnych trendów w gospodarce, które zapewniają perspektywy zawodowe studentom kierunku *Zarządzanie*. Wnioski z badań uwzględniane są podczas projektowania programów studiów oraz definiowania efektów kształcenia na kierunku.

Istotną grupę **interesariuszy wewnętrznych** stanowią studenci aktywnie uczestniczący w działaniach kół naukowych. Opiekunowie tych kół na bieżąco przekazują Koordynatorowi kierunku (wcześniej Radzie Programowej) sugestie i oczekiwania studentów związane z koncepcją kształcenia. Na przestrzeni ostatnich kilku lat, przy współudziale interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych wprowadzono zmiany na kierunku *Zarządzanie*, które dotyczą: efektów uczenia się na kierunku kształtowanych zgodnie z Polskimi Ramami Kwalifikacji (PRK), nowych specjalności/modułów np. zaproponowano nową specjalność na Zarządzaniu II stopnia: Logistyka w biznesie.

Absolwent kierunku *Zarządzanie* I stopnia uzyskuje dyplom w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości. Posiada szeroką wiedzę z zakresu zarządzania, ekonomii oraz dyscyplin pokrewnych. Nabyta w trakcie studiów umiejętność interpretacji danych na temat rynku i przedsiębiorstwa

pozwała podejmować trafne decyzje w zakresie zarządzania zasobami organizacji (społecznymi, rzeczowymi i finansowymi) oraz podstawowych procesów tworzenia wartości dla przedsiębiorstwa i jego interesariuszy. Jest wyposażony w wiedzę na temat profesjonalnych metod badania zjawisk i procesów gospodarczych, pozwalających efektywnie rozwiązywać problemy ekonomiczno-finansowe podmiotów rynkowych. Posiada umiejętność działania w konkurencyjnym otoczeniu krajowym, międzynarodowym i globalnym, sprawnie posługując się narzędziami analitycznymi, pozwalającymi rozpoznać sytuację przedsiębiorstwa oraz jego otoczenie. Absolwent kierunku *Zarządzanie* umie trafnie identyfikować szanse i możliwości działania podmiotu rynkowego, a także na tej podstawie tworzyć oraz wdrażać strategie działania firmy.

Absolwent kierunku *Zarządzanie* I stopnia jest przygotowany do podjęcia pracy we wszelkich podmiotach i instytucjach zgłaszających zapotrzebowanie na profesjonalną kadrę menedżerską różnych szczebli (przedsiębiorstwa, instytucje i jednostki administracji publicznej oraz samorządowej, instytucje około-biznesowe, organizacje pozarządowe), może również podjąć własną działalność gospodarczą, a także prowadzić pracę naukowo-badawczą. Absolwenci kierunku *Zarządzanie* I stopnia mogą w szczególności zostać:

- pracownikami wielu różnych przedsiębiorstw i instytucji,
- dyrektorami instytucji finansowych i ubezpieczeniowych,
- właścicielami małych i średnich przedsiębiorstw,
- kierownikami wyższych i średnich szczebli w dużych przedsiębiorstwach produkcyjnych i handlowych,
- pracownikami instytucji naukowo-badawczych,
- politykami i pracownikami administracji szczebla samorządowego.

Absolwenci studiów pierwszego stopnia na kierunku *Zarządzanie* mogą kontynuować naukę na studiach drugiego stopnia na kierunku *Zarządzanie* lub na kierunkach pokrewnych. Mogą również stać się słuchaczami studiów podyplomowych.

Absolwent kierunku *Zarządzanie* II stopnia posiada szeroką wiedzę z dziedziny nauk społecznych, w tym w ramach nauk o zarządzaniu i jakości oraz ekonomia i finanse. Pogłębiona w trakcie studiów umiejętność interpretacji danych na temat funkcjonowania różnych typów organizacji pozwala podejmować trafne decyzje w zakresie sprawnego oraz skutecznego zarządzania nimi zarówno na poziomie strategicznym, jak i operacyjnym.

Znajomość języków obcych na poziomie B2+ pozwala absolwentowi na funkcjonowanie w europejskiej przestrzeni gospodarczej i instytucjonalnej. Absolwenci kierunku *Zarządzanie* II stopnia mogą realizować swoje zawodowe ambicje w każdej organizacji w sektorze publicznym i prywatnym, zgłaszającej zapotrzebowanie na profesjonalną kadrę menedżerską na różnych poziomach zarządzania.

Studia przygotowują studentów i absolwentów do założenia własnej organizacji, aktywności w organizacjach sektora publicznego, w tym także prowadzenia działalności dydaktycznej i naukowej a także zarządzania gospodarstwem rolnym. Absolwenci kierunku *Zarządzanie* II stopnia mogą w szczególności zostać:

- właścicielami mikro, małych i średnich przedsiębiorstw,
- kierownikami wyższych i średnich szczebli w dużych przedsiębiorstwach wytwórczych i usługowych, w tym w sektorze rolnym,
- właścicielami gospodarstw rolnych,

- pracownikami instytucji badawczych oraz jednostek naukowo-dydaktycznych,
- liderami projektów gospodarczych i organizacyjnych w jednostkach administracji centralnej i samorządowej,
- pracownikami działów personalnych krajowych i międzynarodowych przedsiębiorstw oraz w administracji centralnej, instytucjach otoczenia biznesu, organizacjach pozarządowych,
- politykami i pracownikami administracji szczebla samorządowego,
- pracownikami instytucji doradztwa rolniczego.

Studia II stopnia na kierunku *Zarządzanie* przygotowują studentów do podjęcia pracy naukowej, w tym w ramach studiów III stopnia.

Koncepcja kształcenia na Wydziale Ekonomicznym zgodna jest m.in. ze **standardami systemu bolońskiego** w zakresie ECTS, wymaganiami Karty Erasmus+ oraz Polskiej Ramy Kwalifikacji (wcześniej KRK). Studenci mają możliwość zdobywania i rozwijania wiedzy ekonomicznej. Obecny program kształcenia na kierunku *Zarządzanie* w zakresie przedmiotów podstawowych i kierunkowych bazuje w dużej mierze na obowiązujących wcześniej ministerialnych standardach kształcenia dla tego kierunku, natomiast ciągle ewoluująca i modyfikowana oferta specjalności/modułów stanowi odpowiedź na potrzeby rynku pracy i oczekiwania studentów. Warto podkreślić, że studenci w trakcie studiów mają możliwość uzyskania certyfikatu EBC*L, o którym już wspomniano.

Współpraca Koordynatora kierunku *Zarządzanie* (wcześniej Rady Programowej) i Dyrekcji Instytutu Nauk o Zarządzaniu i Jakości z Dziekanem Wydziału Ekonomicznego oraz Wydziałowymi Komisjami: (1) ds. Jakości Kształcenia, (2) Oceny Jakości Kształcenia pozwala na bieżącą analizę m.in. wyników rekrutacji, oczekiwań studentów, poziomu osiągania efektów, opinii pracodawców na temat praktykantów.

Najnowsze inicjatywy w koncepcji kształcenia zainicjowane przez interesariuszy wewnętrznych zmierzają do organizowania procesu kształcenia z uwzględnieniem możliwości technologicznych kształcenia na odległość oraz do zapraszania naukowców z partnerskich uczelni, także spoza Europy do przeprowadzania wykładów gościnnych dla studentów Wydziału Ekonomicznego.

Kierunkowe efekty uczenia się dla kierunku *Zarządzanie* obejmują wiedzę, umiejętności, kompetencje społeczne w obszarze nauk społecznych oraz uwzględniają kompetencje badawcze, komunikowanie się w języku obcym i kompetencje społeczne niezbędne w działalności naukowej oraz zawodowej.

Dla studiów I stopnia odniesieniem jest poziom 6, a dla studiów II stopnia – poziom 7 PRK. Kluczowe efekty kierunkowe na studiach I stopnia bezpośrednio odwołujące się do zarządzania i jakości jako dyscypliny naukowej to: k-W-1 (zna pojęcia i zjawiska z zakresu ekonomii i zarządzania), k-W-2 (zna metodologię badań w zakresie dyscyplin naukowych właściwych dla kierunku studiów zarządzanie), k-W-5 (zna dylematy współczesnej cywilizacji w zakresie ich badania i zastosowania do rozwiązywania problemów ekonomicznych i społecznych), k-W-6 (zna podstawowe ekonomiczne, prawne i inne uwarunkowania oraz pojęcia związane z badaniami ekonomicznymi), k-U-1 (potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę z zakresu zarządzania), k-U-2 (potrafi identyfikować i interpretować podstawowe zjawiska i procesy ekonomiczne z wykorzystaniem wiedzy z dyscyplin naukowych właściwych dla kierunku studiów zarządzanie), k-U-3 (potrafi analizować i prognozować procesy i zjawiska ekonomiczne z wykorzystaniem metod i narzędzi dyscyplin naukowych właściwych dla kierunku studiów zarządzanie), k-U-5 (potrafi posługiwać się specjalistyczną terminologią dotyczącą opisu kategorii ekonomicznych), k-K-1 (jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy ekonomicznej i uznawania znaczenia

wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych z zakresu zarządzania), k-K-3 (jest gotów do odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych).

Kluczowe efekty kierunkowe na studiach II stopnia bezpośrednio odwołujące się do zarządzania jako dyscypliny naukowej to: k-W-1 (zna w pogłębionym stopniu zaawansowaną wiedzę ogólną z zakresu zarządzania), k-W-2 (zna główne trendy rozwojowe nauk o zarządzaniu) k-W-3 (zna w pogłębionym stopniu teorie naukowe właściwe dla zarządzania, a także zaawansowaną metodologię badań), k-W-6 (zna dylematy współczesnej cywilizacji), k-W-7 (zna uwarunkowania ekonomiczne, prawne oraz pojęcia związane z badaniami ekonomicznymi), k-U-1 (potrafi formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy zarządcze), k-U-2 (potrafi identyfikować, interpretować i wyjaśniać złożone zjawiska i procesy ekonomiczne z wykorzystaniem wiedzy z dyscyplin naukowych właściwych dla kierunku zarządzanie), k-U-3 (potrafi analizować, prognozować i modelować złożone procesy i zjawiska ekonomiczne z wykorzystaniem zaawansowanych metod i narzędzi dyscyplin naukowych właściwych dla kierunku zarządzanie), k-U-5 (potrafi komunikować się na tematy specjalistyczne), k-K-1 (jest gotów do krytycznej oceny odbieranych treści w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych z zakresu zarządzania), k-K-3 (jest gotów do odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych).

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Dobór kluczowych treści kształcenia, w tym treści związanych z wynikami działalności naukowej w dyscyplinie nauk o zarządzaniu i jakości są zgodne z przepisami ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Efekty uczenia się są spójne z przedstawioną koncepcją i celami kształcenia wskazanymi w PRK. Są również zgodne z aktualnym stanem wiedzy w dyscyplinie oraz zakresem działalności naukowej pracowników Instytutu Nauk o Zarządzaniu i Jakości w tym obszarze. Za dobór treści do przedmiotu odpowiada prowadzący zajęcia, którego zadaniem jest opracowanie karty przedmiotu, uwzględniającej możliwe do osiągnięcia efekty uczenia się i proponowane sposoby ich weryfikacji. Informacje z kart przedmiotów umieszczone są w systemie USOS-Web, tak by były widoczne dla studentów.

Przedmioty składające się na program studiów służą realizacji efektów kierunkowych, sprowadzonych na poziomie kart przedmiotów do postaci efektów uczenia się dla przedmiotu (efektów przedmiotowych), dla których określone zostały właściwe treści kształcenia. Przykładowo, jeden z kluczowych efektów uczenia się w zakresie wiedzy k-W-1 (student ma zaawansowaną wiedzę z zakresu zarządzania) ma rozwinięcie w kartach następujących przedmiotów: (1) *metody organizacji i zarządzania* w postaci efektu przedmiotowego: zna i rozumie istotę i charakterystyki metod stosowanych w zarządzaniu, posiada uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe oraz wybrane zagadnienia z zakresu metod organizacji i zarządzania, (2) *ekonomika przedsiębiorstwa* w postaci efektu przedmiotowego: student zna i omawia w zaawansowanym stopniu istotę prowadzenia działalności gospodarczej, w sposób racjonalny i efektywny (3) *zachowania organizacyjne*, w postaci efektu przedmiotowego: student zna uwarunkowania zachowań organizacyjnych, (4) *zarządzanie strategiczne i operacyjne* w postaci efektu przedmiotowego: student zna i objaśnia w zaawansowanym stopniu istotę i elementy procesu formułowania strategii rozwoju organizacji

oraz jej implementacji z uwzględnieniem szczegółowych zadań zarządzania operacyjnego, (5) *podstawy zarządzania* w postaci efektu przedmiotowego: student ma wiedzę o charakterze nauk o zarządzaniu i jakości, głównych kierunkach rozwoju teorii zarządzania i ich przedstawicielach oraz o prawidłowościach funkcjonowania systemów organizacyjnych.

Wskazany efekt kształcenia w zakresie wiedzy k-W-1 (student ma podstawową i pogłębioną wiedzę z zakresu zarządzania) realizowany jest w wyniku przedstawienia studentom treści kształcenia, takich jak m.in. na przedmiocie:

- (1) *metody organizacji i zarządzania* – miejsce metod organizacji i zarządzania w naukach o zarządzaniu, problemy w organizacjach – identyfikacja i klasyfikacja, podejście diagnostyczne i prognostyczne, metody usprawniania i rozwoju organizacji – marketing wewnętrzny, metody usprawniania i rozwoju organizacji – reengineering,
- (2) *ekonomika przedsiębiorstwa* – ekonomika przedsiębiorstwa a zarządzanie przedsiębiorstwem, racjonalność i efektywność w działalności gospodarczej przedsiębiorstw, ekonomika wykorzystania zasobów przedsiębiorstwa, warunki rozwoju współczesnych przedsiębiorstw – pomiar i ocena efektywności,
- (3) *zachowania organizacyjne* – istota oraz zewnętrzne i wewnętrzne uwarunkowania zachowań organizacyjnych, zachowania i postawy grup społeczno-zawodowych w organizacji. rywalizacja i współpraca wewnątrz- i międzygrupowa, metody i instrumenty kształtowania zachowań organizacyjnych, kultura organizacyjna, jej funkcje i typologie, transformacja kulturowa, wielokulturowość organizacyjna, komunikacja międzykulturowa w organizacjach międzynarodowych,
- (4) *zarządzanie strategiczne i operacyjne* – istota zarządzania strategicznego i operacyjnego i ich główne cechy, zarządzanie konwencjonalne i strategiczne jako odrębne systemy metodologiczne, korzyści i niekorzystne aspekty zarządzania strategicznego, strategia jako rezultat procesu zarządzania strategicznego – pojęcie, główne elementy, modele zarządzania operacyjnego, bieżące sterowanie i kontrola operacyjna, controlling operacyjny,
- (5) *podstawy zarządzania* – rozwój teorii organizacji i zarządzania: szkoła klasyczna – naukowe zarządzanie, podejście systemowe i podejście sytuacyjne w zarządzaniu, systemowe modele organizacji, funkcje zarządzania, postacie sprawnego działania, wytyczne sprawnego działania, podejmowanie decyzji w zarządzaniu.

Inny, istotny z punktu widzenia zarządzania organizacjami efekt uczenia się, k-W-5 w postaci: student zna i rozumie fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji w zakresie ich badania i zastosowania do rozwiązywania problemów charakterystycznych dla nauk o zarządzaniu, znajduje rozwinięcie m.in. na przedmiocie (1) *polityka społeczna*, w postaci efektu przedmiotowego: student zna i rozumie: główne modele polityki społecznej; głównych aktorów, instytucje polityki społecznej funkcjonujących zarówno w otoczeniu krajowym, jak i międzynarodowym; instrumenty polityki społecznej i ich wpływ na kwestie społeczne; cele, zasady, kierunki, wartości, sektory, style, dziedziny polityki społecznej, (2) *ekonomika przedsiębiorstwa* w postaci efektu przedmiotowego: student definiuje i objaśnia główne problemy zakładania przedsiębiorstw i gospodarowania jego zasobami z punktu widzenia rozwiązywania ekonomicznych problemów rozwoju a także w ramach (3) *praktyk zawodowych*, w postaci efektu: Student zna prawidłową organizację pracy podmiotów gospodarczych i innych organizacji w warunkach gospodarki rynkowej.

Wskazany efekt kształcenia w zakresie wiedzy k-W-5 (student zna i rozumie fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji) realizowany jest w wyniku przedstawienia studentom treści kształcenia, takich jak m.in. na przedmiocie:

- (1) *polityka społeczna* - przedmiot, cele i funkcje polityki społecznej, modele polityki społecznej, różne podejścia do socjalnej funkcji państwa, polityka ochrony zdrowia, zabezpieczenia społeczne, kwestie związane z ubóstwem. pomoc społeczna,
- (2) *ekonomika przedsiębiorstwa* - miejsce i rola ekonomiki przedsiębiorstwa w systemie nauk społecznych zakładanie przedsiębiorstwa. typologia przedsiębiorstw. kryteria wyboru formy prawno- organizacyjnej prowadzenia działalności wybór profilu działalności i pola asortymentowego produktów, ekonomika kosztów i finansów przedsiębiorstwa.

Z punktu widzenia młodych adeptów kierunku *Zarządzanie* na rynku pracy szczególne znaczenie mają efekty w kategorii umiejętności, zwłaszcza te, które przygotowują do wykonywania zawodu. Przykładowe rozwinięcie efektu umiejętnościowego k-U-2 (Absolwent potrafi w sposób zaawansowany identyfikować i interpretować podstawowe zjawiska i procesy ekonomiczne, a także wykorzystać swoją wiedzę do rozwiązywania złożonych i nietypowych problemów) ma rozwinięcie na przedmiocie *podstawy zarządzania* w postaci efektu: student posiada umiejętności rozumienia i analizowania zjawisk zachodzących w organizacjach, i jest realizowane poprzez przekazywanie studentom treści kształcenia obejmujących, m.in.: cele organizacji, identyfikacja typów planów, strategii organizacji, formułowanie strategii, techniki zwiększania poziomu motywacji pracowników na tle różnych teorii motywacji, techniki wspomagające podejmowanie decyzji, twórcze rozwiązywanie problemów, typy technologii, funkcje i rodzaje kontroli, nadzór nad organizacjami, ideologia w organizacjach, elementy procesu kadrowego. Z kolei rozwinięcie efektu umiejętnościowego k-U-5 (student potrafi wykonywać zadania w warunkach niepewności prezentować treści w sposób komunikatywny z wykorzystaniem specjalistycznej terminologii dotyczącej opisu kategorii ekonomicznych) następuje m.in. na przedmiocie: (1) *badania marketingowe* w postaci efektu: student potrafi formułować sądy w ważnych sprawach marketingowych oraz myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy. Efekt ten jest realizowany poprzez treści kształcenia takie jak m.in.: konstrukcja kwestionariusza ankietowego, redukcja i redakcja danych, analiza statystyczna wyników badań, prezentacja wyników badań oraz (2) *ekonomika przedsiębiorstwa* w postaci efektu: student potrafi komunikować się z użyciem specjalistycznej terminologii dotyczącej ekonomicznych aspektów prowadzenia działalności gospodarczej. Efekt jest realizowany przez przekazywanie treści kształcenia w zakresie: podstawowych zasad działania przedsiębiorstw, zasad gospodarności i przedsiębiorczości, analizy prognozy rentowności, ekonomiczno-prawnych aspektów tworzenia przedsiębiorstw.

Z punktu widzenia pracodawców istotnym efektem uczenia się podczas studiów jest zdobywanie kompetencji społecznych. Te student na kierunku *Zarządzanie* zdobywa przede wszystkim w trakcie realizacji *praktyk zawodowych*. W ich ramach realizowane są kluczowe efekty kompetencyjne k-K-1, k-K-3 (student, mając świadomość, że zarządzanie jest działaniem zespołowym potrafi organizować pracę swoją i zespołu, a także realizować własne uczenie się przez całe życie. Ponadto jest gotów do odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, w tym przestrzegania zasad etyki zawodowej i wymagania tego od innych).

Istotną składową współczesnych kierunków studiów jest nauka języków obcych. Na zajęciach z języków obcych oraz przedmiotów kierunkowych, prowadzonych w języku nowożytnym rozwijane są umiejętności komunikacji ustnej oraz pisemnej w języku obecnym, prowadzące do

uzyskania przez studenta biegłości na poziomie co najmniej B2 (poziom 6) Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.

W efekcie student I stopnia na kierunku *Zarządzanie* otrzymuje szeroką wiedzę z zakresu zarządzania, ekonomii i dyscyplin pokrewnych. Nabyte w trakcie studiów umiejętności interpretacji danych na temat rynku i przedsiębiorstwa pozwalają mu podejmować trafne decyzje, wyposażony jest w wiedzę z zakresu metod i narzędzi badania zjawisk i procesów rynkowych (w tym technik informacyjno-komunikacyjnych) badania zjawisk oraz procesów gospodarczych. Potrafi je wykorzystać w praktyce zarządczej, analizując wewnętrzne i zewnętrzne uwarunkowania funkcjonowania organizacji oraz trafnie identyfikując szanse i możliwości działania podmiotu rynkowego. Dzięki temu potrafi konstruować założenia strategii oraz opracowywać, wdrażać i kontrolować programy operacyjne. Student przygotowany jest do podjęcia pracy we wszelkich podmiotach i instytucjach zgłaszających zapotrzebowanie na profesjonalną kadrę menedżerską różnych szczebli, może również podjąć własną działalność gospodarczą lub pracę naukowo-badawczą. Student jest także przygotowany do podjęcia studiów II stopnia oraz kontynuacji kształcenia na studiach podyplomowych, kursach czy stażach.

Absolwent studiów II stopnia na kierunku *Zarządzanie* otrzymuje tytuł zawodowy magistra. Przedmioty składające się na program studiów służą realizacji efektów kierunkowych, właściwych dla studiów II stopnia na kierunku zarządzanie sprowadzonych na poziomie kart przedmiotów do postaci efektów przedmiotowych, dla których zostały dobrane odpowiednie treści programowe. Przykładowo, jeden z kluczowych efektów uczenia się w zakresie wiedzy k-W-1 (student posiada specjalistyczną i pogłębioną wiedzę teoretyczną oraz praktyczną z zakresu nauk o zarządzaniu i jakości oraz nauk komplementarnych, które dotyczą istoty i problemów funkcjonowania współczesnych podmiotów gospodarczych znajduje rozwinięcie na zajęciach: (1) *rozwój myśli organizatorskiej* w postaci efektu przedmiotowego: student zna teorie zarządzania, stanowiące zaawansowaną wiedzę ogólną z nauk o zarządzaniu i jakości, tworzące jej podstawy teoretyczne, (2) *zarządzanie logistyczno-marketingowe* w postaci efektu przedmiotowego: student zna istotę i strukturę zarządzania logistyczno-marketingowe oraz determinant i przejawów jego rozwoju, (3) *zarządzanie produkcją* w postaci efektu przedmiotowego: student zna i rozumie w sposób pogłębiony złożone procesy i zjawiska zachodzące w organizacjach i ich otoczeniu w obszarze zarządzania produkcją, (4) *instrumenty zarządzania marketingowego* w postaci efektu: student ma podstawową wiedzę o procesach, zjawiskach zachodzących w relacji marketing - rynek, ma podstawową wiedzę o instrumentach marketingu, oraz o postępowaniu nabywcy i jego zachowaniu na rynku.

Wymieniony wyżej kluczowy efekt uczenia się w zakresie wiedzy (student posiada specjalistyczną i pogłębioną wiedzę teoretyczną oraz praktyczną z zakresu nauk o zarządzaniu i jakości) realizowany jest w wyniku przedstawienia studentom m.in. następujących treści:

- (1) *rozwój myśli organizatorskiej* - zarządzanie i organizacja – interpretacja podstawowych pojęć, nurt inżynierski w naukach o zarządzaniu – dorobek naukowy wybranych przedstawicieli, dorobek naukowy przedstawicieli nurtu uniwersalistycznego w naukach o zarządzaniu, podejście systemowe w zarządzaniu, podejście sytuacyjne w zarządzaniu, „nowa fala” w zarządzaniu, wyzwania dla zarządzania w xxi wieku,
- (2) *zarządzanie logistyczno-marketingowe* – ewolucja i pojęcie logistyki oraz marketingu, integracja procesów logistycznych i marketingowych, strategie logistyczno-marketingowe, logistyczno-marketingowa obsługa klienta, logistyka i marketing a inne koncepcje zarządzania,

- (3) *zarządzanie produkcją* - zarządzanie produkcją w ujęciu instytucjonalnym i funkcjonalnym. obszary decyzyjne zarządzania produkcją, działalność operacyjna jako źródło przewagi konkurencyjnej organizacji, cele produkcyjne i rynkowe organizacji, formy działalności produkcyjnej organizacji, zasady zarządzania produkcją, istota strategii produktowo-rynkowych i ich rodzaje, specjalizacja i dywersyfikacja działalności produkcyjnej organizacji, funkcje operacyjnego zarządzania produkcją (planowanie operacyjne, organizowanie działalności produkcyjnej, kontrola operacyjna realizacji celów produkcyjnych).
- (4) *instrumenty zarządzania marketingowego* – marketing a warunki działania, postępowanie konsumenta na rynku, segmentacja rynku i plasowanie produktów na rynku, zarządzanie produktem, ceną, dystrybucją i komunikacja marketingową.

Ponadto student II stopnia studiów na kierunku *Zarządzanie* realizuje efekt w zakresie uczenia się k-W-3, który pozwala na zdobycie pogłębionej wiedzy i umiejętności interpretacji danych na temat funkcjonowania różnych typów organizacji. W efekcie student potrafi podejmować trafne decyzje w zakresie sprawnego i skutecznego zarządzania nimi zarówno na poziomie strategicznym, jak i operacyjnym. Efekt ten znajduje rozwinięcie m.in. na zajęciach (1) *strategie logistyczno-marketingowe* w postaci efektu przedmiotowego: student posiada znajomość istoty i struktury kategorii konkurencyjności, a także podstawowych form oraz rodzajów konkurencyjności. Efekt ten jest realizowany poprzez przekazanie studentom treści kształcenia w zakresie m.in.: istota konkurencji, podstawowe kryteria konkurencji, podstawowe formy konkurencyjności przedsiębiorstwa, relacji logistyki i marketingu w stosunku do zarządzania strategicznego, istoty strategii logistyczno-marketingowych, czynników wpływających na ich opracowywanie, procedury formułowania i realizacji strategii, (2) *gospodarowanie kapitałem społecznym w organizacji* w postaci efektu przedmiotowego: student dysponuje wiedzą na temat uwarunkowań kapitału społecznego osób, grup i organizacji. Efekt ten realizowany jest poprzez przekazanie studentom treści m.in. w zakresie: uwarunkowań organizacyjnych kapitału społecznego w organizacji, w powiązaniu z praktykami zarządzania kadrami i przywództwem w miejscu pracy oraz skutkami kapitału społecznego dla funkcjonowania organizacji. Dla studentów wkraczających na rynek pracy ważne są również umiejętności krytycznej analizy, formułowania sądów, interpretacji i oceny procesów zarządczych. Student jest przygotowany do prowadzenia własnej działalności gospodarczej, aktywności w organizacjach sektora publicznego, a także zarządzania gospodarstwem rolnym. Ponadto znajomość języków obcych na poziomie B2+ (poziom 7), oznacza realizację efektu uczenia się w zakresie umiejętności k-U-7: student potrafi posługiwać się językiem obcym na poziomie co najmniej B2+) Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. Pozwala to absolwentowi na funkcjonowanie w europejskiej przestrzeni gospodarczej i instytucjonalnej. Absolwenci mogą realizować swoje zawodowe ambicje w każdej organizacji w sektorze publicznym i prywatnym, zgłaszającej zapotrzebowanie na profesjonalną kadrę menedżerską na różnych poziomach zarządzania. Jedną z umiejętności absolwenta II stopnia jest także identyfikacja problemów badawczych, formułowanie pytań i hipotez badawczych oraz ich testowanie, co pozwala mu na podejmowanie prostych wyzwań badawczych, a to predestynuje go do kontynuacji kształcenia na studiach III stopnia (doktoranckich) oraz budowania kompetencji badawczych.

Dobór treści kształcenia pozwala na dalszy indywidualny i samodzielny rozwój studentów/absolwentów, w tym ciągłe aktualizowanie zdobytej wiedzy, udział w spotkaniach z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, udział w szkoleniach, warsztatach i stażach (pozyskiwać w tym zakresie stosowne certyfikaty, np. *TransEdu*). Kontakt studentów

z praktyką gospodarczą w trakcie studiów pozwala nie tylko na zdobywanie dodatkowego doświadczenia, ale także budowanie nowych umiejętności.

Wykorzystywane na studiach I i II stopnia na kierunku *Zarządzanie metody kształcenia*, wspierające proces uczenia się oraz przyswajania wiedzy opierają się na wykorzystaniu teorii, praktyki i doświadczenia nauczyciela akademickiego oraz autorefleksji studentów. Zakłada się, że w trakcie zajęć student nie tylko pozna, ale przede wszystkim zrozumie problematykę zarządzania organizacjami. Ponadto będzie potrafił dobrać i wykorzystać odpowiednie metody i techniki do rozwiązywania problemów zarządczych, a co najważniejsze – będzie gotowy do przedsiębiorczego myślenia.

Metody kształcenia zostały tak dobrane, aby móc zrealizować przyjęte efekty przedmiotowe. Efekty w zakresie wiedzy realizowane są najczęściej na zajęciach wykładowych i konwersatoriach. Efekty w zakresie umiejętności realizowane są w formie ćwiczeń i laboratoriów, a efekty kompetencyjne najczęściej na seminariach dyplomowych, magisterskich oraz w ramach praktyk zawodowych. Przykładowo w ramach przedmiotu zarządzanie strategiczne i operacyjne przyjęto dwa efekty w zakresie wiedzy:

- (1) student zna i objaśnia w zaawansowanym stopniu istotę i elementy procesu formułowania strategii rozwoju organizacji oraz jej implementacji z uwzględnieniem szczegółowych zadań zarządzania operacyjnego,
- (2) student definiuje i analizuje charakter, miejsce i znaczenie zarządzania strategicznego i operacyjnego w dziedzinie nauk społecznych oraz w dyscyplinie nauk o zarządzaniu i jakości a także jego relacje do innych nauk.

Efekty te realizowane są w trakcie wykładów o charakterze problemowym i konwersatoryjnym, podczas których prowadzący przedstawia zaplanowane treści, zgodnie z kartą przedmiotu, wykorzystując zazwyczaj prezentację multimedialną. Prowadzący stara się również nawiązywać dialog ze studentami, aktywizując ich do twórczego myślenia oraz odwołując się do ich doświadczenia. Następnie prowadzący stara się wyjaśnić poruszane kwestie oraz rozwiązać pojawiające się wątpliwości. Do tego przedmiotu przypisane są również dwa efekty umiejętnościowe:

- (1) student potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę dotyczącą metod i narzędzi planowania strategicznego, analizy strategicznej, wyboru strategicznego oraz implementacji strategii poprzez właściwy dobór źródeł oraz informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy tych informacji z punktu widzenia specyfiki zależności między zarządzaniem strategicznym i operacyjnym
- (2) student potrafi analizować procesy zachodzące w organizacjach i ich otoczeniu z wykorzystaniem metod i narzędzi zarządzania strategicznego oraz zarządzania operacyjnego.

Efekty te realizowane są w trakcie ćwiczeń, w oparciu o analizę tekstów źródłowych oraz o metodę studiów przypadków. Metody te pozwalają na aktywizację studentów i wydają się być najlepszą metodą weryfikacji wiedzy zdobywanej podczas wykładów. Podstawową zaletą metody *case study* jest „urealnienie” teorii i zderzenie jej z empirią, z konkretnym przypadkiem. W oparciu o dostarczone przez prowadzącego materiały studenci dokonują analizy, opracowują problem, wskazując na możliwe warianty jego rozwiązania. Wyniki pracy studentów prezentowane są na kolejnych zajęciach.

Do przedmiotu tego nie zostały dopisane żadne efekty kompetencyjne, niemniej w wymaganiach wstępnych zostało zapisane, że student powinien wykazywać gotowość do pracy w zespole, do prezentowania własnego zdania i argumentowania głosu w dyskusji, a także powinien być gotowy do wystąpień publicznych, co wskazuje, że w ramach tego przedmiotu utrwalane i poszerzane są kompetencje społeczne studentów. Efekt ten potęgowany jest podczas prezentacji *case study*, które mogą być realizowane indywidualnie i/lub grupowo.

Zakłada się również, że student po realizacji zajęć z języka obcego oraz przedmiotu kierunkowego w języku nowożytnym będzie posiadał umiejętność przygotowania zarówno prac pisemnych, jak i będzie gotowy do wystąpień ustnych (zgodnie z efektem umiejętnościowym k-U-7: student potrafi posługiwać się językiem obcym na poziomie co najmniej B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego) z zakresu zarządzania, z wykorzystaniem podstawowych pojęć teoretycznych. Rozwinięciu i doskonaleniu umiejętności językowych służą odpowiednio dobrane metody nauczania, taki jak m.in. (1) metoda komunikacyjna, kładąca nacisk na kształtowanie umiejętności komunikacji werbalnej, (2) metoda sytuacyjna, bazująca na podstawach behawioryzmu i koncentrująca się na powtarzaniu najczęściej używanych zwrotów i konstrukcji językowych w praktyce, (3) metoda zorientowana na treść przekazu, znajdująca zastosowanie zwłaszcza na przedmiotach kierunkowych w języku obcym. Wszystkie ze wskazanych metod służą zapewnieniu rozwoju podstawowych sprawności językowych w zakresie czytania, pisania, konstruowania merytorycznych wypowiedzi w zakresie problemów zarządczych, jak również rozumienia ze słuchu. Nauczanie języków obcych, w tym w zakresie nauk o zarządzaniu i jakości opiera się o metody komunikacyjne, ukierunkowane na umiejętności porozumiewania się i artykułowania istotnych problemów z życia społeczno-gospodarczego. W trakcie zajęć językowych studenci uczestniczą w dyskusjach konwersatoryjnych, wykonują ćwiczenia polegające m.in. na odgrywaniu ról, dokonują analizy dokumentów źródłowych (często obejmujących studia przypadków z praktyki przedsiębiorstw). Rozwiązują także zadania pisemne w ramach kolokwiów i egzaminów.

Na ocenianym kierunku, na studiach I i II stopnia, założono stacjonarny i zdalny sposób realizacji zajęć (w sali dydaktycznej, on-line). Wszystkie przedmioty zawarte w programie studiów (z wyjątkiem praktyk) wymagają bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego. Metody i techniki kształcenia na odległość są stosowane w procesie dydaktycznym uzupełniająco, jako aktywizujące proces kształcenia i uczenia się¹. Na studiach pierwszego stopnia w programie studiów przewidziano 100 godz. Tego sposobu realizacji zajęć (4 pkt. ECTS), a na studiach drugiego stopnia 50 godz. (2 pkt. ECTS). Ponadto, w przypadku zajęć kształtujących umiejętności, gdzie zastosowanie mają poszukujące formy nauczania, fakultatywnie jako uzupełniająca, wykorzystywana jest funkcjonalność platformy e-learningowej *Moodle*, *Microsoft Teams* oraz e-studia UO. Stosowane narzędzia są dobierane przez nauczyciela adekwatnie do przedmiotu, treści kształcenia, celów dydaktycznych, rodzaju zajęć oraz potrzeb grupy. Wykorzystywane są narzędzia komunikacji synchronicznej i/lub asynchronicznej. Stosowane aktywności wspomagają nie tylko nauczanie i uczenie się, ale także weryfikację wiedzy i wybranych umiejętności. Pozwalają także na generowanie informacji zwrotnej (ocena, uwagi, możliwość przejrzenia ocenionej pracy) z zachowaniem wymogów RODO.

W ostatnich latach studia na Wydziale Ekonomicznym podejmuje osoby z różnymi potrzebami, w tym osoby z niepełnosprawnością, co rodzi konieczność dostosowania procesu uczenia się do

---

¹ W okresie reżimu sanitarnego, w związku z pandemią Covid-19, kształcenie odbywa się jedynie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

indywidualnych przypadków. Wydział Ekonomiczny stara się dopasować infrastrukturę do potrzeb osób niepełnosprawnych, m.in. poprzez zainstalowanie dźwigu osobowego w 2016 r., a także domofonów przystosowanych dla osób niepełnosprawnych na każdym piętrze.

W przypadku, gdy niepełnosprawny student zgłosi potrzebę uzyskania dodatkowych materiałów dydaktycznych, wydłużenia czasu egzaminu bądź innego typu potrzebę kadra dydaktyczna stara się zapewnić mu jak najlepsze warunki studiowania oraz poszerzania wiedzy, w tym na odległość. Ponadto, jeśli indywidualna sytuacja studenta tego wymaga, proponuje się Indywidualną Organizację Studiów (IOS) zgodnie z § 23 Regulaminu Studiów UO. Dotyczy to w szczególności osób, które mają problemy zdrowotne, spodziewają się dziecka lub są rodzicem. Warunkiem uzyskania IOS mogą być również: odbywanie części studiów na innych uczelniach, studiowanie drugiego kierunku, zaangażowanie w prace na rzecz Uczelni, przyjęcie na studia w wyniku potwierdzenia efektów uczenia się.

Zajęcia na kierunku *Zarządzanie* zarówno I, jak i II stopnia mają formę: wykładów, ćwiczeń, konwersatoriów, laboratoriów, seminariów i realizowane są w salach dydaktycznych. Każdy przedmiot ma przypisaną formę zaliczenia: egzamin, zaliczenie na ocenę, zaliczenie bez oceny. Poszczególnym przedmiotom przydzielono, w oparciu o nakład pracy studenta określoną liczbę punktów ECTS. W harmonogramie występują również zajęcia, którym nie przypisano pkt. ECTS (szkolenie biblioteczne, szkolenie BHP, wychowanie fizyczne, szkolenie z zakresu własności intelektualnej). **W harmonogramie studiów na kierunku Zarządzanie I stopnia** wyróżniono 5 grup przedmiotów realizowanych w całym cyklu kształcenia. Są to następujące przedmioty:

- (1) podstawowe (45 pkt. ECTS) – realizowane głównie w pierwszym semestrze, a ich zakres merytoryczny obejmuje podstawową wiedzę niezbędną do zrozumienia zarządzania,
- (2) kierunkowe (64 pkt. ECTS) – student realizuje od semestru II do VI, stanowią one głównie uzupełnienie i rozwinięcie zagadnień z zakresu zarządzania,
- (3) kierunkowe do wyboru (20 pkt. ECTS) – należą do nich: praktyka zawodowa, wprowadzenie do badań naukowych oraz seminarium dyplomowe, ich realizacja przyczynia się do rozwoju kompetencji naukowych studentów,
- (4) do wyboru (30 pkt. ECTS) – student realizuje od semestru III,
- (5) inne obowiązkowe (21 pkt. ECTS) – takie jak m.in.: technologie informatyczne, szkolenia: biblioteczne, BHP, wychowanie fizyczne, język obcy, kurs w języku nowożytnym, kurs zmienny ogólnouczelniany, szkolenie z zakresu własności intelektualnej.

Przedmiotom do wyboru przypisano w harmonogramie studiów co najmniej 30% ogólnej liczby punktów ECTS, w tym: przedmiotom kierunkowym do wyboru (64 pkt. ECTS), przedmiotom do wyboru (30 pkt. ECTS), kursom ogólnouczelnianym (10 pkt. ECTS). W harmonogramie studiów uwzględniono również przedmioty przygotowujące studentów do prowadzenia badań naukowych: wprowadzenie do badań naukowych (45h, 4 pkt. ECTS), seminarium dyplomowe (60h /12 pkt. ECTS).

W całym cyklu kształcenia prowadzonym w języku polskim studenci rozwijają również kompetencje językowe. Uczestniczą obowiązkowo w lektoracie wybranego języka obcego i przystępują do egzaminu na poziomie B2 (120h/7 pkt. ECTS). Zajęciom z lektoratów języka obcego przypisano 7 punktów ECTS, przy czym student otrzymuje 3 punkty ECTS w semestrze 4, a w semestrze 5 – 4 punkty ECTS. W ostatnim semestrze studenci wybierają również kurs w języku nowożytnym, który merytorycznie nie jest powiązany z naukami o zarządzaniu i jakości (30h/2 pkt. ECTS).

W harmonogramie studiów na kierunku *Zarządzanie II* stopnia wyróżniono 5 grup przedmiotów realizowanych w całym cyklu kształcenia. Są to następujące przedmioty:

- (1) podstawowe (23 pkt. ECTS) – realizowane są głównie w pierwszym semestrze, a ich zakres merytoryczny obejmuje podstawową wiedzę niezbędną do zrozumienia szeroko rozumianej problematyki zarządzania,
- (2) kierunkowe (24 pkt. ECTS) – student realizuje w trzech pierwszych semestrach i stanowią one głównie uzupełnienie i rozwinięcie zagadnień z zakresu zarządzania,
- (3) kierunkowe do wyboru (27 pkt. ECTS) – należą do nich: badania naukowe oraz seminarium dyplomowe, ich realizacja przyczynia się do rozwoju kompetencji naukowych studentów.
- (4) modułowe (37 pkt. ECTS) – realizowane są począwszy od semestru drugiego. W ich ramach student zdobywa wiedzę i umiejętności związane z wybranym przez grupę modułem kształcenia; na kierunku *Zarządzanie II stopnia* proponuje się dwa moduły: w zakresie logistyki w biznesie oraz w zakresie zarządzania w sektorze publicznym. W ramach modułów funkcjonuje cały blok przedmiotów do wyboru, których treści pozwalają na pogłębianie wiedzy z zakresu wybranego modułu,
- (5) inne obowiązkowe (9 pkt. ECTS) – w ramach tego bloku realizowane są zajęcia obowiązkowe dla studentów Uniwersytetu Opolskiego, takie jak szkolenia: biblioteczne, bhp, kursy ogólnouczeniiane humanistyczne; zajęcia w języku obcym.

Przedmiotom do wyboru przypisano w harmonogramie studiów na kierunku *Zarządzanie II stopnia* co najmniej 30% ogólnej liczby punktów ECTS, w tym: przedmiotom kierunkowym do wyboru (27 pkt. ECTS), przedmiotom modułowym do wyboru (18 pkt. ECTS), kursom ogólnouczeniianym (6 pkt. ECTS). W harmonogramie studiów uwzględniono przedmioty przygotowujące studentów do prowadzenia badań naukowych: badania naukowe (60h, 5 pkt. ECTS), seminarium dyplomowe (60h 22 pkt. ECTS).

W całym cyklu kształcenia prowadzonym w języku polskim studenci rozwijają również kompetencje językowe. Uczestniczą obowiązkowo w lektoracie z wybranego języka obcego i przystępują do egzaminu na poziomie B2+ (30h na studiach stacjonarnych 2 pkt. ECTS). Dodatkowo realizują przedmiot kierunkowy w jęz. obcym (30h 2 pkt. ECTS). W ostatnim semestrze studenci wybierają również kurs w języku nowożytnym, który merytorycznie nie jest powiązany z kierunkiem *Zarządzanie* (15h 1 pkt. ECTS). Wszystkie zajęcia wykazane w harmonogramie studiów kierunku *Zarządzanie II stopnia* wymagają bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia.

Opis poszczególnych zajęć z przypisaniem do nich kierunkowych efektów uczenia się oraz liczby pkt. ECTS znajduje się w kartach przedmiotów. Nauczyciel akademicki prowadzący dany przedmiot wskazuje w karcie, które kierunkowe efekty uczenia się z zakresu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych student osiąga dzięki realizacji zajęć z danego przedmiotu oraz jakie stosuje metody weryfikacji osiągnięcia tych efektów. W karcie przedmiotu określony jest również godzinowy nakład pracy studenta, w tym liczba godzin z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia. W całym cyklu kształcenia ponad 50% punktów ECTS student studiów stacjonarnych realizuje z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia.

Dobór form zajęć do przedmiotu uzależniony jest od jego specyfiki. Dla przedmiotów o charakterze praktycznym zdecydowanie częściej dobierane są formy ćwiczeń i laboratoriów, a niżej formy wykładowe. Zajęcia w formie wykładów przewidziane są dla przedmiotów o przewadze treści teoretycznych. Zgodnie z ideą przyjętą na kierunku *Zarządzanie* – profil

ogólnoakademicki utrzymuje się trend przewagi zajęć wykładowych, niemniej coraz częściej zajęcia w formie ćwiczeń zostają zastępowane zajęciami laboratoryjnymi. Struktura udziału poszczególnych form zajęć na kierunku *Zarządzanie* I stopnia zaprezentowana została w tabeli:

Forma zajęć	Struktura godzin zajęć	
	liczba godz.	udział [%]
Wykłady	1013	48,7
Ćwiczenia	585	28,2
Konwersatoria	210	10,1
Laboratoria	165	7,9
Wprowadzenie do badań naukowych / Seminarium dyplomowe	105	5,1

Struktura udziału poszczególnych form zajęć na kierunku *Zarządzanie* II stopnia zaprezentowana została w tabeli:

Forma zajęć	Struktura godzin zajęć	
	liczba godz.	udział [%]
Wykłady	420	50,9
Ćwiczenia	135	16,4
Konwersatoria	120	14,5
Laboratoria	30	3,6
Badania naukowe/ Seminarium dyplomowe	120	14,5

Liczebność grup studenckich określona jest w przepisach uczelnianych (Zarządzenie nr 154/2020 Rektora Uniwersytetu Opolskiego z dnia 26 listopada 2020 r. w sprawie zmiany i ogłoszenia tekstu jednolitego zarządzenia nr 31/2017 Rektora Uniwersytetu Opolskiego z dnia 5 lipca 2017 r. w sprawie form zajęć dydaktycznych prowadzonych w Uniwersytecie Opolskim oraz liczebności grup studenckich na zajęciach dydaktycznych). Zgodnie z wewnętrznymi uregulowaniami wykłady odbywają się w grupach do 120 osób, zajęcia ćwiczeniowe w grupach 30-35 osób, konwersatoria – w grupach 20-25 osób, laboratoria – w grupach 12-15 osób, a seminaria w grupach 10-12 osób. O przypisaniu do danej grupy ćwiczeniowej, konwersatoryjnej, laboratoryjnej i seminaryjnej decydują studenci.

Organizacja roku akademickiego ustalana jest w drodze zarządzenia i podawana do wiadomości studentów za pośrednictwem strony internetowej Uczelni przed rozpoczęciem roku akademickiego. Szczegółowy rozkład zajęć podawany jest do wiadomości studentów przed rozpoczęciem zajęć dydaktycznych zarówno w formie planu wywieszzonego w budynku Wydziału, jak i na stronie internetowej. W przypadku studiów stacjonarnych zajęcia planowane są od poniedziałku do piątku, w godzinach od 7.30 do 19.00. Na szczegółową organizację zajęć wpływają założenia jakościowe, wynikające z Uczelnianej Księgi Jakości Kształcenia, a związane z harmonogramem pracy pracowników badawczo-dydaktycznych i studentów, a także wymogów wynikających z charakterystyki przedmiotu oraz organizacyjnych uwarunkowań procesu dydaktycznego.

Podstawę realizacji **praktyk studenckich** na UO stanowią Procedura odbywania i dokumentowania praktyk studenckich - SDJK-O-U11 z Uczelnianej Księgi Jakości Kształcenia, Regulamin Zakładu Praktyk oraz organizacji obowiązkowych praktyk studenckich. Studenci studiów pierwszego stopnia, zobowiązani są do zrealizowania 3-tygodniowej praktyki ciągłej (90 godzin) w terminie do końca V semestru studiów. Zalecany termin realizacji praktyki – po IV semestrze (do końca września danego roku). Praktyce przypisano 4 pkt. ECTS. Student samodzielnie dokonuje wyboru placówki/instytucji, w której zamierza zrealizować praktykę. Zaleca się, aby praktyka była realizowana w instytucji, która w zakresie wypełnianych funkcji

i podejmowanych zadań odpowiada problemem i zagadnieniom właściwym dla kierunku *Zarządzanie*. Praktyki mogą odbywać się w przedsiębiorstwach, instytucjach publicznych lub innych organizacjach, zakładach pracy takich jak: banki, biura rachunkowe, biura doradztwa podatkowego, w komórkach finansowo-księgowych, w dziale osobowym, w dziale marketingu, w komórkach pionu ekonomicznego lub w innej komórce organizacyjnej.

Studenci odbywający praktykę zawodową otrzymują w styczniu danego roku skierowania na praktykę zawodową. Po uzyskaniu zgody na odbycie praktyki w wybranej przez studenta instytucji, student dostarcza ten dokument do Biura Dydaktyki i Spraw Studenckich. Potem następuje podpisanie umowy z Opiekunem praktyki, student zaś otrzymuje instrukcję organizacji praktyki zawodowej, formularze programu praktyk, raport z praktyk, formularz opinii o przebiegu praktyki zawodowej oraz druk karty przebiegu praktyki.

Opinia o przebiegu praktyki zawiera ocenę studenta w zakresie wiedzy teoretycznej i metodycznej, umiejętności potrzebnych do pracy w zawodzie, jego predyspozycji i cech osobowościowych studenta, jego zdyscyplinowania i poczucia odpowiedzialności, poziomu samodzielności i inwencji twórczej, umiejętności organizacji i planowania pracy, budowania relacji ze współpracownikami, pracy w zespole, posługiwania się specjalistycznym językiem. Opinia wystawiona przez opiekuna praktyki w zakładzie pracy jest wyrazem poziomu osiągnięcia efektów uczenia się przez studenta w czasie realizacji praktyki. Ponadto koordynator praktyki na UO sporządza po zakończeniu praktyk w danym roczniku studentów raport podsumowujący przebieg praktyk. Jest to dokument, w którym zapisuje się m.in. problemy związane z realizacją praktyk w odniesieniu do: wyboru miejsca praktyk, ich przebiegu praktyk, sposobu zaliczenia; odchylenia terminów realizacji praktyk (najwcześniejszy/najpóźniejszy); liczby praktyk zrealizowanych w trybie specjalnym (wymagającym zgody opiekuna i/lub dziekana); liczby praktyk zaliczonych na podstawie umowy o pracę; liczby praktyk zaliczonych na podstawie wolontariatu; liczby praktyk zaliczonych na podstawie realizacji stażu; innych sposobów realizacji praktyk studenckich; prawidłowości wyboru miejsc praktyk; efektywności realizacji praktyk; poprawności dokumentacji praktyk. Dokumentacja z odbytych praktyk każdorazowo jest przedmiotem analizy dokonywanej przez Wydziałową Komisję Doskonalenia Jakości Kształcenia (WKDJK).

Praca zawodowa/staż/wolontariat, itp. mogą być podstawą do uzyskania zaliczenia z praktyki studenckiej pod warunkiem, że związane są z profilem studiowanego kierunku. Decyzję w takim przypadku podejmują koordynatorzy praktyk na Wydziale Ekonomicznym UO.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Wydział Ekonomiczny prowadzi rekrutację na studia pierwszego i drugiego stopnia na kierunku *Zarządzanie* w trybie stacjonarnym. Rekrutacja odbywa się internetowo w systemie <https://rekrutacja.uni.opole.pl/pl/> według harmonogramu dla całej uczelni. W okresie rekrutacji na Wydziale Ekonomicznym funkcjonuje Wydziałowa Komisja Rekrutacyjna, której przewodniczy Zastępca Dziekana Wydziału. Skład Komisji, godziny pracy oraz wymagania stawiane kandydatom podawane są do publicznej wiadomości na stronie internetowej Wydziału oraz Uczelni.

Przyjęcie na studia pierwszego stopnia na kierunek *Zarządzanie* odbywa się w drodze postępowania kwalifikacyjnego, którego podstawowym elementem jest konkurs świadectw. Wykazy przedmiotów branych pod uwagę w konkursie świadectw z odpowiednimi wagami, zawiera załącznik nr 2 do stosownej uchwały Senatu Uniwersytetu Opolskiego². Oceny zdobyte na maturze są przeliczone na wagi i na tej podstawie tworzona jest lista rankingowa kandydatów na studentów. Minimalna liczba punktów, będąca podstawą do przyjęcia na studia stacjonarne pierwszego stopnia na kierunku *Zarządzanie*, wynosi 30 punktów. Uchwała Senatu reguluje także zasady przyjmowania kandydatów uzyskujących kwalifikacje za granicą oraz cudzoziemców, zwolnienia z postępowania dla laureatów/finalistów olimpiad, zasady podejmowania studiów jednocześnie na dwóch kierunkach, warunki przyjęcia kandydatów z niepełnosprawnością. Wydziałowa Komisja Rekrutacyjna tworzy listę kandydatów zakwalifikowanych na studia oraz listę kandydatów rezerwowych, którzy po złożeniu stosownej deklaracji są przyjmowani na miejsca, z których rezygnują kandydaci zakwalifikowani na studia. Kandydaci zakwalifikowani do przyjęcia na studia są zobowiązani do złożenia komplety dokumentów w siedzibie Komisji Wydziałowej w terminie podanym w harmonogramie rekrutacji. Niespełnienie tego obowiązku jest traktowane jako rezygnacja z podjęcia studiów na Uniwersytecie Opolskim i skreślenie z listy osób zakwalifikowanych na studia.

Rekrutacja na kierunek *Zarządzanie* II stopnia odbywa się zasadniczo na podstawie konkursu dyplomów. O przyjęcia na te studia mogą ubiegać się absolwenci studiów I stopnia takich kierunków: ekonomia, finanse i rachunkowość, gospodarka przestrzenna, informatyka i ekonometria, logistyka, transport, matematyka, turystyka i rekreacja, zarządzanie i inżynieria produkcji, zarządzanie, zdrowie publiczne, administracja, bezpieczeństwo wewnętrzne. Szczegółowe wymagania rekrutacyjne publikowane są na stronie głównej Uczelni, jak i Wydziału. Lista kierunków, po których ukończeniu, można ubiegać się o przyjęcie na studia II stopnia na kierunku *Zarządzanie* jest publikowana wraz z wymaganiami rekrutacyjnymi na stronie internetowej Wydziału. O przyjęciu kandydata na studia na kierunek *Zarządzanie* II stopnia decyduje lista rankingowa sporządzona przez Wydziałową Komisję Rekrutacyjną. Kandydaci zakwalifikowani do przyjęcia na studia są zobowiązani do złożenia komplety dokumentów w siedzibie komisji wydziałowej w terminie podanym w harmonogramie rekrutacji. Niespełnienie tego obowiązku jest traktowane jako rezygnacja z podjęcia studiów na Uniwersytecie Opolskim i skreślenie z listy zakwalifikowanych na studia. Proces rekrutacji w Uniwersytecie Opolskim jest wspomagany przez Internetowy System Rekrutacyjny (IRK). Kandydat otrzymuje informację o wyniku postępowania kwalifikacyjnego na osobiste konto rejestracyjne w systemie IRK. Wszystkie szczegółowe wymagania stawiane kandydatom na kierunki prowadzone w Uniwersytecie Opolskim podawane są do publicznej wiadomości poprzez zamieszczenie ich na stronie internetowej Uczelni oraz Biuletynu Informacji Publicznej (BIP).

Zasady, warunki i tryb **uznawania efektów uczenia się**, okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej opisane są w procedurze SDJK-O-U14 dotyczącej określania i zaliczania różnic programowych <http://jakoscksztalcenia.uni.opole.pl/>. Procedura dotyczy studentów studiów I i II stopnia zarówno studiów stacjonarnych, jak i niestacjonarnych, którzy zobowiązani są zaliczyć wymagane przedmioty (np. po urlopie dziekańskim, zmianie kierunku, przeniesieniu z innej uczelni, wznowieniu studiów). Koordynator kierunku opracowuje wykaz różnic programowych. Na tej podstawie pracownik dziekanatu

---

² Rekrutacja w roku akademickim 2020/2021 regulowana była Uchwałą Senatu nr 236/2016-2020 z dnia 21 listopada 2019 r.

sporządza kartę różnic programowych, którą zatwierdza Dziekan. Studenci programów Erasmus+ i MOST są wyłączeni z obowiązku zaliczania różnic programowych na podstawie odpowiednio dobranej „*learning agreement*”, zatwierdzonego przez wydziałowego koordynatora Erasmus i uzyskanych zaliczeń.

W Uniwersytecie Opolskim zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów określa Procedura uczelniana SDJK-O-U15 oraz Uchwała nr 220/2016-2020 Senatu Uniwersytetu Opolskiego z dnia 17.09.2019 r. w sprawie potwierdzania w Uniwersytecie Opolskim efektów uczenia się zdobytych poza edukacją formalną. Na Wydziale Ekonomicznym powołana jest Komisja Weryfikacyjna ds. Potwierdzania Efektów Uczenia się. Przygotowany przez Dziekana w porozumieniu z koordynatorem kierunków, wykaz zajęć objętych procedurą potwierdzania efektów uczenia się jest zamieszczony na stronie internetowej Wydziału Ekonomicznego. Na kierunku *Zarządzanie* dotychczas nie było zgłoszeń w tym zakresie.

W Uniwersytecie Opolskim obowiązują określone zasady dyplomowania i wymogi formalne dotyczące przygotowywania prac dyplomowych oraz procedura dyplomowania SDJK-O-U10. Mają one na celu ujednoczenie konstrukcji pracy i kryteriów ich oceny.

Proces dyplomowania na kierunku *Zarządzanie* przebiega zgodnie z trybem i zasadami określonymi w:

- Zarządzeniu nr 1/2016 Rektora UO z dnia 15.01.2016 r. w sprawie zasad przygotowywania i archiwizacji prac dyplomowych w Uniwersytecie Opolskim;
- Zarządzeniu nr 28/2019 Rektora UO z dnia 07.06.2019 r. w sprawie zmiany zasad przygotowywania i archiwizacji prac dyplomowych w Uniwersytecie Opolskim;
- Zarządzeniu nr 59/2019 Rektora UO z dnia 27.05.2020 r. w sprawie szczególnych zasad przeprowadzania egzaminów dyplomowych poza siedzibą uczelni z wykorzystaniem technologii informatycznych;
- Regulaminie studiów UO;
- Procedurze procesu dyplomowania SDJK-O-U10.

Na Wydziale Ekonomicznym dla kierunku *Zarządzanie* opracowano wytyczne do przygotowania prac dyplomowych w języku polskim i angielskim, które są zamieszczone na stronie internetowej Wydziału. Na stronie Wydziału znajdują się także zagadnienia do egzaminu dyplomowego dla studentów pierwszego i drugiego stopnia, w tym na kierunku *Zarządzanie* oraz dokumenty do pobrania dotyczące procesu dyplomowania (wzór strony tytułowej, oświadczenie o samodzielnym przygotowaniu pracy dyplomowej). Osoby prowadzące seminarium dyplomowe na kierunku *Zarządzanie* I i II stopnia zapoznają studentów w czasie zajęć z przyjętymi na Uczelni i Wydziale zasadami oraz procedurą dyplomowania.

Zgodnie z zasadami zawartymi w wyżej wymienionych dokumentach Dziekan Wydziału sporządza listę nazwisk przyszłych promotorów prac licencjackich oraz magisterskich i ich tematyką badawczą. W przypadku pracy licencjackiej promotorem może być pracownik co najmniej w stopniu doktora, a w odniesieniu do pracy magisterskiej, gdy promotorem jest pracownik w stopniu doktora wymagane jest zatwierdzenie jego osoby na Radzie Instytutu. Tytuły prac licencjackich i magisterskich (w języku polskim i angielskim) oraz treść prac powinny być zgodne z kierunkiem *Zarządzanie*. Zatwierdzony przez Radę Instytutu wykaz uaktualnionych tematów, promotorów i recenzentów wraz z datą zatwierdzenia jest przekazywany do dziekanatu (również w formie elektronicznej) do końca kwietnia każdego roku, w którym planowany jest egzamin dyplomowy. Promotor nadzoruje przygotowanie pracy dyplomowej przez studenta oraz

odpowiada za przebieg obrony i efekty końcowe. Studenci pod opieką swoich promotorów przygotowują prace dyplomowe w ostatnich dwóch semestrach, zgodnie z programem studiów. Praca dyplomowa musi zawierać streszczenie oraz słowa kluczowe w języku oryginału i w języku angielskim (a także w języku polskim, jeżeli język oryginału jest inny niż język polski). Praca dyplomowa każdorazowo jest poddawana weryfikacji w Jednolitym Systemie Antyplagiatowym (JSA). Jednocześnie każdy student przystępując do obrony pracy dyplomowej składa oświadczenie, że przedłożona do obrony praca licencjacka lub magisterska została przygotowana samodzielnie, przy wykorzystaniu wykazanej w tej pracy literatury przedmiotu i materiałów źródłowych. Dotychczasowe doświadczenia z wykorzystania systemów antyplagiatowych na kierunku *Zarządzanie* są pozytywne, ponieważ od ich wdrożenia do tej pory nie zanotowano przypadku pracy o cechach plagiatu. Termin obrony ustala promotor w porozumieniu z Dziekanem Wydziału. Wydział Ekonomiczny zamieścił na stronie internetowej wymogi i wytyczne procesu dyplomowania na kierunku *Zarządzanie* I i II stopnia. Egzamin dyplomowy odbywa się przed komisją powołaną przez Dziekana. W skład komisji wchodzi co najmniej trzy osoby: przewodniczący (dziekan, zastępca dziekana lub powołany przez dziekana nauczyciel akademicki mający co najmniej stopień doktora), promotor i recenzent. W trakcie egzaminu dyplomowego na studiach pierwszego stopnia dyplomant otrzymuje trzy pytania dotyczące pracy dyplomowej lub/i wynikające z programu studiów oraz odpowiadające efektom uczenia się przypisanym do 6 poziomu PRK. Również na egzaminie dyplomowym na studiach II stopnia dyplomant otrzymuje trzy pytania dotyczące pracy magisterskiej lub/i wynikające z programu studiów i odpowiadające efektom uczenia się przypisanym do 7 poziomu PRK.

Ukończenie studiów następuje po złożeniu egzaminu dyplomowego z wynikiem, co najmniej dostatecznym. Absolwent Uczelni otrzymuje uczelniany dyplom ukończenia studiów wyższych na określonym kierunku z podaniem ostatecznego wyniku studiów. Na kierunku *Zarządzanie* program studiów przewiduje przygotowanie pracy dyplomowej, a ostateczny wynik studiów stanowi sumę:

- 1/2 średniej arytmetycznej ocen z egzaminów i zaliczeń wpisanych do systemu USOS-web;
- 1/4 oceny pracy dyplomowej (ocena promotora i recenzenta);
- 1/4 oceny egzaminu dyplomowego.

Na Wydziale Ekonomicznym na wszystkich realizowanych kierunkach corocznie monitoruje się i dokonuje oceny postępów w pracy studentów. Analizie podlega m.in. relacja liczby studentów po ukończeniu pierwszego roku do liczby przyjętych, relacja liczby absolwentów w stosunku do liczby przyjętych i w stosunku do liczby studentów po ukończeniu pierwszego roku. Zestawienie tych danych z wynikami studenckich ankiet pracowników oraz z opiniami starostów roku na temat przebiegu zajęć pozwala na ustalenie przyczyn „odsiewu” studentów i podjęcie działań zmierzających do poprawy sytuacji, np. zmiany prowadzącego zajęcia, korekty programów studiów, zmiana rozplanowania zajęć.

Ogólne **zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia efektów uczenia się** są określone w Regulaminie Studiów Uniwersytetu Opolskiego. Zawiera on w szczególności prawa i obowiązki studenta związane z zaliczaniem przedmiotów, zdawaniem egzaminów, zaliczaniem etapów studiów i zakończeniem procesu kształcenia. Zgodnie z Regulaminem Studiów student ma prawo wglądu do swojej pracy pisemnej oraz zapoznania się z kryteriami oceniania i uzasadnieniem otrzymanej oceny lub decyzji w sprawie niezaliczenia zajęć. Student ma prawo zgłaszania do koordynatora kierunków studiów postulatów, uwag, skarg i zażaleń dotyczących programów studiów, harmonogramów studiów i ich realizacji oraz innych spraw ważnych dla przebiegu

studiów i rozwoju osobistego studenta. Na Wydziale Ekonomicznym na kierunku *Zarządzanie* I i II stopnia, opis sposobów oceniania stopnia osiągniętych efektów uczenia się jest zawarty w programie studiów i przewiduje następujące formy: zaliczenie na ocenę, zaliczenie bez oceny, egzamin. Na uczelni obowiązuje sześciostopniowa skala ocen: bardzo dobry (5,0); dobry plus (4,5); dobry (4,0); dostateczny plus (3,5); dostateczny (3,0); niedostateczny (2,0).

W odniesieniu do poszczególnych przedmiotów kształcenia szczegółowy opis metod i sposobów oceny i sprawdzenia osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się zawarty jest w elektronicznym systemie USOS-web. Każdemu przedmiotowi przypisana jest liczba punktów ECTS. Warunkiem uzyskania przypisanej przedmiotowi liczby punktów ECTS jest uczestniczenie studenta w zajęciach i osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się. Zaliczenie semestru następuje po zaliczeniu przez studenta wszystkich zajęć obowiązkowych, określonych harmonogramem studiów. Na kierunku *Zarządzanie* liczba punktów ECTS przewidziana harmonogramem studiów do zaliczenia semestru wynosi 30. Sposobem sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia przez studenta kierunkowych efektów uczenia się jest ostateczny wynik studiów, na który składają się: średnia arytmetyczna ocen z egzaminów i zaliczeń, ocena pracy dyplomowej oraz ocena z egzaminu dyplomowego.

Na kierunku *Zarządzanie* dobór metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych osiągniętych przez studentów w trakcie i na zakończenie procesu kształcenia (dyplomowania), w tym metod sprawdzania efektów uczenia się osiągniętych na praktykach zawodowych, odbywa się zgodnie z Regulaminem Studiów, Regulaminem Praktyk oraz Ogólnouczelnianą Procedurą Potwierdzania w Uniwersytecie Opolskim Efektów Uczenia się poza edukacją formalną - SDJK-O-U5. Na kierunku *Zarządzanie* I i II stopnia sprawdzanie i ocenianie efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych realizowane jest w odniesieniu do:

- (1) założonych efektów dla poszczególnych przedmiotów,
- (2) założonych efektów dla kierunku studiów,
- (3) założonych efektów uzyskiwanych w trakcie praktyk zawodowych.

Do metod sprawdzania (weryfikacji) efektów uczenia się uzyskiwanych w procesie kształcenia na poziomie przedmiotu stosuje się: egzamin – ustny lub pisemny (opisowy, testowy); zaliczenie – ustne, pisemne (opisowe, testowe); kolokwium; przygotowanie referatu; przygotowanie projektu; rozwiązywanie zadań problemowych; prezentacje multimedialne, przygotowywane przez studentów indywidualnie lub grupowo; wypowiedzi ustne, aktywność w dyskusji; analiza przypadków (*case study*); ocena przygotowywania (stopień zaawansowania) pracy licencjackiej/magisterskiej; egzamin dyplomowy.

W odniesieniu do poszczególnych przedmiotów szczegółowy opis metod i sposobów oceny zakładanych efektów uczenia się zawarty jest w kartach przedmiotów. Nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia dydaktyczne opracowują karty przedmiotów do prowadzonych przez siebie zajęć dydaktycznych, w których określają wymagania i warunki, metody, narzędzia i kryteria weryfikacji efektów uczenia się uwzględniając specyfikę realizowanego przedmiotu. Prowadzący przekazuje studentom informację o warunkach i wymogach sprawdzania i metodach weryfikacji efektów uczenia się, które są zapisane w karcie przedmiotu, a także publikuje je w systemie elektronicznym USOS-web, bądź udostępnia w inny sposób. Prowadzący dokonuje bieżącej analizy osiągniętych efektów uczenia się w oparciu o prace studentów w czasie trwania zajęć oraz dokumentuje osiągnięcia studentów w Teczce przedmiotu. Prowadzący egzaminuje, zalicza przedmiot na podstawie pytań dotyczących poszczególnych efektów uczenia się uwzględnionych

w opisie przedmiotu, oceny wpisuje w elektronicznym protokole oraz weryfikuje zakładane efekty uczenia się dla przedmiotu w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Prowadzący zajęcia sporządza raport z osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się, który przekazuje Koordynatorowi kierunku. Kopię raportu przechowuje w Teczce przedmiotu. Koordynator kierunku przygotowuje protokół z analizy wyników zaliczeń i egzaminów dla kierunku studiów *Zarządzanie* (załącznik nr 2 do procedury weryfikacji osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się oraz oceniania studentów i słuchaczy studiów podyplomowych - SDJK-0-U5).

Ostateczny wynik studiów, na który składają się średnia arytmetyczna ocen z egzaminów i zaliczeń (50%), ocena pracy dyplomowej (25%) oraz ocena z egzaminu dyplomowego (25%) odzwierciedla poziom osiągnięcia efektów uczenia się studentów na kierunku *Zarządzanie*. W Uniwersytecie Opolskim obowiązują określone zasady dyplomowania i wymogi formalne dotyczące przygotowywania prac dyplomowych oraz procedura dyplomowania SDJK-O-U10. Mają one na celu ujednoczenie konstrukcji pracy i kryteriów ich oceny.

Do oceny stopnia osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych dla kierunku *Zarządzanie* wykorzystuje się m.in.: zestawienie ostatecznych wyników studiów, odsetek studentów kończących (wskaźnik „odsiewu” studentów). Prowadzona jest również ocena wyników zaliczeń i egzaminów dla kierunku studiów. Ocena dokonywana jest na podstawie sporządzanego przez Koordynatora kierunku protokołu z analizy wyników zaliczeń i egzaminów dla kierunku studiów. Koordynator przygotowuje protokół w oparciu o analizę danych zawartych w raportach z realizacji przedmiotowych efektów uczenia się przygotowanych przez prowadzących zajęcia na kierunku *Zarządzanie*. Ocena stopnia osiągniętych efektów uczenia się pozwala na wdrażanie działań w zakresie doskonalenia jakości kształcenia w ramach modyfikacji programu studiów.

Weryfikacji osiągniętych efektów zdobytych w trakcie praktyk dokonuje kierunkowy opiekun praktyk zawodowych na podstawie analizy dokumentacji praktyki i przedłożonej przez studenta opinii z przedsiębiorstwa, w którym odbywał praktykę. Ocena stopnia osiągnięcia efektów uczenia się następuje zgodnie z regulaminem praktyk obowiązującym w Uniwersytecie Opolskim oraz wydziałową procedurą odbywania i dokumentowania praktyk studenckich.

Metody weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w wyniku realizacji zajęć na lektoratach z języków obcych określone są przez prowadzących te zajęcia. Dotyczą one kryteriów oceny, jej składowych i uzasadniają w sposób opisowy ocenę otrzymaną przez studenta na egzaminie i/lub zaliczeniu. Kompetencje językowe studenta w zakresie znajomości języka obcego potwierdza egzamin językowy na poziomie B2 (I stopień studiów) oraz na poziomie B2+ (II stopień studiów).

Na kierunku *Zarządzanie* na zajęciach w formie ćwiczeń, konwersatoriów, laboratoriów oraz seminariów stosowane są różnego rodzaju prace etapowe, np.: kolokwia cząstkowe, rozwiązane zadania problemowe, referaty, eseje, projekty, prezentacje, analiza studium przypadku, wyniki gry symulacyjnej. Oceny z tych prac są składową oceną końcowej. Tematyka prac etapowych ściśle odpowiada treściom przedmiotu. W przypadku zajęć prowadzonych jedynie w formie wykładów, podstawową formą sprawdzania wiedzy są egzaminy lub zaliczenia końcowe.

Na kierunku *Zarządzanie* I stopnia przygotowywane są prace licencjackie, a na studiach II stopnia – magisterskie, których tematyka jest zróżnicowana i mieści się w zakresie dyscypliny nauk o zarządzaniu i jakości. Obejmuje ona zagadnienia zarządzania strategicznego, zarządzania zasobami ludzkimi, zarządzania projektami czy też treści dotyczące marketingowej i logistycznej

działalności gospodarczej. Przygotowanie pracy dyplomowej wymaga zastosowania określonej metodyki badawczej, której zasady student poznaje na zajęciach *wprowadzenie do badań naukowych/badania*. Są to zajęcia poprzedzające *seminarium dyplomowe*. Najlepsze artykuły publikowane są na łamach studenckich zeszytów naukowych, wydawanych w Instytucie Nauk o Zarządzaniu i Jakości bądź prezentowane są na studenckich konferencjach naukowych. Prace licencjackie i magisterskie mają zazwyczaj charakter teoretyczno-empiryczny, co pozwala studentom wykazać się wiedzą teoretyczną oraz umiejętnościami jej praktycznego zastosowania. Praca dyplomowa stanowi potwierdzenie realizacji kierunkowych efektów uczenia się. Przy ocenianiu/recenzowaniu prac bierze się pod uwagę również takie kryteria jak m.in.: (1) zgodność treści z tematem pracy, (2) uporządkowanie i logikę wyводу, (3) trafność i kompletność doboru materiału badawczego, (4) trafność i kompleksowość doboru literatury przedmiotu, (5) umiejętność wykorzystania materiału bibliograficznego, (6) poprawność językową i stylistyczną, (7) adekwatność ilustracji względem treści. Pracę oceniają niezależnie od siebie promotor i recenzent.

Prace dyplomowe są świadectwem opanowania przez studenta wiedzy i umiejętności pozwalających na samodzielne rozwiązywanie problemów. Podstawowym celem pracy dyplomowej licencjackiej/magisterskiej na kierunku *Zarządzanie* jest wykazanie się przez studenta umiejętnościami w zakresie analizy i syntezy literatury przedmiotu, definiowania problemów badawczych, celów, hipotez i pytań, a także doboru metod oraz sposobów rozwiązywania problemów.

Przykładowe tematy prac dyplomowych na I stopniu na kierunku *Zarządzanie* I stopnia:

- Wpływ reklamy na zachowania konsumenta,
- Ocenianie pracowników w zarządzaniu zasobami ludzkimi,
- Wpływ procesu selekcji na kandydata do pracy,
- Uwarunkowania lojalności klienta do marki,
- Uwarunkowania postaw względem społecznej odpowiedzialności organizacji,
- Rola lidera w zarządzaniu zasobami ludzkimi na przykładzie CCIG,
- Outsourcing jako koncepcja zarządzania przedsiębiorstwem na przykładzie Bavarian Air Solution,
- Reklama internetowa jako przykład nowoczesnego narzędzia marketingowego,
- Planowanie i organizowanie działań marketingu internetowego na przykładzie organizacji Renault,
- Wpływ mediów społecznościowych na zarządzanie marką.

Wśród tematów prac dyplomowych na II stopniu na kierunku *Zarządzanie* II stopnia warto wskazać:

- Znaczenie reklamy w kreowaniu zachowań nabywczych konsumentów,
- Lean Management jako forma usprawniania organizacji na przykładzie firmy XYZ,
- Rola transportu w generowaniu przewagi konkurencyjnej przedsiębiorstwa,
- Kobiety w zarządzaniu. Style przywódcze kobiet,
- Outsourcing jako współczesna metoda zarządzania. Zalety i ograniczenia,
- Specyfika zarządzania w małych i średnich przedsiębiorstwach na przykładzie firm w gminie Głubczyce (województwo opolskie).
- Kompetencje personalne menedżerów sfery logistyki,

- Instrumenty zarządzania logistyczno-marketingowego w budowaniu przewagi konkurencyjnej na przykładzie Nutricia Zakłady Produkcyjne spółka z o.o. w Opolu,
- Instrumenty zarządzania łańcuchem dostaw w branży farmaceutycznej.

Tematyka prac dyplomowych odzwierciedla zainteresowania studentów, a czasem jest pochodną zrealizowanych praktyk zawodowych lub własnego doświadczenia z pracy zawodowej.

Na kierunku *Zarządzanie* **sposoby dokumentowania efektów uczenia się** osiągnięte przez studentów są następujące:

- (1) protokoły z egzaminów i zaliczeń (generowane z systemu USOS i przechowywane w dziekanacie);
- (2) pisemne prace etapowe; kolokwia, sprawdziany, projekty, prezentacje, zadania rozwiązywane przez studentów (przechowywane są w teczce przedmiotu).
- (3) indywidualne protokoły z ustnych zaliczeń i egzaminów (przechowywane w teczce przedmiotu).
- (4) raporty z odbytych praktyk na kierunku *Zarządzanie* I stopnia (studenci po odbyciu praktyki sporządzają sprawozdanie, które przekazują koordynatorowi praktyk. Ten na podstawie sprawozdania dokonuje zaliczenia praktyk. Dokumentacja związana z przebiegiem praktyk przechowywana jest w teczce studenta w dziekanacie).
- (5) praca dyplomowa, recenzje pracy dyplomowej, raport z systemu antyplagiatowego (przechowywane w teczce studenta w dziekanacie oraz w wersji elektronicznej w systemie APD).
- (6) protokół z przeprowadzonego egzaminu dyplomowego (przechowywany w teczce studenta w dziekanacie).

Teczka przedmiotu przechowywana jest przez okres 2-3 lat, tj. do czasu, pobytu studenta na Uczelni w ramach obowiązującego toku studiów. Na kierunku *Zarządzanie* prace etapowe (kolokwia, egzaminy) przechowuje pracownik w swojej podstawowej jednostce pracy. Po upływie wymaganego okresu prace studentów są niszczone. Do dokumentacji studiów zalicza się też pracę licencjacką i magisterską. Wersja papierowa i dokumentacja z przebiegu studiów studenta jest archiwizowana przez pracownika dziekanatu i przekazywana do uczelnianego archiwum, gdzie jest przechowywana zgodnie z zasadami archiwizacji obowiązującymi w Uniwersytecie Opolskim.

Uniwersytet Opolski realizuje (zgodnie z procedurą SDJK-O-U7) **Monitoring Karier Zawodowych Absolwentów** od 2011 r. w celu poznania opinii absolwentów na temat jakości kształcenia oraz zdobycia informacji o sytuacji zawodowej. Jednostką odpowiedzialną za prowadzenie Monitoringu jest Akademickie Centrum Karier Uniwersytetu Opolskiego. Na stronie internetowej: <https://www.kariera.uni.opole.pl/monitoring/> znajduje się szczegółowy opis i instrukcja wraz z niezbędnymi formularzami. Badanie prowadzone jest cyklicznie w 4 etapach na wszystkich kierunkach studiów. Etap I przeprowadzany jest od czerwca do września i polega na zebraniu danych oraz oświadczeń o zgodzie na udział w badaniu w momencie lub nie wcześniej niż miesiąc przed ukończeniem studiów. Dane zbierane są przez ACK UO i dziekanaty poszczególnych wydziałów. W październiku ACK UO rozsyła elektroniczną wersję ankiety do absolwentów, a następnie analizuje wyniki i sporządza pierwszą część raportu. Etap II przeprowadzany jest w rok po ukończeniu przez absolwentów studiów, etap III po trzech latach, a etap IV po pięciu latach.

Z raportu ACK UO opracowanego w 2020 r. wynika, że absolwenci Wydziału Ekonomicznego z lat 2013, 2015 i 2017 stanowili aż 45% badanych ogółem (absolwentów UO). W badaniu uczestniczyło 169 osób, w grupie tej 37% osób podjęło studia na UO, 18% poza UO, 44% nie podjęło dalszej nauki. Należy podkreślić, że absolwenci WE w porównaniu do ogółu absolwentów są nieco bardziej zmotywowani do podjęcia dalszej nauki i nieco częściej wybierają macierzystą uczelnię. Znaczna część absolwentów WE pracuje – 89%, co sytuuje Wydział na drugiej pozycji w porównaniu z absolwentami innych wydziałów UO (pierwsze miejsce zajmuje Wydział Teologiczny – 97% absolwentów pracuje). Absolwenci WE najczęściej są zatrudnieni na podstawie umowy o pracę (86%). Nieliczni pracują na podstawie umowy zlecenia (8%), a 4% z nich prowadzi własną działalność gospodarczą.

Absolwenci kierunku *Zarządzanie* stanowili 10% badanych absolwentów Wydziału Ekonomicznego. Wśród nich nie było w ogóle osób mieszkających w Opolu podczas studiów. Badani studenci dojeżdżali na studia z województwa opolskiego i śląskiego. Po studiach zamieszkali w województwie opolskim (42%), śląskim, dolnośląskim, a także wielkopolskim.

Zdecydowana większość absolwentów UO (60%) deklaruje, że umiejętności i wiedza związane z ich wykształceniem są konieczne w pracy na ich stanowisku, 30% że nie wskazało takiej zależności, a pozostałym trudno było to określić. Także praca, którą wykonywali absolwenci była w większości (dla 55%) zgodna z ich wykształceniem. Poza tym 60% absolwentów nie zamierzało zmieniać swojej pracy na inną. Satisfakcję z wykonywanej pracy deklaruje 81% badanych absolwentów. Większa część absolwentów (75%) znalazła zatrudnienie w ciągu trzech miesięcy od ukończenia studiów, przy czym 50% już w ciągu pierwszego miesiąca. Ponad 51% badanych uważa, że ukończony kierunek studiów okazał się pomocny w znalezieniu pracy. Badani absolwenci UO dosyć wysoko oceniali swoją sytuację zawodową. Ponadto wraz z wydłużaniem się stażu pracy wzrastała ich pozytywna ocena przygotowania teoretycznego i wiedzy oraz kompetencji zawodowych pozyskanych w okresie studiów.

Wśród badanych absolwentów kierunku *Zarządzanie* 37% uważało, że ukończenie studiów na tym kierunku okazało się pomocne w znalezieniu pracy, natomiast 32%, że nie miało to znaczenia, a 31%, nie potrafiło tego ocenić. Studia na Uniwersytecie Opolskim wybrałoby ponownie 62% badanych.

Absolwenci Wydziału Ekonomicznego po studiach najczęściej kontynuują naukę, co potwierdzają wyniki badań. W badaniu z 2018 r. naukę kontynuowało 56% osób, przy czym 37% na UO, a 19% poza UO, natomiast 44% nie podjęło dalszej nauki. Wśród uczelni, na których studiuje absolwenci Wydziału Ekonomicznego najczęściej wymieniane są: Politechnika Opolska, Wyższa Szkoła Bankowa Oddział w Opolu, Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach, Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu, Wyższa Szkoła Bankowa we Wrocławiu, Uniwersytet Wrocławski, Uniwersytet Łódzki. Zapytani o przyczynę podjęcia studiów poza UO absolwenci najczęściej wskazywali powody osobiste (37%), przekonanie, że będzie łatwiej znaleźć pracę poza Opolem (37%), wybór uczelni, po której będą większe szanse na znalezienie pracy (25%), korzyści płynące z kształcenia się w wielu miejscach (25%) i wybór uczelni o wyższym poziomie jakości kształcenia (13%). Najczęściej absolwenci wybierali studia II stopnia (36%), jednolite studia magisterskie (16%). Studia licencjackie wskazało jedynie 3% badanych. W trybie stacjonarnym kontynuowało kształcenie 37% absolwentów, a w trybie niestacjonarnym 18%. Żaden z badanych absolwentów nie stwierdził, iż poziom nauczania był niesatisfakcjonujący.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Na kierunku *Zarządzanie* (studia I stopnia) w roku akademickim 2020/2021 zajęcia prowadzi 36 pracowników, w tym: 2 profesorów tytularnych, 5 samodzielnych pracowników naukowych (dr hab.) na stanowisku profesora UO, 26 adiunktów i 3 magistrów. Na kierunku *Zarządzanie* (studia II stopnia) zajęcia dydaktyczne prowadzi 20 pracowników, w tym: 2 profesorów tytularnych, 2 samodzielnych pracowników naukowych na stanowisku profesora UO, 13 doktorów i 3 magistrów. Większość nauczycieli akademickich oraz osób zaangażowanych w proces dydaktyczny na ocenianym kierunku (w tym pracujące na umowę zlecenie) jest związanych z Uniwersytetem Opolskim od wielu lat. Osoby prowadzące zajęcia posiadają dorobek naukowy w obszarze i dyscyplinach odnoszących się do zakładanych efektów uczenia się oraz doświadczenie dydaktyczne i/lub zawodowe spójne z programem studiów na kierunku *Zarządzanie* i pozwalają na osiągnięcie zakładanych kierunkowych efektów uczenia się.

Proces dydaktyczny wspierany jest dodatkowo przez pracowników innych instytutów (reprezentujących inne dyscypliny naukowe) realizujących takie przedmioty jak: podstawy mikroekonomii, geografia gospodarcza, prawo, socjologia ekonomiczna, matematyka w ekonomii, podstawy rachunkowości, statystyka opisowa, polityka społeczna, finanse, rachunkowość finansowa, podstawy badań operacyjnych, podstawy przedsiębiorczości, finanse przedsiębiorstwa, podstawy ekonometrii, psychologia w zarządzaniu, zarządzanie projektami, metody ilościowe w marketingu, psychologia reklamy, analiza ekonomiczno-finansowa.

Większość pracowników zatrudnionych jest w jednostce jako podstawowym miejscu pracy. Co najmniej 75% zajęć prowadzonych jest przez pracowników (nauczycieli akademickich), dla których Uniwersytet Opolski jest podstawowym miejscem pracy, co w pełni odpowiada wymogom Ustawy o szkolnictwie wyższym i nauce.

Za przydziały czynności pracowników odpowiada Koordynator kierunku, który w porozumieniu z Dziekanem Wydziału oraz Kierownikami Katedr ustala dobór prowadzących zajęcia, uwzględniając przede wszystkim dotychczasowe doświadczenie dydaktyczne pracownika, tematykę realizowanej przez niego działalności naukowej oraz jego kwalifikacje zawodowe. Proces przydziału zajęć wynika z odniesienia do następujących aktów prawnych: Statutu Uniwersytetu Opolskiego, Regulaminu Pracy w UO oraz zarządzeń Rektora.

Przydział zajęć oraz obciążenie godzinowe poszczególnych pracowników umożliwiają prawidłową realizację zajęć - od roku akademickiego 2019/2020 na UO obowiązuje górny limit godzin dla pracowników badawczo-dydaktycznych określony na poziomie dwukrotności pensum.

Pracownicy prowadzący zajęcia na kierunku *Zarządzanie* posiadają odpowiednie kompetencje, zarówno dydaktyczne jak i naukowe, przy czym są one stale podnoszone w ramach organizowanych szkoleń, w tym również z zakresu prowadzenia zajęć dydaktycznych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (na platformach Moodle i MS Teams). Pracownicy realizujący zajęcia dydaktyczne na kierunku *Zarządzanie* uczestniczyli w szkoleniach w zakresie prowadzenia zajęć zdalnych zarówno przed wystąpieniem pandemii SARS-COV-2 (w 2019 roku), jak i po jej ogłoszeniu (2020 r.)

Dążąc do podnoszenia kwalifikacji i kompetencji dydaktycznych nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na kierunku *Zarządzanie* brali czynny udział w wielu szkoleniach, np. w ramach projektu „Zintegrowany Program Rozwoju Uniwersytetu Opolskiego”, obejmującego

moduły: kompetencje dydaktyczne (szkolenia indywidualne, grupowe) i kompetencje informatyczne oraz w zakresie prowadzenia dydaktyki, w tym dydaktyki w języku angielskim. Wśród szkoleń wymienić należy m.in.:

- ERP – grywalizacja w dydaktyce akademickiej (gramifikacja i narzędzia IT) – 2 osoby,
- Nowoczesne techniki dydaktyczne budujące kompetencje medialne (szkolenie medialne) – 1 osoba,
- Wykorzystanie ARCGIS w dydaktyce akademickiej – 1 osoba,
- Blended Learning w dydaktyce akademickiej (projektowanie i prowadzenie kursu on-line) – 1 osoba,
- Dydaktyka przedmiotowa w języku angielskim – 4 osoby,
- Grywalizacja w dydaktyce akademickiej (gry dydaktyczne) – 6 osób,
- Język angielski – 6 osób,
- Kurs umiejętności tutejszych dla nauczycieli akademickich - 4 osoby,
- Nowe technologie w dydaktyce akademickiej - multimedia – 3 osoby,
- Nowe technologie w dydaktyce akademickiej -multimedia, e-learning – 5 osób,
- Projekt jako metoda pracy w dydaktyce akademickiej – 6 osób,
- Symulacje procesów biznesowych w dydaktyce akademickiej – 3 osoby,
- Wykorzystanie profesjonalnych baz danych jako narzędzia w dydaktyce akademickiej – 6 osób,
- Wykorzystanie zaawansowanych funkcji arkusza kalkulacyjnego w dydaktyce akademickiej - EXCEL dla zaawansowanych – 1 osoba,
- Zastosowanie funkcji pakietu STATISTICA w dydaktyce akademickiej – 1 osoba.

W ramach Międzynarodowego Forum Innowacyjnej Edukacji EDU360 pracownicy uzyskują możliwość poszerzania i uzupełniania kompetencji (w tym także w zakresie kształcenia zdalnego). Motywem przewodnim Forum Innowacyjnej Edukacji są innowacyjne metody uczenia i nauczania. Kształcenie to obejmowało:

- Efektywne i angażujące modele spotkań – 1 osoba,
- Przywództwo w biznesie - najnowsze trendy – 1 osoba,
- Facylitacja - jak zwiększyć efektywność pracy z grupą - 1 osoba;
- Innowacje w Erze Nauczania Zdalnego – 1 osoba;
- Wszechstronny rozwój kompetencji pracowników – 1 osoba,
- Team building zdalnie – 1 osoba.

Pracownicy Instytutu Nauk o Zarządzaniu i Jakości prowadzą również szkolenia specjalistyczne i usługi doradcze, m.in. w ramach współpracy z Akademickim Inkubatorem Przedsiębiorczości (AIP), Opolskim Centrum Demokracji Lokalnej (FRDL). Pełnią odpowiedzialne funkcje: dla przykładu kierownikiem projektu pn. *Kształcenie dla rozwoju sektora nowoczesnych usług dla biznesu* jest dr A. Bruska, a dyrektorem Uniwersyteckiego Centrum Transferu Wiedzy i Technologii – w organizacji jest dr inż. Iwona Pisz. Ekspertem Agencji Wykonawczej ds. Badań Naukowych (Research Executive Agency – REA), działającej w ramach uprawnień delegowanych przez Komisję Europejską (European Commission), w procesie oceny projektów złożonych do Agencji Wykonawczej ds. Innowacyjności i Sieci (Innovation and Networks Executive Agency – INEA), w ramach programu Horizon 2020 – Work Programme 2018-2020. Smart, Green and Integrated Transport. Mobility for Growth. InCo Flagship on Integrated Multimodal, Low-emission Freight Transport Systems and Logistics, jest z kolei dr hab. inż. R. Matwiejczuk, prof. UO.

Głównym koordynatorem międzynarodowego systemu certyfikacji kompetencji biznesowych EBC*L jest dr Anna Mijal.

Nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia na kierunku *Zarządzanie* są również autorami lub współautorami monografii/podręczników w obszarze dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty uczenia się

Część pracowników prowadzi zajęcia z obszaru nauk o zarządzaniu i jakości w języku angielskim na kierunku *Ekonomia* w ramach modułu studiów międzynarodowych *International Business* i *Sustainable Development* oraz indywidualnie ze studentami zagranicznymi studiującymi w ramach międzynarodowego programu Erasmus +.

Badania naukowe prowadzone przez nauczycieli akademickich przypisanych do zajęć na kierunku *Zarządzanie* w większości mieszczą się w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości. Owocem tych działań są publikacje w krajowych i zagranicznych czasopismach, materiałach konferencyjnych oraz autorstwo monografii. Pracownicy Instytutu Nauk o Zarządzaniu i Jakości: prof. dr hab. Stanisława Sokołowska, dr Paweł Szwiec oraz z Instytutu Ekonomii i Finansów – dr Anna Bisaga byli uczestnikami projektu badawczego pn. *Endogenne i egzogenne warunki trwałego rozwoju towarowych gospodarstw rolnych regionu opolskiego* w ramach grantu Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego nr NN114322634 z 2010 roku. Badania są kontynuowane, a ich ostatnia edycja odbyła się w 2018 r.

Pracownicy Instytutu Nauk o Zarządzaniu i Jakości realizowali również projekt naukowo-badawczy: *Nowe Przestrzenie*. Było to wspólne przedsięwzięcie realizowane przez Uniwersytet Opolski oraz Uniwersytet w Poczdamie w latach 2015-2016. Projekt był poświęcony problemom wykorzystania nowych przestrzeni przemysłowych, turystycznych czy kulturalnych. Projekt polegał na przeprowadzeniu dwóch seminariów naukowo-dydaktycznych – w Opolu i w Poczdamie z udziałem każdorazowo 10 studentów polskich i 10 niemieckich. Studenci przygotowywali referaty w języku niemieckim i prezentowali je na wspólnych spotkaniach (łącznie 40 referatów).

Ponadto pracownicy prowadzący zajęcia na kierunku *Zarządzanie* realizują również projekty badawcze, jak np. dr hab. Dominika Malchar-Michalska, prof. UO, była kierownikiem projektu badawczego *Powiązania kontraktowe w polskim rolnictwie na przykładzie rolniczych organizacji producenckich. Analiza w świetle nowej ekonomii instytucjonalnej*, finansowanego ze środków Narodowego Centrum Nauki (2011/03/D/HS4/03386) w latach 2012-2017 a także członkiem zespołu badawczego realizującego grant badawczy pn. *Perspektywy zatrudnienia absolwentów*, finansowanego przez Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego (nr projektu: DEP.II.043.3.21.2018 z 2018 r.).

W styczniu 2019 roku odbyło się pierwsze spotkanie przedstawicieli Wydziału Ekonomicznego Politechniki Ostrawskiej oraz Wydziału Ekonomicznego UO (prof. dr hab. Stanisława Sokołowska, prof. dr hab. Sabina Kauf, dr hab. inż. Rafał Matwiejczuk, prof. UO, dr hab. Iveta Voznakowa) w sprawie podjęcia wspólnego projektu naukowo-badawczego, realizowanego w ramach programu INTERREG V-A (Czechy - Polska) dla Euroregionu Silesia i Pradziad. Prace nad projektem zostały zainicjowane przez dr hab. Ivetę Voznakową z Politechniki w Ostrawie (Technická Univerzita Ostrava). Głównym obszarem tematycznym stały się uwarunkowania rozwoju instytucji sektora publicznego na pograniczu polsko-czeskim. W latach 2019-2020 dr Anna Mijal, dr Anna Bruska przygotowały propozycję projektową w programie INTERREG. Oś 3: Edukacja i kwalifikacje: etap I/etap II (2019).

Nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na kierunku *Zarządzanie* biorą także aktywny udział w międzynarodowych i krajowych konferencjach, uczestniczą w wydarzeniach mających na celu popularyzację nauki – prowadzą warsztaty, wykłady, gry i konkursy z nagrodami, w ramach np. Festiwalu Nauki. W ramach Nocy Szkoleń prowadzą zajęcia dla szkół średnich (wykaz szczegółowych osiągnięć znajduje się w kartach pracownika). W 2020 r., w ramach Festiwalu Nauki studenci Wydziału Ekonomicznego przyznali prof. dr hab. Sabinie Kauf tytuł studenckiego popularyzatora nauki. Od wielu lat studenci z Koła Naukowego Ekonomistów, którego opiekunem jest dr A. Mijał organizują konkurs wiedzy ekonomicznej dla młodzieży ze szkół ponadpodstawowych woj. opolskiego pn. Igrzyska Ekonomiczne. Organizacją wyjazdu do Warszawy uczestników finału Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej pod patronatem Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego z ramienia PTE Oddział Wojewódzki w Opolu zajmuje się również dr A. Mijał.

W uznaniu osiągnięć w zakresie dydaktyki pracownicy realizujący zajęcia na kierunku otrzymali Medal Edukacji Narodowej (prof. dr hab. S. Kauf, dr hab. inż. R. Matwiejczuk, prof. UO, dr hab. A. Czerwiński, prof. UO).

Celem działań podejmowanych na rzecz właściwej obsady zajęć dydaktycznych jest zapewnienie jak najwyższego poziomu realizacji efektów uczenia się w zakresie wiedzy, praktycznych umiejętności i kompetencji społecznych z zachowaniem wysokiego poziomu jakości kształcenia. Nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na kierunku *Zarządzanie* posiadają kompetencje potwierdzone dorobkiem naukowym z dziedziny nauk społecznych (w tym, zgodnie z aktualnie obowiązującym podziałem nauk – w zakresie nauk o zarządzaniu i jakości oraz ekonomii i finansów). Powierzanie zajęć dydaktycznych nauczycielom akademickim uwzględnia ich kwalifikacje, dorobek naukowy, doświadczenie naukowe oraz zawodowe. Stosunek liczby nauczycieli akademickich do liczby studentów na dzień 16.02.2021 r. wynosi 0,27 dla studiów stacjonarnych I stopnia oraz 0,45 dla studiów stacjonarnych II stopnia.

Nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na kierunku *Zarządzanie* posiadają uznany dorobek akademicki (działalność naukowa, działalność dydaktyczna, działalność organizacyjna), a wiele publikacji ich autorstwa pełni rolę podręczników akademickich w procesie kształcenia studentów.

Zajęcia na kierunku *Zarządzanie* w zakresie wprowadzenia do badań naukowych (studia I stopnia) oraz badań naukowych (studia II stopnia) są realizowane z udziałem studentów w procesie badawczym. Studenci mają możliwość publikowania artykułów naukowych w studenckich czasopismach naukowych. Warto nadmienić, że praca magisterska jednego ze studentów Wydziału Ekonomicznego została uznana za najlepszą pracę dyplomową z obszaru zarządzania łańcuchem dostaw. Dwie kolejne prace zostały zgłoszone do I-szego ogólnopolskiego konkursu na najlepsze prace dyplomowe z logistyki.

Powiązanie kształcenia z badaniami realizowane jest w kilku formach. Jednym z nich jest włączanie przez nauczycieli rezultatów badań naukowych do treści wykładanych przedmiotów (programów kształcenia). Studenci poznają wyniki badań prowadzonych w dyscyplinie ich studiów. Kolejna forma to prowadzenie badań przez nauczycieli akademickich i dzielenie się ich rezultatami ze studentami, co pozwala na wzbogacenie i aktualizację przekazywanej wiedzy. Ponadto łączenie dydaktyki akademickiej i badań naukowych odbywa się także poprzez angażowanie studentów w badania własne i/lub realizowane przez pracowników naukowych. Własna aktywność badawcza studentów kształtowana jest przede wszystkim w ramach zajęć z przedmiotów takich jak *wprowadzenie do badań naukowych*, czy *badania naukowe*. Studenci

zdobywają wiedzę o elementach procesu badawczego, zwraca się uwagę nie tylko na przekaz wiedzy, ale i sposoby jej osiągania - od konceptualizacji, poprzez opracowanie i przeprowadzenie badań, po prezentację ich wyników. Prowadzący zapoznają studentów z narzędziami badawczymi. Studenci przygotowują poster i/lub artykuł i/lub esej naukowy na wybrany temat. W trakcie organizowanych wizyt studyjnych studenci zachęceni są do pisanie pracy dyplomowej z danego obszaru będącego przedmiotem wizyty. Współpraca naukowa ze studentami odbywa się także w ramach seminariów: licencjackiego i magisterskiego. Mogą je prowadzić nauczyciele akademicy ze stopniem naukowym co najmniej doktora. Działalność studentów jest oparta na analizie i syntezie wyników badań i skoncentrowana na przygotowywaniu pracy licencjackiej/magisterskiej oraz dyskusjach. Przy współpracy z promotorem studenci opracowują metodykę badań, realizują badania pilotażowe, weryfikują metody i narzędzia badawcze, również te skonstruowane przez promotora, np. w zakresie oceny jakości informacji (dr hab. A. Czerwiński, prof. UO), zarządzania marketingowego (prof. dr hab. S. Kauf), zarządzania organizacjami (prof. dr hab. S. Sokołowska), kompetencji logistycznych (prof. R. Matwiejczuk). Efektem tej współpracy są zarówno prace dyplomowe jak i artykuły naukowe. Warto zaznaczyć, że najlepsze naukowe prace naukowe po otrzymaniu pozytywnych recenzji są publikowane w czasopiśmie studenckich: Opolskie Akademickie Forum Logistyki UO (O AFL), Studenckie Zeszyty Naukowe Wydziału Ekonomicznego UO (SZNWE UO) <http://we.uni.opole.pl/czasopisma/>, a także wygłaszane w trakcie studenckich konferencji naukowych.

Kolejną z form włączania studentów w prowadzenie działalności naukowej jest oferta studenckich kół naukowych, których opiekunami są pracownicy Wydziału. Aktualnie aktywnie działa pięć Kół Naukowych: Ekonomistów, Gospodarki Przestrzennej, LogPoint, AURUM, Rachunkowości (do 2018 r. również Zrównoważonego rozwoju OIKOS) <http://we.uni.opole.pl/kola-naukowe/>. Wśród różnych form ich działalności można zidentyfikować wiele form działań bezpośrednio angażujących studentów w prowadzenie działalności naukowej i popularyzację jej wyników. Należą do nich m.in.: (współ)organizacja i udział w konferencjach naukowych/seminariach, wygłoszenie referatów, organizacja i udział w spotkaniach z naukowcami oraz ekspertami, przygotowanie, a także udział w warsztatach, czy organizowanie konkursów, m.in. dla młodzieży szkół średnich.

Kompetencje, doświadczenie, liczebność, proces rozwoju kadr oraz polityka kadrowa pozwalają na prawidłową realizację procesu kształcenia. Na dzień 31.12.2020 r. w Instytucie Nauk o Zarządzaniu i Jakości zatrudnionych jest 16 pracowników, w tym profesorów -2, profesorów uczelni - 3, adiunktów - 9, asystentów - 2. Struktura kadry prowadzącej zajęcia na kierunku *Zarządzanie* jest zróżnicowana, jednak dominująca przewaga pracowników ze stopniem co najmniej doktora pozwala na prawidłową realizację zajęć, w tym nabywanie przez studentów kompetencji badawczych.

Tworzenie przyjaznego środowiska pracy naukowej i transparentnych zasad rekrutacji pracowników naukowych stanowi jeden z głównych celów Komisji Europejskiej. Wydane w 2005 roku zalecenie Komisji w sprawie Europejskiej Karty Naukowca i Kodeksu postępowania przy rekrutacji pracowników stanowi punkt odniesienia dla polityki personalnej. Celem **polityki kadrowej Uczelni** jest stabilizacja i rozwój naukowy kadry. W Instytucie, a wcześniej na Wydziale dąży się do podnoszenia jakości kadry badawczo-dydaktycznej. Z jednej strony cel ten jest realizowany poprzez jawny i konkursowy tryb zatrudniania nowych pracowników, zgodnie z potrzebami naukowymi i dydaktycznymi. Z drugiej natomiast realizowany jest system oceny jakości pracy zarówno naukowej, dydaktycznej, jak i organizacyjnej. Celem polityki kadrowej Instytutu jest również motywowanie pracowników naukowych do tworzenia zespołów

badawczych, skupiających badaczy z różnych dyscyplin. Znajduje to odzwierciedlenie w dążeniu do współpracy z ośrodkami zagranicznymi, z których badacze włączają się w proces dydaktyczny, realizując wykłady gościnne i uatrakcyjnając ofertę dla studentów.

O skuteczności oraz rozwoju kadry naukowej mogą świadczyć liczne sukcesy pracowników, o których była mowa w poprzedniej części. W odniesieniu do działalności dydaktycznej dla kierunku, do najważniejszych osiągnięć zaliczyć należy:

- wydane podręczniki: (1) Pisz I., Sęk T., Zielecki W., *Logistyka w przedsiębiorstwie*, PWE 2013, (2) Kauf S., Tłuczak A., *Logistyka miasta i regionu. Metody ilościowe w decyzjach przestrzennych*, Difin 2014, (3) Pisz I., Łapuńska I., *Zarządzanie projektami w logistyce*, Difin 2015, (4) Kauf S., Płaczek E., Sadowski A., Szołtysek J., Twaróg S., *Vademecum logistyki*, Difin 2016, (5) Kauf S., Tłuczak A., *Optymalizacja decyzji logistycznych*, Difin 2016, (6) Sokołowska S., Krawczyk-Sołtys A., Mijal A., Płatkowska-Prokopczyk L., Szwiec P., *Koncepcje organizacji i metody zarządzania. Możliwości i ograniczenia*, Difin, Warszawa 2016, (7) Czerwiński A., Krzesaj M., *Ocena jakości informacji w internecie*, UO 2018, (8) Sokołowska S., Mijal A., *Rozwój myśli organizatorskiej. Główne kierunki i ich przedstawiciele*, UO 2019,
- planowane podręczniki: Sokołowska S., Mijal A., *Podstawy organizacji i zarządzania. Vademecum menedżera*,
- awanse naukowe kadry dydaktycznej, umożliwiające doskonalenie programów kształcenia,
- organizację konferencji dla studentów: Dzień Logistyka, Noc Nauki, Festiwal Nauki, Dni Otwarte Wydziału Ekonomicznego,
- szerokie możliwości wyjazdów ramach Programu Erasmus+ zarówno dla pracowników, jak i studentów,
- zaawansowane prace nad wprowadzeniem nowego modułu kształcenia (menadżer jakości w produkcji i usługach).

Polityka kadrowa władz Instytutu Nauk o Zarządzaniu i Jakości oparta jest na Ustawie Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce z uwzględnieniem przepisów przejściowych, statucie Uniwersytetu Opolskiego wraz z zapewnieniem pełnej obsady kadrowej dla prowadzonych w Instytucie kierunków. Zatrudnienie pracowników akademickich odbywa się w trybie jawnym, otwartym, konkursowym, podanym do publicznej wiadomości, w oparciu o aktualne i przyszłe potrzeby Instytutu. W postępowaniach konkursowych w sposób jasny i klarowny określone są wymagania dotyczące kompetencji i dorobku naukowego kandydata, co pozwala zaplanować przekazywane mu do realizacji zajęcia dydaktyczne. Równolegle, zatrudniani w jednostce pracownicy rozwijają się naukowo i awansują. Po uzyskaniu stopnia doktora habilitowanego w drodze awansu naukowego zostają zatrudnieni na stanowisku profesora Uczelni, co sprzyja stabilizacji zatrudnienia. Rozwój naukowy własnych pracowników stanowi kluczowy element polityki kadrowej Instytutu. Jedną z form wspierania przez władze Instytutu rozwoju naukowego jest udział pracowników w konferencjach naukowych, zarówno krajowych, jak i zagranicznych. Wymiana doświadczeń na tych konferencjach stanowi zasadniczy czynnik poprawy jakości kształcenia.

System oceny jakości kadry opiera się na arkuszach ocen okresowych nauczycieli akademickich (obowiązek wynikający z art. 132 ustawy z dnia 27 lipca 2005 roku – Prawo o szkolnictwie Wyższym oraz Statutu Uniwersytetu Opolskiego wprowadzonego uchwałą nr Senatu UO nr 135/2016-2020 z dnia 20.12.2018 r.). Kadra badawczo-dydaktyczna poddawana jest ocenie okresowej. Przeprowadzenie oceny zarządza Rektor UO. Ocena może być pozytywna lub negatywna. Ocena negatywna wymaga szczegółowego uzasadnienia. Pracownik badawczo-

dydaktyczny przedstawia do oceny nie więcej niż 5 osiągnięć w każdym z obszarów oceny (działalność badawcza/artystyczna, dydaktyczna, organizacyjna). Ponadto, każdy pracownik może przedstawić do oceny nie więcej niż dwa inne osiągnięcia, za które zespół oceniający może przyznać do 10 punktów. W przypadku, gdy zespół oceniający poweźmie wątpliwości co do poszczególnych pozycji wykazu osiągnięć, może zażądać od pracownika dodatkowych wyjaśnień lub przedłożenia odpowiednich dokumentów. Pracownik badawczo-dydaktyczny ma obowiązek wykazać się osiągnięciami w każdym z trzech obszarów oceny, w tym obowiązkowo osiągnięciami w zakresie działalności naukowej za co najmniej 10 punktów, w tym co najmniej trzema publikacjami. Również pracownik dydaktyczny musi wykazać się osiągnięciami we wszystkich obszarach oceny, w tym obowiązkowo osiągnięciami w zakresie działalności dydaktycznej za co najmniej 20 punktów.

W Uczelni funkcjonuje również **system monitorowania pracy nauczycieli akademickich** przez studentów. Celem i przedmiotem procedury oceny nauczycieli akademickich jest ustalenie stopnia wypełniania przez nauczycieli akademickich obowiązków dydaktycznych. Ankietyzacji podlegają wszyscy nauczyciele, prowadzący zajęcia dydaktyczne na studiach I i II stopnia. Ankietyzacja jest przeprowadzana po każdym zakończonym semestrze zajęć dydaktycznych. Przedmiotem badań ankietowych są wszystkie formy zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych – przy czym jeden kwestionariusz ankiety odpowiada jednej wybranej formie zajęć, np. wykładów lub ćwiczeń.

Monitorowanie pracy nauczycieli akademickich przez studentów stanowi istotny element polityki kadrowej. Jego celem jest zwiększenie atrakcyjności, rzetelności i systematyczności pracy dydaktycznej, jak również dążenie do samodzielnego podnoszenia kwalifikacji dydaktycznych przez nauczycieli.

Obok ankietyzacji istotną rolę w polityce kadrowej pełnią hospitacje. Wnioski wynikające z przeprowadzonych hospitacji mogą być brane pod uwagę przy przedłużaniu zatrudnienia pracownikom.

Nauczyciele akademicy wypełniając swoje obowiązki zawodowe dążą do ciągłego rozwijania swoich kompetencji. Obecnie władze Instytutu, a wcześniej Wydziału podejmują szereg działań aktywizujących i motywujących pracowników, m.in. ukierunkowanych na zwiększenie liczby publikacji naukowych, w tym wspieranie aktywności publikacyjnej w prestiżowych, zagranicznych czasopismach naukowych, udział w stażach krajowych i zagranicznych. Uczelnia stara się być atrakcyjnym miejscem pracy dla wszystkich zatrudnionych poprzez tworzenie przyjaznej atmosfery oraz udzielanie wsparcia poprzez wspomaganie kadry badawczo-dydaktycznej w awansach zawodowych, tzn. ubieganiu się o stopnie i tytuły naukowe oraz finansowanie procedur awansowych (postępowania habilitacyjne i profesorskie).

Uczelnia dba o stały rozwój pracowników badawczo-dydaktycznych m.in. poprzez realizację projektu finansowanego przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju pn.: „Zintegrowany Program Rozwoju Uniwersytetu Opolskiego”, w ramach którego pracownicy uczestniczyli w szeregu szkoleń, podzielonych na dwa moduły: (1) kompetencje dydaktyczne i (2) kompetencje informatyczne. Szkolenia dla kadry nauko-dydaktycznej mają na celu podniesienie kompetencji dydaktycznych, informatycznych i językowych pod kątem ich wykorzystania w trakcie prowadzenia zajęć dydaktycznych. Uzyskane dodatkowe kompetencje i umiejętności kadry badawczo-dydaktycznej znajdują odzwierciedlenie w modyfikacji kart przedmiotów i uatrakcyjnieniu zajęć dydaktycznych.

Ponadto w Instytucie prowadzone są działania wspierające rozwój pracowników, które obejmują: (1) seminaria naukowe, organizowane we współpracy z innymi ośrodkami krajowymi i zagranicznymi, które umożliwiają wymianę wiedzy oraz doświadczeń naukowo-badawczych, a także prezentację osiągnięć potencjalnych habilitantów i kandydatów do tytułu profesora, (2) spotkania i kursy, organizowane m.in. przez Bibliotekę Główną UO, przygotowujące do pisania artykułów naukowych w indeksowanych bazach międzynarodowych, (3) finansowanie profesjonalnych tłumaczeń i proofreading, (4) nawiązywanie oraz rozwój dotychczasowych relacji Instytutu z ośrodkami krajowymi i międzynarodowymi poprzez wspólne publikacje, konferencje i seminaria, a także formalne umowy o współpracę.

W Uczelni funkcjonuje **system nagradzania pracowników**, którego celem jest motywowanie do większej aktywności publikacyjnej i zamieszczania artykułów w czasopismach indeksowanych w międzynarodowych bazach danych oraz wydawnictwach znajdujących się w wykazach MNiSW, efektywnego poszukiwania źródeł i aplikowania o środki zewnętrzne na realizację badań naukowych oraz podejmowania współpracy z biznesem. Za osiągnięcia naukowe raz w roku przyznawane są nagrody rektora indywidualne lub zespołowe, I i II oraz III stopnia.

W przypadku pojawienia się form dyskryminacji lub konfliktów w Uczelni powołana jest Uczelniana Komisja Dyscyplinarna dla nauczycieli akademickich oraz Rzecznik Dyscyplinarny dla nauczycieli akademickich.

Nakreślone formy wspierania i motywowania pracowników badawczo-dydaktycznych do rozwoju zawodowego, tak naukowego, jak i dydaktycznego oraz konsekwentnie realizowana polityka kadrowa stwarza dobre podstawy dla kształtowania kadry, prowadzącej zajęcia na kierunku *Zarządzanie*, zapewniając wysoką jakość ich realizacji, sprzyjają stabilizacji zatrudnienia oraz rozwojowi. Ważna jest również stymulacyjna i motywacyjna funkcja polityki kadrowej, prowadząca do rozpoznania własnych potrzeb rozwojowych każdego pracownika i wszechstronnego doskonalenia.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Wydział Ekonomiczny Uniwersytetu Opolskiego, na którym prowadzony jest oceniany kierunek, dysponuje nowoczesną bazą naukowo-dydaktyczną sprzyjającą realizacji procesu kształcenia i prowadzeniu badań naukowych. Budynek Wydziału Ekonomicznego przy ulicy Ozimskiej 46a w Opolu jest zlokalizowany w strefie centralnej miasta, w niewielkiej odległości od kampusu Uniwersytetu Opolskiego, dworca PKP, PKS. Dostępność obiektu, zarówno pod względem komunikacji pieszej, rowerowej, transportu zbiorowego (autobus miejski) jak również komunikacji samochodowej należy ocenić jako bardzo dobrą.

Budynek Wydziału Ekonomicznego podlega sukcesywnym remontom i pracom modernizacyjnym w celu stworzenia optymalnych warunków do studiowania. Dotychczas wyremontowano sale przeznaczone na cele dydaktyczne, pomieszczenia biblioteki wydziałowej wraz z czytelnią, węzły sanitarne. Ocieplono również ściany budynku, a na jego dachu umieszczono panele słoneczne. Ponadto wymieniono system centralnego ogrzewania.

Wydział Ekonomiczny dysponuje 18 pomieszczeniami dydaktycznymi przeznaczonymi bezpośrednio dla studentów, wśród których są: cztery laboratoria komputerowe (łącznie 44 stanowiska), dziesięć sal dydaktycznych o zróżnicowanej wielkości oraz sala wykładowa (aula) –

wszystkie wyposażone w sprzęt multimedialny oraz trzy sale seminaryjne (szczegóły w załączniku nr 5). W budynku znajdują się także inne pomieszczenia służące studentom, jak: pomieszczenie organizacji studenckich działających na Wydziale Ekonomicznych (pokój 10), szatnia studencka o powierzchni 55 m², biblioteka WE o powierzchni 330 m², zaplecze sanitarne. Na terenie obiektu znajdują się przestronne hole, gdzie studenci mogą oczekiwać na zajęcia (z ławkami, krzesłami, stołami). W przygotowaniach jest: kawiarenka oraz strefa relaksu. Uzupełnieniem przestrzeni funkcjonalnej na Wydziale jest punkt kserograficzny.

Budynek Wydziału Ekonomicznego ma **udogodnienia dla użytkowników niepełnosprawnych**: windę zainstalowaną w 2016 r. (udźwig 630 kg); domofony przystosowane dla osób niepełnosprawnych na każdym piętrze. Dowóz windą na przyziemie, gdzie mieści się biblioteka Wydziału Ekonomicznego oraz piętra pierwszego i drugiego z salami wykładowymi i gabinetami pracowników. Strona internetowa Wydziału Ekonomicznego umożliwia dotarcie do informacji osobom niedowidzącym.

W roku akademickim 2020/2021 na Wydziale Ekonomicznym w trybie stacjonarnym studiuje ponad 660 osób, a łącznie ze studentami studiów niestacjonarnych – ponad 760 osób. Przy maksymalnym wykorzystaniu, w salach dydaktycznych znajduje się 758 miejsc. Daje to możliwość realizacji większości zajęć w obrębie jednego budynku, co stanowi zaletę, ułatwia organizację procesu kształcenia, jak również wpływa pozytywnie na identyfikację studentów z Wydziałem.

Studenci kierunku *Zarządzanie* korzystają także z infrastruktury dostosowanej do nauki języków obcych oraz zajęć z wychowania fizycznego. Lektoraty języków obcych odbywają się w budynku Studium Języków Obcych dysponującym dziewięcioma salami z liczbą miejsc od 15 do 20. Zajęcia z wychowania fizycznego odbywają się w budynku Studium Wychowania Fizycznego i Sportu dysponującym sześcioma salami z liczbą miejsc od 12 do 50.

Studenci kierunku *Zarządzanie*, co do zasady, nie odbywają zajęć poza Uczelnią, chyba że są to wyjazdy studyjne do firm/instytucji. Dobór tych miejsc jest weryfikowany m.in. ze względu na profil działalności, a opiekun grupy dba o dobór odpowiednich instytucji z adekwatną infrastrukturą i wyposażeniem. Najczęściej miejscami tymi są pomieszczenia biurowe, administracyjne przedsiębiorstw, w których odbywana jest praktyka. Każdy student rozpoczyna praktykę od uczestnictwa w szkoleniu BHP. Koordynator praktyk nie weryfikuje stanu infrastruktury i wyposażenia organizacji/instytucji, w których są realizowane praktyki studenckie, jednak studenci proszeni są o zgłaszanie wszelkich nieprawidłowości związanych z miejscem odbywania praktyk. Nie odnotowano do tej pory żadnych negatywnych uwag dotyczących infrastruktury i wyposażenia firm/instytucji, które skutkowałyby koniecznością przerwania praktyk.

Cały budynek Wydziału Ekonomicznego objęty jest zasięgiem Internetu (WLAN) – bezprzewodowej sieci *Eduroam* z czterema punktami dostępowymi. Wszystkie stanowiska w laboratoriach komputerowych, jak również wszystkie sale dydaktyczne posiadają dostęp do Internetu. W Uniwersytecie Opolskim funkcjonuje system USOS (Uniwersytecki System Obsługi Studiów), który zapewnia kompleksową obsługę toku studiów, studentów, doktorantów oraz pracowników badawczo-dydaktycznych. W budynku Wydziału znajduje się 6 stanowisk do pracy w tym systemie. W 2021 roku system został wdrożony w wersji mobilnej jako aplikacja.

Wydział posiada systematycznie aktualizowaną stronę internetową (www.we.uni.opole.pl). Publikowane są tam informacje dotyczące wszelkich procesów dydaktycznych, w tym m.in.:

rekrutacji, programów kształcenia, planu zajęć, praktyk, jakości kształcenia, aktualności, dokumenty, terminarz, odnośnik do stron studenckich kół naukowych i wydawanych na Wydziale czasopism naukowych. Za jej pośrednictwem publikowane są m. in. zapowiedzi o nadchodzących wydarzeniach i relacje z wydarzeń, powiadomienia o konkursach, konferencjach. Dodatkowym kanałem komunikacji ze studentami, kandydatami na studia, absolwentami i pracodawcami jest aktywnie prowadzony profil Wydziału Ekonomicznego w mediach społecznościowych Facebook: www.facebook.com/wydzialekonomiczny.

Pracownicy i studenci, posiadający aktywne konto pocztowe w domenie @uni.opole.pl oraz @student.uni.opole.pl., mają również dostęp do platform e-learningowych: Moodle (moodle.uni.opole.pl) oraz e-studia UO (estudia.uni.opole.pl). Platforma MS Teams jest zintegrowana z systemem informatycznym UO, co ułatwia komunikację wykładowców ze studentami. W przypadku studentów dodatkowo muszą oni być zapisanymi na aktualny semestr (cykl dydaktyczny w systemie USOS). Uczelnia zapewnia odpowiednią infrastrukturę sprzętową (serwerową), pozwalającą na dostęp do systemu przez całą dobę. Pracownicy Centrum Informatycznego UO dbają o bezawaryjne działanie systemu, a także służą pomocą w przypadku problemów technicznych (pomoc kierowana jest zarówno do studentów, jak i do pracowników). Centrum Informatyczne, za pośrednictwem strony internetowej, zamieszcza porady oraz instrukcje dotyczące korzystania z wymienionych platform. Dydaktycy mają stały dostęp do materiałów szkoleniowych, mogą z nich korzystać w dowolnym czasie. Ponadto Centrum Informatyczne oferuje możliwość przeprowadzenia szkolenia z metodyki zdalnego nauczania dla wykładowców. Szczegółowe informacje na temat dostępnych narzędzi do pracy zdalnej znajdują się na stronie: <https://centrum.uni.opole.pl/narzedzia-do-pracy-zdalnej-w-uo/>.

Prowadzący zajęcia mają możliwość korzystania w swej pracy z szeregu narzędzi służących do komunikacji i wymiany informacji ze studentami. Kontakt może być realizowany za pomocą narzędzi komunikacji synchronicznej i asynchronicznej. Szeroki zakres dostępnych narzędzi pozwala na aktywne prowadzenie zajęć, w trakcie których studenci mają możliwość uczestniczenia w dyskusji, uzupełniania wiedzy, a prowadzący ma możliwość jej weryfikowania i oceniania oraz śledzenia (dokumentowania) aktywności na zajęciach. Umożliwia także prowadzenie konsultacji zarówno grupowych, jak i indywidualnych.

Co do ogólnej zasady, metody i techniki kształcenia na odległość na ocenianym kierunku studiów są stosowane w procesie dydaktycznym uzupełniająco, jako aktywizujące proces kształcenia i uczenia się. Z uwagi na to materiały dydaktyczne, opracowane w formie elektronicznej, przygotowywane są do zagadnień realizowanych zdalnie. Obszary robocze poszczególnych przedmiotów, zaplanowane do kształcenia na odległość, mogą zawierać materiały zróżnicowane pod względem treści, przeznaczenia i formy (np. prezentacje multimedialne, materiały graficzne, studia przypadków, akty prawne, mapy, wykresy, zbiory zadań, przykłady, zestawy interaktywnych ćwiczeń).

Studenci mogą korzystać z zasobów infrastrukturalnych Uczelni w ramach zajęć, konsultacji, spotkań kół naukowych czy zebrań samorządu studenckiego. Przestrzeń do pracy mogą znaleźć zarówno w salach dydaktycznych Uczelni, przestrzeni biblioteki i czyteln, ale również w przestrzeni korytarzy i holu, na których przygotowano kilka stref do pracy (ławki, krzesła, stoliki). W przygotowaniach jest również: kawiarenka, przestrzeń relaksu wewnątrz budynku.

Wszystkie **sale dydaktyczne** w budynku Wydziału oraz laboratoria komputerowe wyposażone są w projektory multimedialne na stanowisku nauczycielskim umożliwiające podłączenie komputerów przenośnych. Sale wykładowe posiadają system nagłaśniający. Wydział dysponuje

czterema laboratoriami komputerowymi i jedną salą seminaryjną z funkcjonalnością laboratorium komputerowego (łącznie 44 stanowiska komputerowe). W pracowniach komputerowych Wydziału zainstalowane jest oprogramowanie systemowe: Microsoft Windows (w wersjach 7, 10) z interfejsem w języku polskim. Laboratoria komputerowe są wyposażone w pakiet specjalistycznych programów graficznych, analitycznych i logistycznych, w tym:

- STATISTICA – pakiet oprogramowania statystycznego i analitycznego + zestaw do Analiz Marketingowych i Rynkowych,
- CorelDRAW Graphics Suite – oprogramowanie do tworzenia grafiki wektorowej oraz obróbki rastra,
- AutoCAD - oprogramowanie CAD do projektowania dowolnych obiektów,
- ArcGIS – pakiet programów do pracy na mapach i danych Systemu Informacji Geograficznej (GIS),
- Map Viewer – program do tworzenia map tematycznych, odwzorowań i analizy przestrzennej,
- Comarch ERP Optima – pakiet edukacyjny programu do zarządzania i księgowości,
- MS Office – pakiet biurowy,
- Platforma TransEdu wspierająca edukację branży TSL.

Ponadto na komputerach wydziałowych zainstalowane jest nieodpłatne oprogramowanie dostępne w zasobach Internetu, np. pakiet biurowy Libre Office, przeglądarki internetowe: Mozilla Firefox, Google Chrome, Opera. W razie potrzeby istnieje możliwość wykorzystania zasobów komputerowych i programowych będących na wyposażeniu pracowni komputerowych poza zajęciami. Studenci mogą skorzystać z pracowni w porozumieniu z opiekunem pracowni oraz prowadzącymi zajęcia.

W ramach sieci komputerowej Wydziału pracownicy i studenci mają dostęp do baz danych: EMIS Intelligence REGION, OECD iLibrary, Taylor & Francis Online – kolekcja Business, Management & Economics, Scopus, Springer, Web of Science, LEX Akademia Optimum, LEGALIS oraz książek elektronicznych IBUK Libra.

W najbliższym czasie w związku z realizacją projektu „Kształcenie dla rozwoju sektora usług dla biznesu w Opolu” finansowanego ze środków NCBiR, Wydział Ekonomiczny wyposażony zostanie w mobilne laboratorium komputerowe z oprogramowaniem ERP (20 stanowisk). Projekt ma na celu poszerzenie umiejętności informatycznych studentów w zakresie posługiwania się oprogramowaniem klasy ERP w rozwiązywaniu typowych zadań i problemów biznesowych.

System biblioteczny Uniwersytetu Opolskiego obejmuje bibliotekę główną oraz jedenaście bibliotek specjalistycznych, w tym bibliotekę Wydziału Ekonomicznego. Biblioteka oferuje szeroki dostęp do kolekcji książek elektronicznych, bazy EMIS oraz wielu innych baz danych (szczegóły w załączniku nr 5).

Biblioteka Wydziału Ekonomicznego posiada bogaty księgozbiór z zakresu szeregu rozumianych nauk ekonomicznych i dyscyplin pokrewnych, a w szczególności: ekonomii wraz z historią myśli ekonomicznej, polityki ekonomicznej, zarządzania, marketingu, ekonometrii, finansów i bankowości, rachunkowości, międzynarodowych stosunków gospodarczych, statystyki, demografii, pracy i polityki społecznej. Na powierzchni 330 m² w kwadratowych znajdują się m.in.: regały z książkami i najnowszymi numerami wybranych czasopism dostępnymi dla czytelników, 37 miejsc w czytelnicy do pracy indywidualnej i grupowej oraz 3 stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu i elektronicznych baz danych, magazyn z książkami

i czasopismami, a także 5 stanowisk komputerowych przeznaczonych do obsługi systemu bibliotecznego ALEPH.

Zbiory Biblioteki liczą obecnie 73 tysiące woluminów książek oraz ponad 14 tysięcy woluminów czasopism krajowych i zagranicznych. Biblioteka Wydziału Ekonomicznego umożliwia czytelnikowi pracę na własnym sprzęcie komputerowym, a także dostęp do WiFi – bezprzewodowego Internetu działającego na terenie Wydziału.

Na Wydziale prowadzone są okresowe przeglądy infrastruktury dydaktycznej, naukowej i bibliotecznej. Biorą w nich udział: przedstawiciele władz dziekańskich, studentów, nauczycieli akademickich, administrator sieci komputerowych, kierownik biblioteki WE, pracownik administracyjny. Przeglądy te stanowią podstawę do podjęcia działań zmierzających do poprawy stanu infrastruktury (np. zakup komputerów i oprogramowania, zakup krzeseł do sal dydaktycznych, zakup systemu nagłaśniającego i projektorów multimedialnych, malowanie sal dydaktycznych i gabinetów pracowników).

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Szczegółowe zagadnienia odnoszące się do programów studiów dyskutowane są z przedstawicielami przedsiębiorstw/instytucji z lokalnego rynku pracy w tym z członkami Rady Biznesu powołanej przy Wydziale Ekonomicznym (ze względu na zmiany organizacyjne na Uczelni działalność Rady Biznesu została zawieszona w 2019 roku, od tego momentu kontakty z członkami Rady mają charakter nieformalny). Należy zaznaczyć, że oczekiwania formułowane przez podmioty reprezentujące otoczenie społeczno-gospodarcze w odniesieniu do procesu kształcenia brane są pod uwagę także przy formułowaniu projektów dydaktycznych. Istotna rola interesariuszy zewnętrznych w realizacji projektów dotyczy organizacji studenckich praktyk zawodowych, podczas których studenci mają możliwość nawiązania współpracy z danym podmiotem.

W okresie 2017-2020 zawarto z NCBiR umowy o dofinansowanie następujących projektów:

- (1) Zintegrowany program rozwoju UO - Wartość projektu: 9 196 705, 93 zł, w tym wkład Funduszy Europejskich: 7 750 983, 76 zł, strona projektu: [Zintegrowany Program Rozwoju UO | Strona Uniwersytetu Opolskiego](#).
- (2) Projekt akademickiej współpracy międzynarodowej NAWA [Projekt NAWA „Kompetentny student – doświadczony absolwent” - Uniwersytet Opolski](#).
- (3) „Kształcenie Dla Rozwoju sektora Usług dla biznesu w Opolu” [KaDRA UO]. Wartość projektu: 3 769 216,65 zł, w tym wkład funduszy europejskich: 3 176 695,79 zł. Projekt rozpoczęty w 2020 r. trwa do 2023 r., strona projektu: [Kształcenie Dla Rozwoju sektora Usług dla biznesu w Opolu | Strona Uniwersytetu Opolskiego](#).

Celem każdego z wdrażanych projektów jest dostosowanie kształcenia prowadzonego na Wydziale Ekonomicznym do potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego (gospodarki, rynku pracy i społeczeństwa) poprzez szereg działań stymulujących współpracę z tym otoczeniem. Projekty umożliwiają - w ramach udzielonego wsparcia monitorowanego przez NCBiR – testowanie i ocenę skuteczności poszczególnych działań w realiach Wydziału Ekonomicznego. Poniżej zamieszczono charakterystykę projektów oraz wynikającego z nich doświadczenia, jako

wartości dodanej dla kształtowania procesu dydaktycznego na Wydziale, w kolejności ich uruchamiania.

Projekt (1) przewidywał działania skierowane do studentów oraz do pracowników Wydziału Ekonomicznego. Z czterech modułów realizowanych w projekcie Wydział Ekonomiczny zaangażowany był w moduł podnoszenia kompetencji dla studentów (2018 r. kierunek *Zarządzanie* 6 osób ze studiów I stopnia oraz 6 osób z II stopnia; 2019 r. 7 osób ze studiów I stopnia i 11 z II stopnia) jak również pracowników (26 osób), a także w moduł stażowy w 2018 roku (6 studentów kierunku *Zarządzanie* II stopnia – studia stacjonarne). W ramach projektu studenci podejmowali działania podnoszące ich kompetencje poprzez:

- opracowanie bilansu kompetencji (na początek i koniec),
- certyfikowane szkolenia prowadzące do uzyskania kwalifikacji,
- zadania praktyczne dla studentów realizowane w formie projektowej, w ramach zespołów projektowych pod nadzorem pracowników dydaktycznych UO,
- uczestniczenie studentów w formach aktywności wynikających ze współpracy Uczelni z przedsiębiorcami, zwiększających zaangażowanie pracodawców w realizację programów kształcenia, służących lepszemu przygotowaniu absolwentów do wejścia na rynek pracy (instruktaże przystanowiskowe).

Projekt (2) finansowany przez NAWA przewiduje zwiększenie kompetencji międzykulturowych (cross-cultural competences) dla 9 studentów Wydziału Ekonomicznego w kontakcie ze studentami oraz dydaktykami z zagranicznych uczelni włączonych w projekt (udział uczelni z Belgii, Czech, Kosowa, Malty). Rezultatem projektu ma być zebranie obserwacji i doświadczeń odnośnie sposobu budowania kompetencji poprzez udział w warsztatach opartych na praktycznych zadaniach realizowanych w grupie międzynarodowej. Studenci w trakcie wizyt studyjnych będą mieli kontakt z przedstawicielami przedsiębiorstw o profilu międzynarodowym, działających w danej lokalizacji. Zwiększy to liczbę potencjalnych partnerów zarówno akademickich, jak też biznesowych wspierających dydaktykę na Wydziale Ekonomicznym zwłaszcza na kierunkach prowadzonych w języku angielskim. Ze względu na pandemię pierwotnie uruchomiona rekrutacja została anulowana i rozpocznie się ponownie w br. Warsztaty międzynarodowe oraz wizyty studyjne tym samym rozpoczną się w roku akademickim 2021/2022.

Projekt (3) stanowi kontynuację i rozwinięcie projektu „Rozwój specjalistycznych kadr dla biznesu w Opolu”, realizowanego w latach 2018-2020. Strona projektu: [kadrydlabiznesu | kadrydlabiznesu \(uni.opole.pl\)](http://kadrydlabiznesu.uni.opole.pl), w którym uczestniczyli studenci kierunku *Ekonomia*. Projekt „Kształcenie Dla Rozwoju sektora Usług dla biznesu w Opolu” uwzględnia wnioski odnośnie oczekiwań sektora NUB i podejmuje ich przełożenie na dydaktykę kierunków prowadzonych przez Wydział Ekonomiczny. Główny nacisk w projekcie kładziony jest na poszerzenie umiejętności informatycznych studentów w zakresie posługiwania się oprogramowaniem klasy ERP w rozwiązywaniu typowych zadań i problemów biznesowych. W tym celu studenci zarówno kierunku *Ekonomia*, jak i *Zarządzanie* zrekrutowani w roku akademickim 2020/2021 będą w toku studiów na różnych zajęciach laboratoryjnych oraz wykładowych korzystać z pozyskanego w projekcie oprogramowania wraz z danymi trzech typów firm (produkcyjna, finansowo-usługowa oraz handlowo-logistyczna). Pozyskanie rozwiązania IT (macierz edukacyjna) jako narzędzia dydaktycznego wynika wprost z doświadczeń realizacji praktyk zawodowych przez studentów i zakresu zadań im zleczanych, jak też z informacji pozyskiwanych od pracodawców odnośnie oczekiwanych przez nich kompetencji absolwentów – m.in. w trakcie

dyskusji podczas wizyt studyjnych. Obok modyfikacji form kształcenia umiejętności studentów (ćwiczenia, laboratoria, konwersatoria), która obejmie wszystkich studentów wymienionych kierunków studiów w latach 2020-2023, w projekcie dla 100 słuchaczy przewidziane jest również organizowanie wizyt studyjnych u pracodawców, jako skutecznej metody zapoznawania studentów z realiami pracy w danym przedsiębiorstwie lub instytucji, szkolenia certyfikowane z kompetencji wchodzących w skład ZRK, a także staże dla 40 słuchaczy Wydziałów zaangażowanych w projekt (Ekonomicznego oraz Filologicznego).

Oprócz wymienionych form współpracy z interesariuszami należy wskazać organizowanie spotkań dla studentów z przedstawicielami środowiska gospodarczego i społecznego takie jak:

- BPO Day 2018 BPO/SSC Day na Uniwersytecie Opolskim - Uniwersytet Opolski,
- spotkanie z przedstawicielami firmy Miebach Sp. z o.o. 15.XII.2020 (Eksperti z Miebach Consulting Sp. z o.o. dzielili się doświadczeniem ze studentami UO | Wydział Ekonomiczny - Uniwersytet Opolski).

W celu doskonalenia programu studiów na kierunku *Zarządzanie* pracownicy Wydziału współpracują z różnorodnymi podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym z potencjalnymi pracodawcami - mikro, małymi, średnimi i dużymi przedsiębiorstwami (np. Bank Pekao SA, „ZAGA Fundusze Europejskie”, Ecolinck Sp. z o.o., Polaris Poland Sp. z o.o., Nowa Itaka Sp. z o.o.), przedstawicielami instytucji państwowych, samorządu województwa i innymi instytucjami, takimi jak: Urząd Statystyczny w Opolu, Opolskie Centrum Rozwoju Gospodarki, Aglomeracja Opolska, Wojewódzki Inspektorat Transportu Drogowego w Opolu, Polskie Towarzystwo Ekonomiczne Oddział w Opolu, Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Opolu, Opolskie Centrum Rozwoju Gospodarczego, Ochotniczy Hufiec Pracy (WK OHP w Opolu), NBP Oddział Okręgowy w Opolu, Fundacja GS1, Polskie Stowarzyszenia Menedżerów Logistyki i Zakupów. Spotkania pracowników Uczelni z przedstawicielami interesariuszy, w tym przykładowo cykliczne spotkania Stołu Gospodarczego inwestorów z kapitałem niemieckim, skutkują wprowadzaniem zmian w treściach wykładanych na poszczególnych zajęciach. Współpraca z interesariuszami zewnętrznymi obejmuje działania mające na celu tworzenie i opiniowanie programu studiów. Programy kształcenia na I oraz II stopniu studiów na kierunku *Zarządzanie* były poddawane konsultacjom przedstawicieli interesariuszy zewnętrznych.

Z inicjatywy Rady Programowej kierunku *Zarządzanie* odbyło się wiele spotkań z przedstawicielami pracodawców w celu potwierdzenia trafności zaproponowanych efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Przeprowadzono konsultacje z przedstawicielami: biznesu (Grant sp. z o.o., FERMA-POL sp. z o.o., MEDREM sp. z o.o.), samorządu terytorialnego (Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego), samorządu rolniczego (Izba Rolnicza), instytucji sektora finansów publicznych (Opolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego). Pozwoliło to na sformułowanie następujących wniosków:

- (1) wiedza zdobywana przez studentów w procesie kształcenia dotycząca funkcjonowania organizacji, rozwiązywania pojawiających się w niej problemów, zarządzania jej zasobami, w tym ludzkimi i finansowymi jest bardzo przydatna w każdym przedsiębiorstwie lub instytucji, bez względu na jej formę własności, wielkość czy cele istnienia (odniesienie do sformułowanych efektów uczenia się z zakresu wiedzy),
- (2) wiedza uzupełniona o konkretne umiejętności, głównie logicznego myślenia, analizowania, formułowania wniosków, stanowi o potencjale danej osoby i jej możliwościach znalezienia

pracy związanej z kierunkiem studiów (odniesienie do sformułowanych efektów uczenia się z zakresu umiejętności),

- (3) osiągnięcie w toku studiów przez studentów efektów uczenia się z zakresu wiedzy i umiejętności musi być wzbogacone również określonym poziomem dojrzałości, który definiowany jest poprzez kompetencje społeczne. Są one związane z umiejętnością współdziałania, komunikowania się z otoczeniem. Niezmiernie ważne z punktu widzenia pracodawców są również zachowania, które kształtowane są podczas studiów, w tym polegające na promowaniu etyki w działaniu, braniu na siebie odpowiedzialności za powierzone zadania oraz świadomego podejścia do konieczności ciągłego doskonalenia własnych umiejętności (odniesienie do sformułowanych efektów uczenia się z zakresu kompetencji społecznych).

Istotnymi interesariuszami zewnętrznymi Wydziału Ekonomicznego są szkoły ponadpodstawowe, głównie z województwa opolskiego. Mając na uwadze dobro młodzieży i jej wszechstronny rozwój wydział dąży do współpracy opartej na wspieraniu i wzbogacaniu procesu dydaktycznego w szkołach ponadpodstawowych oraz pobudzaniu samodzielności i aktywności umysłowej uczniów w zdobywaniu kolejnych umiejętności i wyborze dalszej drogi kształcenia. Głównym założeniem współpracy jest integrowanie szkolnych i pozaszkolnych działań dydaktycznych uwzględniających pasje i zainteresowania uczniów, w tym motywowanie do udziału w konkursach i olimpiadach (pracownicy WE prowadzą konsultacje dla uczniów pod kątem przygotowania do Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej). Uczniowie mogli korzystać z zasobów bibliotecznych WE, a także uczestniczyć w spotkaniach kół naukowych. Przykładami inicjatyw podejmowanych na rzecz uczniów szkół jest organizowanie warsztatów i wykładów (np. w ramach cyklu Zaproś wykładowcę). Wydział Ekonomiczny realizował projekt zlecony przez Narodowy Bank Polski pt. „Opolscy przedsiębiorczy uczniowie – „pomysł w chmurze”. Celem głównym projektu było rozbudzenie postaw przedsiębiorczych przez to lepszy start na rynku pracy dla młodzieży ze szkół ponadgimnazjalnych a w szczególności dla 50 uczestników projektu. Kolejnym ważnym wydarzeniem organizowanym przez pracowników Wydziału Ekonomicznego przy współpracy z interesariuszami zewnętrznymi są coroczne seminaria pt. „Opolski Dzień Informacji Geograficznej” w ramach Międzynarodowego Dnia Systemów Informacji Geograficznej, które obejmują wykłady oraz warsztaty, podczas których prezentowane są nowoczesne rozwiązania stosowane do pozyskiwania i modelowania danych przestrzennych, w tym m.in. oprogramowanie GIS, aplikacje mapowe. Patronat merytoryczny nad seminarium obejmują wiodące w Polsce i na świecie firmy branży geoinformatycznej (m.in. Esri Polska Warszawa, Tpi Wrocław, Geo-System Warszawa, SHH Wrocław, ProGea 4D Kraków, NetGIS Opole). Wydarzenie to organizowane jest w regionie tylko w Uniwersytecie Opolskim na Wydziale Ekonomicznym, ma charakter otwarty i jest dedykowane studentom, uczniom szkół średnich, praktykom, pracownikom administracji samorządowej oraz wszystkim osobom zainteresowanym możliwościami wykorzystania technologii GIS w różnych dziedzinach życia.

Należy zaznaczyć, że Wydział Ekonomiczny dąży do zacieśniania współpracy z podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego m.in. poprzez włączanie w proces dydaktyczny osób z doświadczeniem praktycznym, realizację prac dyplomowych „na zlecenie”. Podmioty otoczenia społeczno-gospodarczego uczestniczą w realizacji wydarzeń na WE, w tym regionalnej Olimpiady Statystycznej, Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej (etap okręgowy), Igrzysk Ekonomicznych organizowanych przez Koło Naukowe Ekonomistów.

Kolejne działania podejmowane we współpracy z interesariuszami zewnętrznymi dotyczą współorganizacji cyklu wykładów otwartych w ramach Opolskich Spotkań Ekonomistów.

W wykładach uczestniczyli studenci i pracownicy Uniwersytetu Opolskiego, przedstawiciele samorządów terytorialnych, przedsiębiorcy, nauczyciele, uczniowie szkół oraz wszyscy zainteresowani problemami ekonomicznymi. W ostatnich kilku latach odbyły się m. in. wykłady: Enrico Ciullo z firmy Bosetti Global Consulting pt. *Kształtowanie modelu współpracy biznesowej. Wspieranie włoskich inwestycji produkcyjnych w Polsce*, prof. dra hab. Zenona Wiśniewskiego z Uniwersytetu im. M. Kopernika w Toruniu pt. *„Efektywność polityki rynku pracy w Polsce”*, doktora hab. Bartosza Michalskiego z Uniwersytetu Wrocławskiego pt. *„Specyfika polsko-niemieckich stosunków handlowych w perspektywie pułapki średniego dochodu”*.

Pracownicy Wydziału Ekonomicznego angażują się w realizację zajęć skierowanych na rzecz interesariuszy zewnętrznych, głównie uczniów oraz osób zainteresowanych danymi zagadnieniami. W tym celu przygotowywane są różnorodne wykłady, warsztaty, gry dydaktyczne, zajęcia plenerowe.

Należy podkreślić, że podmioty otoczenia społeczno-gospodarczego przekazują wiedzę podczas realizowanych dla grup studentów wizyt studyjnych. Przykładowe wizyty odbyły się w przedsiębiorstwie OZAS-ESAB sp. z o.o. w Opolu, Polaris Opole sp. z o.o., Hard Beans Coffee Roasters sp. z o.o. (HBCR), Siegenia-Aubi sp. z o.o. Wizyty te pozwalają na podniesienie poziomu wiedzy uczestników spotkań, skonfrontowanie wiedzy teoretycznej z wiedzą praktyczną.

Należy pokreślić, że prace nad programem studiów na kierunku *Zarządzanie* są realizowane na bieżąco. W ramach kształtowania efektów uczenia się dążono do ujęcia kluczowych z punktu widzenia pracodawców oraz przyszłych absolwentów kompetencji, niezbędnych do sprawnego poruszania się w realiach współczesnego międzynarodowego rynku pracy oraz zgodności zakładanych efektów z potrzebami pracodawców. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest istotnym źródłem informacji, podlega monitorowaniu. Dokumentacja potwierdzająca kontakty z interesariuszami zewnętrznymi na określonym kierunku podlega cyklicznej weryfikacji przez Dziekana Wydziału Ekonomicznego.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Wydział Ekonomiczny podejmuje różnorodne, zintensyfikowane działania na rzecz internacjonalizacji kształcenia, ze szczególnym uwzględnieniem międzynarodowej mobilności studentów i pracowników. Jednym z celów wydziału jest rozwijanie wśród pracowników umiejętności komunikacji międzykulturowej, przydatnej m.in. w codziennej pracy ze studentami z zagranicy. Dlatego też pracownicy Wydziału zorientowani są na wyjazdy zagraniczne, zwłaszcza w ramach konferencji naukowych, programów wymiany czy staży naukowych.

Pobyty na uczelni goszczącej oraz współpraca z pracownikami uczelni zagranicznych stwarza nie tylko możliwości zaprezentowania potencjału Instytutu Nauk o Zarządzaniu i Jakości na arenie międzynarodowej, ale także na obserwację dobrych praktyk, stosowanych na uczelniach partnerskich i ich ewentualne wdrożenie na uczelni macierzystej – może przyczynić się do zainicjowania międzynarodowych projektów (badawczych, dydaktycznych).

Od ponad 25 lat Wydział Ekonomiczny ściśle współpracuje z Wydziałem Społeczno-Ekonomicznym w Poczdamie (www.uni-potsdam.de). Współpraca ma charakter wielopłaszczyznowy: (1) seminaria naukowo-dydaktyczne, z czynnym udziałem studentów i pracowników obydwu wydziałów, (2) wymiana semestralna studentów, realizowana zarówno

w ramach programu Erasmus+, jak i DAAD, (3) współpraca naukowa między pracownikami, przejawiająca się w realizacji wspólnych projektów badawczych (m.in. w zakresie zrównoważonej konsumpcji, wraz z prof. dr Ingo Balderjahnem) oraz cyklicznych wykładów gościnnych. Intensywna współpraca z Wydziałem społeczno-Ekonomicznym Uniwersytetu w Poczdamie zaowocowała poszerzeniem współpracy i nawiązaniem (w roku 2016) kontaktów z Uniwersytetem Ekonomicznym UNECON w St. Petersburgu. Efektem tej współpracy był: (1) udział przedstawicieli wydziału w kilku trójstronnych konferencjach naukowych, organizowanych przez każdego z partnerów, (2) wykłady gościnne oraz (3) pobyty stażowe. Bliskie kontakty z partnerem rosyjskim zaowocowały cotygodniowymi seminariami naukowymi *on-line*, organizowanymi przez UNECON. Stały się one platformą wymiany doświadczeń oraz inspiracją do nawiązania nowych, ciekawych partnerstw. Jednym z nich jest zainicjowanie współpracy pomiędzy Instytutem Nauk o Zarządzaniu i Jakości a Wydziałem Zarządzania i Kultury Uniwersytetu w Görlitz/Zittau (prof. dr Falk Maiwald). Na chwilę obecną rysują się trzy płaszczyzny współpracy: (1) w zakresie badań naukowych studentów, realizowanych w ramach kół naukowych, (2) współpracy badawczej w zakresie zarządzania miastem oraz komunikacji międzykulturowej, (3) wspólnej ścieżki studiów. Od wielu lat Wydział Ekonomiczny UO współpracuje również z Wydziałem Ekonomii Politechniki Ostrawskiej (Republika Czeska). Pracownicy uczestniczą w cyklicznie organizowanych konferencjach naukowych. Jednym z efektów tej współpracy jest wspólna realizacja projektu w ramach programu INTERREG dla Euroregionu Silesia i Pradziad. Z uwagi na sytuację pandemiczną działania pierwotnie zaplanowane na 2020 r. zostały przeniesione na wiosnę 2021 r. Działania obejmują m.in. prowadzenie przez pracowników obu uczelni zajęć dydaktycznych dla połączonych grup studenckich z Opola i Ostrawy oraz wizyty studyjne. Wykłady mają dotyczyć trzech obszarów działalności sektora publicznego: transportu, kultury, spraw społecznych.

Dodać należy, że kadra zatrudniona w Wydziale Ekonomicznym jest wielopłaszczyznowo zaangażowana w szereg inicjatyw związanych z wymianą międzynarodową i sukcesywnie rozszerza jej zasięg. Pracownicy uczestniczą w wyjazdach edukacyjnych w ramach programu Erasmus+, w celu prowadzenia zajęć dydaktycznych (43 wyjazdy) a także udziału w szkoleniach (5 osób). Swym doświadczeniem dydaktycznym pracownicy podzielili się w Niemczech, Czechach, Włoszech, Hiszpanii, Portugalii, Rosji, Afganistanie, Iranie, Indonezji, Kambodży, Tajwanie, Chinach, Kazachstanie i Wietnamie. Z kolei w szkoleniach brali udział w Niemczech, Włoszech, Portugalii, Kambodży i Iranie. Pracownicy wydziału byli też zapraszani na wykłady gościnne i warsztaty do uczelni zagranicznych oraz byli zaangażowani w organizację 7 konferencji z udziałem gości zagranicznych. Kadra Wydziału Ekonomicznego może poszczycić się dużą skutecznością w pozyskiwaniu grantów z programu Erasmus+ KA107 (wymiany z krajami spoza UE). W ramach tej inicjatywy w ostatnich 2 latach wzięli oni udział w wyjazdach dydaktycznych i szkoleniowych do Izraela, Kazachstanu, Kirgistanu, Gruzji, Stanów Zjednoczonych, Tajwanu, Indonezji, Bośni i Hercegowiny oraz Republiki Południowej Afryki.

Bardzo ważnym elementem rozwijania współpracy międzynarodowej jest uczestnictwo Uniwersytetu Opolskiego w projekcie FORTHEM (*Fostering Outreach within European Regions, Transnational Higher Education and Mobility*: <http://forthem.uni.opole.pl/>). W ramach FORTHEM siedem uniwersytetów (Uniwersytet Opolski, Uniwersytet Johana Gutenberga w Moguncji, Uniwersytet w Burgundii, Uniwersytet w Jyväskylä, Uniwersytet w Palermo, Uniwersytet Łotewski, Uniwersytet w Walencji) posiadających wcześniej rozległe globalne i europejskie partnerstwa oraz wspólne doświadczenie w projektach akademickich, łączy siły i dzieli się sieciami w celu stworzenia stałego wielostronnego i europejskiego środowiska

współpracy. FORTHEM przejdzie od przedmiotowych dwustronnych umów o mobilności Erasmusa i trójstronnych projektów edukacyjnych do ogólnouczelnianych umów o mobilności i pogłębionej wielostronnej współpracy w zakresie edukacji i działań informacyjnych. Projekt jest w początkowej fazie realizacji (w styczniu 2021 r. podpisano statut sojuszu uniwersytetów europejskich FORTHEM), ale już na tym etapie zaangażowano pracowników Instytutu Zarządzania i Jakości w koordynację działań w konkretnych obszarach badawczych. W najbliższym czasie również studenci Wydziału Ekonomicznego będą uczestniczyć w różnych inicjatywach tego sojuszu, przede wszystkim w wymianie międzynarodowej. W projekt FORTHEM wpisują się w działania związane z planowaną ścieżką kształcenia na kierunku zarządzanie (*Management and Business Communication*), która umożliwi intensyfikację współpracy z uczelniami wchodzącymi w skład konsorcjum.

Kontakty międzynarodowe Wydziału Ekonomicznego to nie tylko współpraca z partnerami z krajów Europy, ale także z ośrodkami akademickimi z całego świata. Wykłady, wygłaszane przez gości zagranicznych nie ograniczają się jedynie do studentów kierunku *Zarządzanie*, ale mają formułę otwartą, co pozwala na uczestnictwo w nich wszystkim zainteresowanym studentom. W ostatnich latach na Wydziale Ekonomicznym przyjmowaliśmy gości m.in. z: Salam University w Afganistanie (2017 r.), Uniwersytetu Technicznego w Koszycach, Wyższej Szkoły Zachodniej Saksonii w Zwickau (2017 r.), Uniwersytetu Thomas Bata w Zlin w Czechach (2018 r.), Uniwersytetu Mazandarzn w Iranie (2018 r., 2019 r.), Guangxi University of Finance and Economics z Chin (2019 r.), Uniwersytetu z Irpin, Ukraina (2019 r.), Paññāsāstra University z Kambodży (2019 r.), Uniwersytetu M. Narikbayev KAZGUU z Kazachstanu (2019 r.).

Uniwersytet Opolski dużą wagę przywiązuje do **umiędzynarodowienia kształcenia**. Dlatego działania prowadzone do roku 2019 przez Wydział Ekonomiczny, a obecnie przez Instytut Nauk o Zarządzaniu i Jakości są wielokierunkowe. Obejmują m.in. działania w zakresie (1) kształcenia kompetencji językowych w ramach lektoratów i zajęć kierunkowych, (2) mobilności studentów i realizacji semestru studiów w uczelni zagranicznej oraz (3) uczestnictwa w projektach naukowo-dydaktycznych oraz wykładach gościnnych.

W procesie kształcenia na kierunku *Zarządzanie* istotnym elementem jest nauka języka obcego na studiach I i II stopnia. W ramach studiów studenci Wydziału Ekonomicznego mają obowiązek uczenia się języków obcych (do wyboru język: angielski, niemiecki, francuski, hiszpański, włoski, rosyjski). Zajęcia językowe kończy egzamin potwierdzający znajomość wybranego języka obcego na poziomie B2 (na studiach I stopnia) oraz B2+ (na studiach II stopnia). Metodą weryfikacji osiągnięcia przypisanego do lektoratu efektu uczenia się jest egzamin obejmujący pięć elementów (czytanie, struktura leksykalno-gramatyczna, słuchanie, język specjalistyczny, mówienie). Ocena z egzaminu odpowiada poziomowi osiągnięcia efektu (91-100 pkt. – bdb, 81-90 pkt. – plus db, 71-80 pkt. – db, 61-70 – plus dst, 51-60 – dst). Ponadto studenci możliwość podejścia do egzaminu *Business Language Testing System* (BULATS) oraz uzyskania certyfikatu językowego TELC (honorowanego na terenie UE). Zapisy na lektoraty języków obcych odbywają się poprzez rejestrację internetową <http://sjo.uni.opole.pl/>. Wypełnienie testu diagnostycznego pozwala studentom na wybór takiego poziomu zajęć, który będzie adekwatny do ich poziomu wiedzy. Test dostępny jest na stronie Studium Języków Obcych.

Wpisana w program studiów nauka języków obcych, to nie jedyna możliwość pogłębiania kompetencji językowych studentów na kierunku *Zarządzanie*. W ramach studiów II stopnia realizowany jest przedmiot kierunkowy w języku obcym, w wymiarze 30 godz., z możliwością wyboru języka angielskiego lub niemieckiego. W ramach wspomnianych zajęć studenci

zdobywają wiedzę fachową w języku nowożytnym, co pozwala im na podjęcie zatrudnienia w podmiotach gospodarczych funkcjonujących na arenie międzynarodowej. Ważnym elementem uzupełniającym kompetencje językowe jest dostęp do publikacji obcojęzycznych, znajdujących się w zasobach biblioteki Wydziału Ekonomicznego oraz bazach danych. Dynamika zmian rynkowych wymaga analizy nie tylko procesów gospodarczych zachodzących w naszym kraju, ale także na arenie międzynarodowej. Mając powyższe na uwadze nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia nie tylko proponują studentom jako podstawowe lub uzupełniające pozycje literaturowe publikacje obcojęzyczne, ale także oczekują uwzględnienia takowych w pracach dyplomowych. Ukierunkowanie takie jest istotnym motywatorem do nauki języków, pozwalającym na praktyczne zastosowanie zdobytej wiedzy językowej.

Ponadto w latach 2015-20 w ramach **programu Erasmus+** na Wydziale Ekonomicznym realizowało studia 94 studentów z całego świata, kolejnych dwóch zrealizowało w tym czasie praktykę w naszym kraju. Byli to studenci z Niemiec, Włoch, Grecji, Hiszpanii, Portugalii, Turcji, Rumunii, Iranu, Afganistanu, Rosji i Tajwanu.

Istotnym elementem umiędzynarodowienia i podnoszenia kompetencji językowych studentów jest udział w wykładach, wygłaszanych przez gości zagranicznych. Jak wspomniano, wykłady te mają zazwyczaj charakter wykładów otwartych, co pozwala na uczestnictwo w nich szerokiego grona studentów. Wśród najciekawszych wymienić należy wykład:

- prof. N. Eickhoff z Uniwersytetu w Poczdamie na temat nowej niemieckiej polityki energetycznej (22-24.04.2017),
- prof. R. Wrobel z Wyższej Szkoły Zachodniej Saksonii w Zwickau na temat: *“Germany after the Refugee Crisis: Successes and Challenges”* (5.10.2017),
- prof. D. Hummel z Uniwersytetu w Poczdamie na temat *„Integracja vs dezintegracja europejskiego rynku finansowego – reforma strefy Euro”* (1.10.2018),
- przedstawicieli Uniwersytetu Mazandaran w Iranie na temat *„Organizing a Successful Urban Space: Naqshe Jahan square”* (5.11.2018).

Umiędzynarodowienie kształcenia to nie tylko dydaktyka, ale także badania naukowe, w których partycypują studenci. Najlepszym przykładem takiej współpracy są wspomniane już cykliczne seminaria naukowo-dydaktyczne, realizowane we współpracy z Uniwersytetem w Poczdamie. W ich ramach studenci mają okazję poznać podejmowane w uczelni partnerskiej problemy badawcze oraz sposób prowadzenia badań oraz opracowywania i prezentacji wyników tych dociekań.

Monitorowanie procesu umiędzynarodowienia odbywa się zarówno przez jednostki zaangażowane w realizację tego procesu (Koordynator kierunku, Dziekanat, Biuro Nauki i obsługi Projektów, wydziałowy koordynator programu Erasmus), jak i przez raportowanie do instytucji zewnętrznych. Częstość ocen wynika w dużej mierze z częstotliwości raportowania, który obejmuje rok akademicki i/lub kalendarzowy. Szczególna rola w monitorowaniu umiędzynarodowienia przypada Wydziałowej Komisji Doskonalenia Jakości Kształcenia. Gromadzi ona informacje nt. wszelkich wydarzeń o charakterze międzynarodowym, wymiany studentów i pracowników, udziału w konferencjach międzynarodowych, publikacjach w języku obcym. W obszarze tym w ostatnich latach dostrzegamy znaczący progres, zarówno w ocenie kompetencji studentów podejmujących różne formy kształcenia międzynarodowego (mobilności, staże), jak i kompetencji nauczycieli akademickich (np. wzrost liczby publikacji naukowych w języku angielskim, wzrost uczestnictwa w międzynarodowych konferencjach).

W przypadku mobilności studentów i pracowników proces monitorowania obejmuje analizę ilościową i jakościową współpracy międzynarodowej oraz procesu jej obsługi. Celem stworzenia wiarygodnej sieci uczelni partnerskich wydziałowy koordynator Erasmus weryfikuje efekty uczenia się uzyskane przez studentów w uczelni partnerskiej (zdobyte punkty ECTS) oraz zadowolenie studentów z organizacji procesu kształcenia. Działania monitorujące mają na celu ocenę rangi uczelni partnerskiej oraz zasadność dalszej współpracy. Czasem wskazują na konieczność podjęcia działań korygujących.

Ważnym kryterium oceny umiędzynarodowienia Uczelni jest proces finansowania mobilności, tzn. kwota przyznanych środków oraz stopień ich wydatkowania. W przypadku finansowania mobilności w ramach programu Erasmus+ Uniwersytet Opolski plasuje się w czołówce polskich uniwersytetów.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Wsparcie studentów jest jednym z istotnych zadań realizowanych w Uczelni. Dla nowo przyjętych studentów, jeszcze przed rozpoczęciem roku akademickiego organizowane są dni adaptacyjne, w ramach których odbywają się zajęcia organizacyjno-informacyjne. W przypadku studentów studiów stacjonarnych zajęcia odbywają się od poniedziałku do piątku, a w przypadku studiów niestacjonarnych – w soboty i w niedziele, średnio dwa razy w miesiącu. Podczas zajęć studenci mogą skorzystać z pomocy pracowników obsługi procesu dydaktycznego oraz uzyskać wsparcie od nauczycieli akademickich.

Uniwersytet Opolski, z uwagi na wzrastający procent osób z niepełnosprawnościami (OzN) w każdej z grup objętej wsparciem (studentów, doktorantów i pracowników) intensyfikuje prace na rzecz środowiska OzN, podejmując również współpracę ze stowarzyszeniami i fundacjami (m.in. z Fundacją Aktywizacji czy Stowarzyszeniem „Twoje Nowe Możliwości”) oraz PFRON, efektywnie stwarzając możliwości realizacji procesu dydaktycznego dostosowanego w jak największym stopniu do indywidualnych potrzeb. Studenci z niepełnosprawnością mogą skorzystać ze **wsparcia Biura Osób Niepełnosprawnych** <http://bon.uni.opole.pl/>, które udziela informacji o prawach i możliwościach pomocy z zachowaniem tajemnicy nt. problemów zdrowotnych.

Na Uniwersytecie Opolskim realizowany jest projekt “Uniwersytet Opolski uczelnia (bardzo!) dostępna”, który ma na celu ułatwienie funkcjonowania na Uczelni osobom z niepełnosprawnością poprzez dostosowanie infrastruktury, podniesienie kompetencji kadry Uczelni na wszystkich poziomach (wykładowcy, administracja), w zakresie wiedzy na temat niepełnosprawności. Powstało także Centrum Wsparcia Psychologiczno-Terapeutycznego, w którym pracują osoby oferujące wielowymiarową pomoc niepełnosprawnym w kwestiach bieżącego funkcjonowania, podejmujące działania interwencyjne, ale też realizujące autorskie programy profilaktyczne. Na stanowisku administracyjnym zatrudniono absolwenta kierunku *Zarządzanie* na Wydziale Ekonomicznym UO.

Studenci Uniwersytetu Opolskiego mają możliwość otrzymania asystenta osoby z niepełnosprawnością. W tym celu należy złożyć wniosek do Biura Osób Niepełnosprawnych oraz dostarczyć niezbędne dokumenty. Asystentem może zostać każdy student UO, który w różnorodny sposób, zależnie od potrzeb, ułatwi studiowanie. Program asystencki działa również

podczas nauczania zdalnego, dlatego każdy student z niepełnosprawnością, który ma problem, aby odnaleźć się w takim trybie studiowania, może się zgłosić do Biura ds. Osób Niepełnosprawnych UO. Asystent chętnie pomoże w kwestiach organizacyjnych bądź innych czynnościach. Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych Uniwersytetu Opolskiego ruszyło z kolejnym projektem, w ramach którego studenci z orzeczeniem o niepełnosprawności mogą brać udział w dodatkowych zajęciach z języków obcych. Zajęcia te są całkowicie darmowe, a także dostosowane do godzin odpowiadających studentom. Aktualnie odbywają się one w formie zdalnej.

Studium Wychowania Fizycznego i Sportu realizuje specjalne zajęcia wychowania fizycznego dla studentów z niepełnosprawnością. W zajęciach biorą udział studenci, którzy uzyskują w ten sposób zaliczenie zajęć z wychowania fizycznego. Zajęcia są dostosowane do stopnia i zakresu niepełnosprawności uczestników zajęć.

Studenci z niepełnosprawnością mogą się również ubiegać o dostosowanie procesu dydaktycznego, które pomoże zapobiec bądź rozwiązać pojawiające się problemy w zdalnym nauczaniu. Może ono polegać na: dostosowaniu formy egzaminów (np. z formy pisemnej na ustną, bądź odwrotnie); wydłużeniu czasu pisania egzaminów i kolokwii; innego rodzaju dostosowań podczas roku akademickiego, w tym także podczas sesji egzaminacyjnej.

Na różne formy wsparcia na Wydziale Ekonomicznym oraz w innych jednostkach UO, w zależności od potrzeb mogą liczyć studenci kierunku *Zarządzanie*. Wśród podstawowych z nich wymienić można: (1) wsparcie koordynatora kierunku (wcześniej opiekuna roku), które odnosi się do kwestii związanych z planem zajęć i adaptacją do studiów, wyborem przedmiotów, rozwiązywaniem konfliktów, dostępności seminariów dyplomowych, udzielaniem informacji dotyczących organizacji studiów i wsparcia; (2) wsparcie promotora pracy dyplomowej, obejmujące kwestie rozwoju naukowego studenta. Promotor czuwa nad tym, by student rozpoznał dziedzinę i wybrał zakres tematyczny pracy, konsultuje materiał źródłowy, monitoruje proces przygotowania pracy dyplomowej, udziela wsparcia merytorycznego, motywuje do pisania pracy dyplomowej, przygotowuje studenta do egzaminu dyplomowego; (3) wsparcie ze strony opiekuna koła naukowego, w zakresie pisania artykułów naukowych i przygotowania prezentacji na studenckie konferencje naukowe (4) wsparcie kompetentnych wykładowców prowadzących badania naukowe, którzy pomagają kształtować potencjał intelektualny studentów i stawiają dodatkowe wyzwania (np. prezentacje na Festiwalu Nauki, spotkania z maturzystami, spotkania z biznesem). (5) studentom zagranicznym dedykowane jest specjalne wsparcie ze strony Biura Nauki i Obsługi Projektów.

Od wielu lat Uczelnia prowadzi **działania wspierające mobilność** studentów, zarówno w zakresie krajowym, jak i międzynarodowym. Mobilność krajowa wspierana jest poprzez program MOST – wymiany studentów uniwersytetów polskich oparty na zasadach wypracowanych w Programie Socrates, który daje możliwość odbywania na uczelni przyjmującej (kompatybilnych) studiów semestralnych lub rocznych. Szczegółowych informacji udziela Biuro Dydaktyki i Spraw Studenckich <http://most.amu.edu.pl>.

Mobilność międzynarodowa jest natomiast możliwa poprzez program Erasmus+ <http://hello.uni.opole.pl/erasmusplus/>. Pracownicy biura Erasmus, za pośrednictwem wydziałowych koordynatorów pomagają studentom chcącym uczestniczyć w programach mobilności m.in. poprzez:

- prowadzenie spotkań informacyjnych, przed rozpoczęciem procesu rekrutacji,

- aktualizowanie stron internetowych,
- pomoc w przygotowaniu dokumentów wyjazdowych na etapie rekrutacji,
- pomoc w doborze przedmiotów w uczelni goszczącej, tak by student mógł w trakcie pobytu, by uzyskać spójność kształcenia na kierunku,
- prowadzenie obsługi administracyjnej, związanej z mobilnością.

Ponadto studenci przyjeżdżający do Uniwersytetu Opolskiego mają możliwość uczestniczenia w dniach adaptacyjnych, w ramach których studentów zapoznaje się z kampusem oraz strukturami Uniwersytetu, a także pokazuje uroki miasta oraz te, które są istotne z punktu widzenia pobytu. Do udziału w programach mobilności uprawnieni są wszyscy studenci, bez względu na pochodzenie (w tym studenci zagraniczni).

Szerokie możliwości **włączania się w projekty badawcze** daje przede wszystkim działalność studenckich kół naukowych. Przy Wydziale aktywnie działa pięć kół naukowych. Koła mają swoich opiekunów, którzy wspierają członków w prowadzeniu badań, jak również w komunikacji naukowej. Wsparcie działalności naukowej odbywa się w postaci współorganizowania i uczestnictwa studentów w konferencjach naukowych, np. „*Current Issues of Sustainable Development*”, „*Miasta XXI wieku*”, „*Logistyka w naukach o zarządzaniu*”, „*Wież i rolnictwo w procesie zmian*” oraz udziału w różnych konkursach, w tym na najlepszą pracę badawczą. Władze Wydziału asygnują środki na współfinansowanie aktywności naukowej (wyjazdy na konferencje naukowe, warsztaty, organizację debat) studentów działających w kołach naukowych i zaproszonych do udziału. Ponadto studenci mają możliwość nieodpłatnego publikowania tekstów naukowych w czasopismach studenckich wydawanych na Wydziale. Władze Wydziału i Uczelni partycypują w finansowaniu wydatków związanych z redakcją tekstów, natomiast pracownicy Wydziału nieodpłatnie recenzują teksty oraz zajmują się technicznymi pracami redakcyjnymi.

W kształtowaniu warsztatu badawczego istotną rolę odgrywają zajęcia prowadzone przez pracowników wydziału, takie jak: *wprowadzenie do badań naukowych*, *seminarium dyplomowe*. Wsparcie promotora dotyczy wówczas bezpośrednio rozwoju naukowego studenta. Ponadto, pobudzanie rozwoju naukowego odbywa się w trakcie innych zajęć dydaktycznych. Nauczyciele akademicy pomagają tworzyć potencjał intelektualny studentów wykorzystując metody kształcenia nawiązujące do praktyki badawczej, np. prowadzenie badań, sporządzanie raportów, pisanie prac zaliczeniowych (np. esej).

Z punktu widzenia studentów rozpoczynających karierę zawodową kluczowe jest **wsparcie w zakresie aktywizacji zawodowej**. Dlatego Wydział Ekonomiczny UO aktywnie włącza się w organizowanie i promowanie spotkań z pracodawcami, Giełdy Pracy oraz warsztatów umiejętności. Studenci Wydziału Ekonomicznego brali udział w programach rozwoju kompetencji w ramach Zintegrowanego Programu Rozwoju UO, II edycja.

Wydział, starając się przygotować studentów do pracy zawodowej, włącza studentów w projekty organizowane przez Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości, takie jak np.: (1) „Stażysta z doświadczeniem – staże dla studentów Wydziału Ekonomicznego UO” – 25-ciu studentów z kierunku *Ekonomia*, 7 z kierunku *Zarządzanie*, 8 z kierunku *Gospodarka Przestrzenna*, a 15-stu z kierunku *Logistyka*, (2) „Zintegrowany Program Rozwoju UO”, w ramach którego realizowane były realizowane dwa moduły. Pierwszy dotyczył podniesienia kompetencji studentów, w którym w roku akademickim 2017/2018 uczestniczyło 12 studentów z kierunku *Zarządzanie* oraz 11 z kierunku *Gospodarka Przestrzenna inż.*, a w roku akademickim 2018/2019 – 47 studentów z kierunków: *Zarządzanie*, *Logistyka* i *Gospodarka Przestrzenna*. Jednym z celów

projektu było włączenie studentów w formy aktywności wynikające ze współpracy Uczelni z przedsiębiorcami, zwiększających zaangażowanie pracodawców w realizację programów kształcenia, służących lepszemu przygotowaniu absolwentów do wejścia na rynek pracy (instruktaże przystanowiskowe). Drugi moduł obejmował programy stażowe, w którym uczestniczyło 6 studentów z kierunków: *Zarządzanie* i *Gospodarka Przestrzenna* inż.). Celem programów stażowych było pozyskanie kompetencji zawodowych przez studentów oraz dostosowanie ich umiejętności do potrzeb rynku pracy. Efektem wsparcia są umiejętność wykorzystania wiedzy teoretycznej w praktyce, poznania rynku pracy w grupie zawodowej zgodnej z kierunkiem kształcenia, nawiązanie kontaktów branżowych.

Na Wydziale Ekonomicznym od 2016 r. funkcjonuje Klub Absolwenta Wydziału Ekonomicznego UO, którego misją jest wspieranie Wydziału, dbałość o jego relacje z absolwentami oraz pracodawcami z terenu województwa opolskiego i nie tylko.

Wydział aktywizuje studentów na wielu płaszczyznach, nie tylko dydaktycznej, umożliwiając prowadzenie szeroko zakrojonej działalności pozadydaktycznej. Władze Wydziału przychylnie podchodzą do dopasowania terminów i planu zaliczeń przedmiotów przez studentów zaangażowanych w aktywność sportową. W wielu przypadkach korzystają oni z Indywidualnej Organizacji Studiów (IOS), dzięki której są w stanie pogodzić studia z rozwojem sportowym. W efekcie studenci Wydziału mogą pochwalić się sukcesami sportowymi na arenie krajowej i międzynarodowej w następujących dyscyplinach: siatkówka, szermierka, judo, piłka nożna, badminton.

Niezmierzalnym instrumentem wsparcia i motywowania studentów do osiągania lepszych wyników w nauce oraz do prowadzenia badań naukowych jest **pomoc finansowa**, w ramach świadczeń dla studentów: stypendia socjalne, stypendia dla osób niepełnosprawnych, stypendia Rektora i zapomogi. System stypendialny ma charakter ogólnouczelniany i działa przy czynnym udziale przedstawicieli studentów. W Uniwersytecie obowiązuje Regulamin świadczeń dla studentów oraz doktorantów UO <http://bdss.uni.opole.pl/wp-content/uploads/2020/09/Regulamin-swiadczen-dla-studentow-i-doktorantow-MT-wersja-ostateczna.pdf>. Kierunkową zasadą przyznawania świadczeń jest równość dostępu. Podziału przyznanych środków na świadczenia dla studentów dokonuje Rektor w porozumieniu z Samorządem Studenckim. Stypendium Rektora przysługuje studentowi zgodnie z „Kryteriami przyznawania Stypendium Rektora Uniwersytetu Opolskiego” i „Komentarzem do kryteriów przyznawania stypendium Rektora <http://bdss.uni.opole.pl/stypendia/>, ustanowionymi na mocy uchwały Parlamentu Studentów.

W skład Komisji Stypendialnej dla studentów, powoływanej przez Rektora, wchodzi m.in. 12 studentów – delegowanych przez właściwy organ Samorządu Studenckiego, po jednym z każdego wydziału. Z ramienia studentów Wydziału Ekonomicznego w 2019 r. członkiem tej komisji była Weronika Wajda, a w 2020 r. – Nicola Świdarska. Z kolei w skład Odwoławczej Komisji Stypendialnej dla studentów, powoływanej przez Rektora, wchodzi m.in.: 6 studentów – delegowanych przez właściwy organ Samorządu Studenckiego. Studenci mogą uzyskać stypendium Rektora za wysokie wyniki w nauce, osiągnięcia naukowe, artystyczne lub wysokie wyniki w sporcie. Co do ogólnej zasady stypendium Rektora otrzymuje nie więcej niż 9,5 % studentów każdego kierunku studiów bez podziału na lata oraz ich tryb (stacjonarny, niestacjonarny, wieczorowy) z uwzględnieniem podziału na stopnie studiów. Warunkiem otrzymania stypendium jest osiągnięcie średniej arytmetycznej ocen nie niższej niż 4,0. Promowane aktywności studenta są punktowane. Spośród punktowanych kategorii wyników

i aktywności największą liczbą punktów jest premiowana kategoria osiągnięcia naukowe (100 pkt).

Elementem systemu motywowania są również stypendia MEiN dla studentów wykazujących się znaczącymi osiągnięciami naukowymi lub artystycznymi związanymi ze studiami, lub znaczącymi osiągnięciami sportowymi <https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/stypendia-ministra-dla-studentow-za-znaczace-osiagniecia>. Wnioskodawcą jest Rektor UO. Ponadto, charakter motywacyjny mają również stypendia dla najwybitniejszych studentów, które fundują władze samorządowe. Przykładem są np. Stypendia i nagrody edukacyjne marszałka Województwa Opolskiego dla studentów <https://www.opolskie.pl/2020/06/stypendia-i-nagrody-edukacyjne-marszalka/> oraz Program Stypendiów Prezydenta Miasta Opola dla studentów <https://www.opole.pl/dla-studenta/stypendia>. Dla aktywnych studentów UO dedykowane jest także, promowane przez Samorząd Studencki stypendium Santander Universidades <http://samorzad.uni.opole.pl/stypendium-santander-universidades/>.

Do innych form oddziaływania motywacyjnego zaliczyć można także publikowanie wyników badań prowadzonych w ramach przygotowywania prac magisterskich/licencjackich na łamach studenckich czasopism naukowych redagowanych na Wydziale. Opiekunowie naukowci wspierają również uczestnictwo studentów w konkursach na najlepszą pracę badawczą. Dzięki temu wyniki ich wysiłku badawczego mogą stanowić istotny element wymiany wiedzy i uczestnictwa w życiu naukowym społeczności akademickiej. Władze Wydziału, promotorzy, goście informują studentów o takich konkursach, np. Konkurs o Nagrodę Prezesa NBP za najlepszą pracę magisterską z zakresu nauk ekonomicznych, Konkursu Prezesa GUS na najlepszą pracę magisterską i doktorską z zakresu statystyki, Konkurs Fundacji GPW na najlepszą pracę dyplomową o nagrodę Prezesa Zarządu Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A., Konkurs na najlepszą pracę dyplomową z zakresu logistyki i in. W tego typu konkursach studenci Wydziału otrzymują wyróżnienia, np. w XVI edycji Konkursu na najlepszą pracę badawczą z zakresu spółdzielczości, organizowanego przez Spółdzielczy Instytut Badawczy Krajowej Rady Spółdzielczej, w kategorii prac magisterskich, nagrodę II stopnia otrzymała mgr Ewelina Śladek za pracę pt. „Rynek ziemi rolnej a kredyty preferencyjne udzielane przez banki spółdzielcze na zakup użytków rolnych w Polsce”. Praca została napisana pod kierunkiem prof. E. Bogackiej-Kisiel. Niedawnym finalistą Konkursu na najlepszą pracę dyplomową z obszaru zarządzania łańcuchem dostaw, organizowanego przez Polskie Stowarzyszenie Menedżerów Logistyki i Zakupów PSML jest mgr Radosław Świętek. Promotorem wyróżnionej pracy pt. „Systemy Big Data w zarządzaniu łańcuchem dostaw na przykładzie sektora ICT” był dr hab. inż. R. Matwiejczuk, prof. UO.

Promując sukcesy studentów, publikując informacje o nich na stronie www. Wydziału i w mediach społecznościowych, Władze Wydziału zachęcają studentów do podejmowania wyzwań naukowych.

Studenci pierwszego roku studiów I otrzymują wsparcie także od Samorządu Studenckiego UO, który organizuje szkolenie z zakresu praw i obowiązków studenta. Biuro Dydaktyki i Spraw Studenckich UO zajmuje się przyznawaniem i wypłatą świadczeń socjalnych dla studentów i doktorantów, a także przyznawaniem miejsc w domach studenta <http://bdss.uni.opole.pl/>. W zakładkach znajdują się informacje dotyczące rodzajów przyznawanych stypendiów, terminów i sposobów składania wniosków oraz zasad ubiegania się o ubezpieczenie zdrowotne oraz ubezpieczenie NNW. Dziekanat WE przygotowuje listy rankingowe najlepszych studentów ubiegających się o stypendia naukowe i nagrody Rektora.

Wsparcie studentów w zakresie spraw bieżących obejmuje informacje oraz udzielanie porad w sprawie stosowania regulaminów czy obiegu dokumentów. Obsługa administracyjna studentów kierunku *Zarządzanie* odbywa się w dziekanacie znajdującym się w budynku Wydziału Ekonomicznego. Realizowana jest ona przez przypisanego do kierunku pracownika, co pozwala na zindywidualizowanie obsługi i służy zapewnieniu odpowiedniej jakości. Dziekanat na bieżąco udziela informacji na temat indywidualnej sytuacji studenta oraz obowiązujących procedur. Pracownicy dziekanatu posiadają odpowiednie kompetencje i doświadczenie w prowadzeniu spraw studenckich. Na bieżąco uczestniczą w szkoleniach dotyczących różnych aspektów pracy dziekanatu. Dodatkowo, w procesie realizacji różnych działań (np. spotkania, akcje charytatywne, konkursy dla szkół), studenci uzyskują wsparcie innych pracowników administracyjnych Biura Wydziału. Dziekan i koordynatorzy kierunków utrzymują stały kontakt ze studentami w celu monitorowania przebiegu procesu dydaktycznego, identyfikacji ewentualnych nieprawidłowości i pomocy studentom w sprawach trudnych. Nauczyciele akademicy, prowadzący zajęcia mają obowiązek przedstawić studentom na początku semestru szczegółowe warunki oceny efektów uczenia się oraz wymagania, które student będzie musiał spełnić, by uzyskać zaliczenie. Informacje te są dostępne dla studentów m.in. w kartach przedmiotów. Wszyscy nauczyciele akademicy zobowiązani są do prowadzenia tradycyjnych konsultacji dla studentów, w wymiarze co najmniej jednej godziny, dwa razy w tygodniu. Dla studentów informacje o terminie konsultacji podawane na stronie internetowej oraz w systemie USOS. Studenci mogą się także kontaktować z nauczycielem akademickim za pośrednictwem poczty elektronicznej.

Ważnym elementem wsparcia studentów w procesie realizacji efektów uczenia się są raporty dotyczące stopnia realizacji efektów, sporządzane na zakończenie każdego semestru. Raporty te stanowią podstawę do podejmowania działań wyjaśniających i naprawczych

Studenci Wydziału Ekonomicznego uczestniczą w szkoleniach z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 lipca 2007 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy w uczelniach oraz z Zarządzeniem Nr 38/2000 Rektora Uniwersytetu Opolskiego z dnia 29 grudnia 2000 r. w sprawie organizowania szkolenia studentów Uniwersytetu Opolskiego w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy. Wszyscy studenci rozpoczynający naukę przechodzą obowiązkowe szkolenie, w ramach którego są informowani o zasadach bhp obowiązujących w UO; o zasadach ochrony przeciwpożarowej; o zasadach udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej z ćwiczeniami praktycznymi na fantomach. W roku akademickim 2020/2021 szkolenie odbywało się *online*. Od tego roku akademickiego udzielane są również informacje na temat zagrożenia epidemicznego covid-19. Obecnie większość spraw studenckich jest załatwiana *online*. Natomiast w przypadku konieczności pojawienia się studentów na Wydziale – budynek jest wyposażony w płyny dezynfekujące oraz tablice informacyjne i instrukcje dotyczące sytuacji zagrożenia covid-19.

Na Uniwersytecie Opolskim powołany jest Pełnomocnik ds. równego traktowania, który zajmuje się szkoleniami i innymi działaniami na rzecz edukacji studentów z zakresu przeciwdziałania dyskryminacji i przemocy (<http://rownosc.uni.opole.pl/>).

Współpraca z Samorządem Studentów odbywa się w ramach i na zasadach określonych zapisami Statutu UO [https://monitor.uni.opole.pl/wp-content/uploads/2-zalacznik_Uchwala - Senatu_UO-2_2020-2024.pdf](https://monitor.uni.opole.pl/wp-content/uploads/2-zalacznik_Uchwala_-_Senatu_UO-2_2020-2024.pdf). Samorząd Studencki działa na podstawie uchwalonego przez swoje organy Regulaminu Samorządu Sstudenckiego <http://samorzad.uni.opole.pl/wp-content/uploads/Regulamin-Samorz%C4%85du-Studenckiego-Uniwersytetu-Opolskiego-21.11.2019.pdf>. W jego treści określony jest tryb powoływania reprezentantów samorządu Studenckiego wchodzących

w skład organów i ciał kolegialnych UO. Przewodniczący wchodzi w skład Rady Uniwersytetu. Przedstawiciele studentów wchodzi w skład senatu. Samorządy zgłaszają kandydatów na członków uczelnianej komisji wyborczej. Z grupy studentów wybierani są reprezentujący ich członkowie uczelnianego kolegium elektorów. Samorząd przedstawia swoje stanowisko w związku z powoływaniem osoby do pełnienia funkcji kierowniczej, do której zakresu obowiązków należą sprawy studenckie (prorektor, dziekan). Powołanie osoby do pełnienia funkcji rzecznika dyscyplinarnego właściwego do spraw studentów wymaga uzgodnienia odpowiednio z Samorządem Studenckim. Ponadto organy Samorządu Studenckiego zgłaszają kandydatów na członków uczelnianych komisji dyscyplinarnych. Przedstawiciele Samorządu wchodzi w skład Uczelnianej Komisji Dyscyplinarnej dla Nauczycieli Akademickich. Samorząd studencki może także wnieść do komisji dyscyplinarnej odwołanie od kary upomnienia wymierzonej studentowi przez Rektora.

Uniwersytet zapewnia warunki niezbędne do funkcjonowania Samorządu Studenckiego, w tym infrastrukturę i środki finansowe. Samorząd Studencki prowadzi działalność w zakresie spraw studenckich, w tym socjalno-bytowych i kulturalnych, decyduje o rozdziale środków finansowych przeznaczonych na sprawy studenckie. Uzgodnienia z samorządem wymaga Regulamin studiów. Program studiów dla określonego kierunku, formy, poziomu i profilu, oraz jego zmiany uchwała Senat na wniosek Rektora i po uzyskaniu opinii Samorządu Studentów.

Samorząd Studencki opiniuje także poziom opłat pobieranych przez Uczelnię od studentów oraz trybu i warunki zwalniania z tych opłat. Współpraca realizowana jest także w sferze przyznawania stypendiów.

Organem uchwałodawczym Samorządu Studenckiego na poziomie Wydziału Ekonomicznego jest Rada Studencka Wydziału Ekonomicznego (RSWE UO) <http://we.uni.opole.pl/rada-studencka/>, <https://www.facebook.com/RSWEUO/>. Składa się ona z: przewodniczącego - Karolina Krawiec (Ekonomia), zastępcy przewodniczącego - Andrea Klimas (*Gospodarka Przestrzenna*), sekretarza - Anna Mieszczak (*Gospodarka Przestrzenna*), starostów, przedstawiciela w Radzie Bibliotecznej oraz po jednym przedstawicielu kół naukowych działających na Wydziale Ekonomicznym. Zadania RSWE UO formułuje Regulamin Samorządu Studenckiego. Zajmuje się ona działaniem na rzecz studentów, reprezentacją interesów studentów oraz organizacją imprez i wydarzeń związanych z życiem Wydziału. Osobą reprezentującą RSWE UO w Parlamencie Studentów UO jest jej przewodnicząca - Karolina Krawiec.

Współpraca z Samorządem Studentów odbywa się także na poziomie Samorządu Roku. Tradycyjnie to starosta roku angażuje się w utrzymywanie kontaktu z nauczycielami akademickimi, innymi pracownikami Uniwersytetu, dziekanatem Wydziału oraz RSWE UO. Jest on upoważniony do prowadzenia negocjacji i mediacji w imieniu studentów roku, a jego działania skupiają się na łagodzeniu ewentualnych sytuacji konfliktowych oraz dążeniu do harmonijnego współdziałania studentów roku i pracowników Uniwersytetu.

Członkowie RSWE UO, w latach 2016-2018 pełnili funkcje w zarządzie samorządu studenckiego, reprezentowali studentów w senacie UO, wchodzi w skład kolegium elektorów UO, występowali jako przedstawiciele Parlamentu studentów UO, pracowali jako członkowie Wydziałowej Komisji Stypendialnej oraz komisji dyscyplinarnych. Studenci wchodzi w skład Wydziałowej Komisji Oceny Jakości Kształcenia – aktualnie Natalia Wujcik (*Logistyka*) oraz Wydziałowej Komisji Doskonalenia Jakości Kształcenia – aktualnie: Andrea Klimas (*Gospodarka Przestrzenna*); Piotr Dendewicz (*Ekonomia*).

Na przestrzeni lat RSWE UO była zaangażowana między innymi w takie przedsięwzięcia jak: pomoc w organizowaniu Dni Otwartych na Wydziale Ekonomicznym, organizowanie różnych konkursów, dni adaptacyjnych dla studentów pierwszych lat, mikołajek, szkoleń dla studentów. Od kilku lat RSWE UO stara się wspierać KN poprzez pomoc w organizacji wydarzeń, takich jak konferencje, szkolenia, promowanie ich aktywności poprzez media społecznościowe. Co roku RSWE UO przeprowadza szkolenia dla starostów pierwszych lat. Największym zaangażowaniem cieszy się jednak coroczny Bal Ekonoma, w którym udział biorą studenci oraz kadra akademicka Wydziału. Członkowie RSWE UO pozyskują sponsorów, zajmują się sprzedażą biletów, zapraszaniem gości. Bal cieszy się niezwykłą popularnością wśród studentów UO.

Wielu członków RSWE UO angażuje się również w działania Samorządu Studenckiego UO. W latach 2016-2020, jako wolontariusze, brali udział w organizacji projektów takich jak: Piastonia, DKMS Dzień Dawcy Szpiku, Zimowa Giełda Piosenki, Otrzęsiny UO, Krwionalia, Marsz Mikołajów, Szlachetna Paczka. W tym okresie RSWE UO współpracowała również – promując nowe miejsca pracy – z Akademickim Centrum Karier. Kolejną ciekawą inicjatywą była współpraca z Centrum Języków Obcych, które organizowało naukę języka chińskiego dla ekonomistów. Pomimo panującej pandemii COVID-19 RSWE UO zaangażowała się między innymi w promocję UO. Członkowie RSWE UO brali udział w sesji zdjęciowej do kalendarza uniwersyteckiego. Ponadto RSWE UO jest również zaangażowana w projekt uniwersytecki „Popularyzator Nauki 2020”.

RSWE UO regularnie organizuje spotkania ze swoimi członkami. Pomimo panującej pandemii spotkania odbywają się online poprzez aplikację *MS Teams*. RSWE UO działa przy wsparciu władz Wydziału Ekonomicznego. Z sformułowanych opinii wynika, że dostrzega i docenia zaangażowanie obecnego Dziekana w sprawy studenckie, który chętnie sam organizuje spotkania z członkami RSWE UO, pyta o opinie, informuje o najważniejszych sprawach. Jednocześnie członkowie RSWE UO uznają, że władze Wydziału Ekonomicznego działają w sposób prostudencki.

Studenci mają prawo zrzeszania się w uczelnianych organizacjach studenckich. Są to głównie koła naukowe. Przynależność do nich wynika głównie z zainteresowań studentów. Koła Naukowe są zrzeszone w Forum Studenckiego Ruchu Naukowego UO <https://www.facebook.com/fsrnuo>. W ostatnich latach przewodniczącym Forum był Mateusz Ślabik (*Ekonomia*). Co roku, w ramach Przedwiośnia Naukowego UO, KN popularyzują dyscypliny naukowe, którymi zajmują się w studenckich kołach naukowych, organizują warsztaty dla studentów UO. Spotkaniem podsumowującym roczną działalność kół naukowych jest Gala Młodego Naukowca. Wydarzenie jest okazją do spotkania młodych i pomysłowych ludzi pasjonujących się nauką oraz aktywnie działających w kołach naukowych, z przedstawicielami najważniejszych środowisk z terenu Opolszczyzny (władzami Uczelni, miasta, regionu, przedstawicielami instytucji kultury i pożytku publicznego). Podczas Gali prezentują się najlepsze koła naukowe działające w UO. Decyzją Komisji ds. Wyboru Najlepszych Kół Naukowych Uniwersytetu Opolskiego, w 2018 r. – w kategorii nauk ekonomiczno-prawnych - nagroda przypadła KN Ekonomistów.

Współpraca kół naukowych odbywa się na różnych płaszczyznach. Studenci organizują i pomagają w organizowaniu konferencji naukowych, np. OIKOS – w ramach Ogólnopolskiej Studenckiej Konferencji z cyklu *Chcę być Zrównoważony! International Conference on Current Issues of Sustainable Development*. Publikują, przygotowywane przy wsparciu merytorycznym pracowników Wydziału, teksty naukowe. Prezentują swoje referaty na konferencjach, seminariach naukowych i spotkaniach dyskusyjnych. Mierzą się w ramach różnego rodzaju konkursów, np. Karierosfera oraz organizują konkursy wiedzy, np. Igrzyska Ekonomiczne.

Rozwijają swoje zainteresowania również we współpracy z kołami naukowymi innych uczelni, np. Stowarzyszenie Studenckie WIGGOR. Nie do przecenienia jest promocyjna aktywność studentów, związana z ich zaangażowaniem w Opolski Festiwal Nauki, Noc Szkoleń, Tydzień Kariery, Targi edukacyjne, Warsztaty dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych, przygotowanie materiałów promujących Wydział i jego ofertę edukacyjną. Z uśmiechem i zaangażowaniem wykazują się także aktywnością wolontariacką.

Wydział wspiera projekty RSWE UO i KN działających na Wydziale zarówno merytorycznie (przez obecność pracowników naukowych oraz Władz Wydziału w wydarzeniach organizowanych przez brać studencką), jak i finansowo.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Wydział Ekonomiczny UO zapewnia na swojej stronie internetowej (www.we.uni.opole.pl) pełny dostęp do aktualnych informacji różnym grupom odbiorców. Głównymi grupami docelowymi są kandydaci, studenci, pracownicy, pracodawcy i absolwenci. Na stronie znajdują się informacje dotyczące wszelkich procesów dydaktycznych, w tym m.in.: rekrutacji, programów kształcenia i kierunkowych efektów uczenia się, planu zajęć, praktyk, jakości kształcenia. Na stronie Wydziału Ekonomicznego zamieszczane są również cyklicznie sprawozdania dotyczące funkcjonowania systemu jakości kształcenia. Szczegóły dotyczące realizacji poszczególnych przedmiotów można uzyskać z systemu USOS. Publikowane są również m. in. zapowiedzi nadchodzących wydarzeń i relacje z wydarzeń, powiadomienia o konkursach, konferencjach.

Bieżące zasady rekrutacji oraz informacje o kierunku można uzyskać również przez ogólnouniwersytecki system rekrutacji na studia IRK (rekrutacja.uni.opole.pl). Informacja o warunkach przyjęć na studia dostępna jest na głównej stronie internetowej Uniwersytetu i każdorazowo przed rozpoczęciem procesu rekrutacji jest weryfikowana przez Przewodniczącego Wydziałowej Komisji Rekrutacyjnej. Cudzoziemcy mogą zapoznać się z najważniejszymi informacjami na stronie w języku angielskim (www.we.uni.opole.pl/en/).

Wydział Ekonomiczny prowadzi również dwie strony internetowe, na których studenci i absolwenci mogą publikować prace naukowe:

- (1) Opolskie Akademickie Forum Logistyki – ogólnokrajowe studenckie czasopismo internetowe, na forum, którego prezentowane są wyniki badań naukowych realizowanych przez studentów (www.akademickilogistyk.we.uni.opole.pl).
- (2) Studenckie Zeszyty Naukowe - mają charakter serii wydawniczej i są wydawane w formie elektronicznej (www.zn.we.uni.opole.pl/),

Dodatkowym kanałem komunikacji ze studentami, kandydatami na studia, absolwentami i pracodawcami jest aktywnie prowadzony profil Wydziału Ekonomicznego w mediach społecznościowych Facebook: www.facebook.com/wydzialekonomiczny (2066 polubień; średni zasięg postów ok. 1,5 tys. użytkowników).

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Polityka jakości kształcenia wynika ze Strategii rozwoju Uniwersytetu Opolskiego. Na poziomie Uczelni politykę jakości kształcenia nadzoruje Rektor Uniwersytetu Opolskiego, a za realizację i doskonalenie odpowiada Pełnomocnik Rektora ds. Jakości Kształcenia oraz Rektorska Komisja ds. Kształtowania Polityki Dydaktycznej w Uniwersytecie Opolskim. Ponadto wszyscy członkowie społeczności uniwersyteckiej: władze Uczelni, pracownicy badawczo-dydaktyczni, dydaktyczni, pracownicy administracji, studenci, doktoranci zobligowani są do realizacji zadań wynikających z celów i procedur przyjętych w Uczelnianym Systemie Doskonalenia Jakości Kształcenia. Celem strategicznym polityki jakości kształcenia jest zapewnienie edukacji, tak aby absolwenci Uniwersytetu Opolskiego:

- posiadali wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne na najwyższym poziomie;
- byli przygotowani do wyzwań współczesnego świata oraz potrzeb i oczekiwań rynku pracy;
- prezentowali wysokie standardy etyczne oraz silne poczucie zaangażowania społecznego w działalność zawodową.

Dążąc do osiągnięcia tego celu wyznaczono zgodnie z misją i wizją Uczelni następujące kierunki polityki jakości kształcenia:

- realizowanie procesu kształcenia zgodnego z Polską Ramą Kwalifikacji i Europejską Ramą Kwalifikacji;
- przekazywanie studiującym wiedzy opartej na aktualnym stanie nauki oraz najnowszych kierunkach jej rozwoju, w dziedzinach i dyscyplinach badań prowadzonych przez Uczelnię;
- stałe doskonalenie oferty edukacyjnej, dostosowanej do oczekiwań studentów oraz aktualnych tendencji na rynku pracy;
- stałe doskonalenie stosowanych metod dydaktycznych w celu poprawy efektów uczenia się.
- kształcenie i promowanie kadr naukowych;
- angażowanie przedstawicieli studentów do współuczestniczenia w doskonaleniu procesów kształcenia i obsługi administracyjnej;
- budowanie i szerzenie kultury jakości wśród studentów i pracowników Uczelni;
- budowanie systemu gromadzenia i analizowania informacji pozyskiwanych od interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych;
- rozwój współpracy międzynarodowej w zakresie badań naukowych oraz wyjazdów studentów i pracowników naukowo-dydaktycznych do uczelni zagranicznych;
- zapewnianie dostępu do informacji o programach studiów prowadzonych w Uniwersytecie Opolskim, warunkach ich realizacji i osiągniętych rezultatach.

Wydział Ekonomiczny realizując kierunki polityki jakości kształcenia przyjęte przez Uniwersytet Opolski kontynuuje i podejmuje działania na rzecz wzmocnienia i utrwalenia silnej pozycji Wydziału wśród jednostek badawczo-dydaktycznych, a tym samym szczególnej roli i znaczenia Uniwersytetu Opolskiego w kraju i zagranicą oferując swoim studentom kształcenie na wysokim poziomie na takich kierunkach jak: *Ekonomia; Zarządzanie; Gospodarka Przestrzenna, Logistyka*.

W ostatnich latach nastąpiły daleko idące zmiany w strukturze organizacyjnej wydziału wynikające ze zmiany Statutu Uczelni. Zostały wyodrębnione trzy Instytuty przyporządkowane do trzech dyscyplin naukowych. Dyrektorzy Instytutów odpowiadają za obszar badawczo-naukowy. Dziekan Wydziału odpowiada za sprawy dydaktyczne i organizacyjne. Od roku

akademickiego 2019/2020 na Wydziale powołani zostali koordynatorzy kierunków (po jednej osobie w każdym Instytucie), przy czym jeden z nich pełni funkcję Zastępcy Dziekana. Mając na względzie usprawnienie obsługi administracyjnej studentów i pracowników dokonano reorganizacji pionu pracowników niedydaktycznych (od roku akademickiego 2020/2021). Utworzono Biuro Wydziału Ekonomicznego, w skład którego wchodzi: Kierownik Biura, pracownicy sekretariatów poszczególnych Instytutów, dziekanatu, pracownik obsługi dydaktyki i jakości kształcenia oraz pracownik obsługi informatycznej.

Nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad kierunkiem studiów na szczeblu Wydziału sprawują obecnie: Dziekan, Koordynator kierunku oraz Rada Instytutu. Za obszar związany z oceną i doskonaleniem jakości kształcenia odpowiadają dwie komisje: Wydziałowa Komisja Oceny Jakości Kształcenia (WKOJK), Wydziałowa Komisja Doskonalenia Jakości Kształcenia (WKDJK). Podstawą ich funkcjonowania jest Uchwała Senatu nr 25/2020-2024 w sprawie zmiany i ogłoszenia tekstu jednolitego uchwały nr 1/2016-2020 Senatu Uniwersytetu Opolskiego.

Biuro Wydziału, Dziekanat i Sekretariat Instytutu zapewniają bieżącą obsługę procesu dydaktycznego. Do kompetencji Dziekana wskazanych w Statucie UO należy w szczególności: rozwijanie kierunków studiów, promocja kierunków studiów, współpraca z otoczeniem Uniwersytetu w zakresie kształcenia studentów.

Koordynator kierunków: planuje i nadzoruje proces kształcenia, zapewnia prawidłową jakość i prawidłowy przebieg procesu kształcenia, w tym w szczególności zarządza procesem dydaktycznym, określa programy studiów, w tym efekty uczenia się na koordynowanych kierunkach, wnioskuje do Dziekana o przydzielenie zajęć dydaktycznych wskazanym nauczycielom akademickim.

Dla osiągnięcia wskazanych wcześniej celów polityki jakości, przyjęto do realizacji następujące zadania w ramach wewnętrznego systemu doskonalenia jakości kształcenia w poszczególnych obszarach:

I. Obszar zapewnienia realizacji efektów uczenia się i treści programów studiów:

- weryfikacja kart przedmiotów pod kątem treści programowych i ich zgodności z efektami uczenia się oraz czy uwzględniania aktualnej wiedzy i jej zastosowania w zakresie dyscypliny;
- weryfikacja programów studiów pod kątem zapewnienia uzyskania wszystkich zakładanych efektów uczenia się;
- udział studentów w procesie oceny osiągnięcia efektów uczenia się;
- ocena treści kierunkowych efektów uczenia się pod względem aktualności wiedzy i potrzeb rynku pracy;
- powierzanie prowadzenia zajęć osobom posiadającym odpowiednie kompetencje;
- włączanie studentów w działalność naukową;
- weryfikacja metod kształcenia oraz organizacji procesu nauczania i uczenia się.

II. Obszar zapewnienia indywidualizacji procesu kształcenia poprzez:

- zapewnienie w programie studiów zajęć do wyboru w wymiarze nie mniejszym niż 30% punktów ECTS;
- zapewnienie studentom możliwości uczestnictwa w zajęciach poszerzających wiedzę i umiejętności niezwiązanych bezpośrednio z kierunkiem studiów;

- wspieranie studentów wybitnie zdolnych;
- przyznawanie Indywidualnej Organizacji Studiów lub Indywidualnego Programu Studiów.

III. Obszar ewaluacji procesu kształcenia:

- ocena prowadzących zajęcia dokonywana przez studentów;
- hospitacje zajęć dydaktycznych;
- ocena jakości kształcenia dokonywana przez nauczycieli akademickich;
- badanie losów absolwentów;
- analiza struktury ocen i weryfikacji efektów uczenia się.

IV. Obszar umiędzynarodowienia procesu kształcenia:

- przeprowadzanie okresowych ocen stopnia umiędzynarodowienia kształcenia;
- tworzenie warunków sprzyjających umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunkach prowadzonych na Wydziale, między innymi poprzez zatrudnianie nauczycieli akademickich przygotowanych do nauczania w językach obcych;
- promowanie wyjazdów studentów i pracowników w ramach programu Erasmus+;
- organizacja otwartych wykładów naukowców z zagranicy;
- tworzenie warunków dla zdobywania kwalifikacji międzynarodowych.

V. Obszar współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym:

- udział interesariuszy zewnętrznych w kształtowaniu programów studiów;
- analiza opinii pracodawców nt. odbytej praktyki;
- wdrażanie wniosków wynikających z monitoringu losów absolwentów.

VI. Obszar dostępności informacji o procesie kształcenia:

- zapewnienie dostępności informacji o warunkach rekrutacji, programach studiów i efektach uczenia się;
- informowanie na stronach internetowych o możliwościach i sposobie odbycia praktyk studenckich.
- publikowanie informacji o programach wymiany krajowej i międzynarodowej;
- zapewnienie informacji dotyczącej organizacji studiów;
- zapewnienie informacji o formach i zasadach materialnego wsparcia studentów.

Programy studiów w UO przygotowywane są i zatwierdzane są zgodnie z procedurą SDJK-O-U2 oraz w oparciu o aktualnie obowiązujące przepisy (Uchwała nr 16/2020-2024 Senatu Uniwersytetu Opolskiego z dnia 26 listopada 2020 r. w sprawie zmiany uchwały Senatu Uniwersytetu Opolskiego nr 243/2016-2020 z dnia 21 listopada 2019 w sprawie wytycznych dla opracowania programów studiów na kierunkach prowadzonych w Uniwersytecie Opolskim). Program studiów na kierunku *Zarządzanie* podlega bieżącym modyfikacjom wynikającym m.in. z dostosowywania się do przepisów Prawa o Szkolnictwie Wyższym i Nauce, awansów i rozwijania kompetencji oraz zakresu badań kadry dydaktycznej, umiędzynarodowienia Uczelni, informacji od pracodawców oraz z ACK na temat potrzeb rynku pracy, opinii Rady Uczelni UO, sygnałów z instytucji regionalnych, analizy zainteresowania studentów poszczególnymi przedmiotami. Przegląd i modyfikacja programu studiów realizowane są corocznie przez Koordynatora kierunku i Dziekana Wydziału (a wcześniej przez Rady Programowe). Zmodyfikowane programy studiów są zatwierdzane przez Radę Instytutu Nauk o Zarządzaniu

i Jakości i po uzyskaniu akceptacji przez Pełnomocnika Rektora ds. ECTS, zatwierdzane są przez Senat UO.

Ocena osiągnięcia efektów uczenia się ma miejsce po każdym semestrze i realizowana jest na podstawie raportów z osiągnięcia efektów uczenia się przygotowywanych przez prowadzących zajęcia. Zbiorczy raport przygotowuje Koordynator kierunku i jest on przedmiotem analizy WKDJK. Końcowy poziom osiągnięcia efektów uczenia się jest określany poprzez analizę ostatecznych wyników studiów, które stanowią wypadkową trzech elementów (średnia arytmetyczna ocen z egzaminów i zaliczeń, ocena pracy dyplomowej, ocena z egzaminu dyplomowego). W przypadku studiów I stopnia przydatność efektów uczenia się na rynku pracy weryfikowana jest poprzez analizę dokumentacji z odbytych praktyk. Badanie losów absolwentów ukazuje w jakim stopniu umiejętności i wiedza związane z ich wykształceniem są przydatne w pracy na ich stanowisku oraz jak przyczyniają się do znalezienia pracy (patrz kryterium 1).

Istotnymi źródłami informacji zwrotnych stanowiących podstawę doskonalenia i realizacji programu studiów na Uczelni są interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni. Do grupy interesariuszy zewnętrznych zalicza się przedsiębiorstwa, urzędy, fundacje, stowarzyszenia, szkoły, głównie z województwa opolskiego. Wewnętrzną grupę interesariuszy stanowią studenci oraz pracownicy Uczelni, w tym w szczególności pracownicy badawczo-dydaktyczni Wydziału Ekonomicznego, władze Uczelni, pracownicy administracji, Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości, Akademickie Centrum Karier, Biuro Dydaktyki i Spraw Studenckich.

Zaangażowanie interesariuszy zewnętrznych w proces dydaktyczny jest konieczne dla prawidłowego kształtowania sylwetki absolwenta danego kierunku. Potencjalni pracodawcy wyrażają swoje opinie na temat oczekiwanych przyszłych kadr, wskazują na pożądane kierunki zmian w obszarze wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Odnoszą się również do treści programowych realizowanych na danych modułach. Spotkania Koordynatora kierunku, a wcześniej Rady Programowej kierunku, jak i indywidualne spotkania jej członków z przedstawicielami instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, wizyty studyjne umożliwiały/ją wymianę informacji w tym zakresie i pozwalają na wprowadzanie zmian służących podnoszeniu jakości kształcenia na kierunku. Studenci mają istotny głos w procesie doskonalenia i realizacji programu studiów poprzez uczestnictwo w Wydziałowych Komisjach Oceny i Doskonalenia Jakości Kształcenia. Starości reprezentujący dany rok mogą opiniować proces dydaktyczny i program studiów dzieląc się uwagami z Koordynatorem kierunku oraz Dziekanem i prowadzącymi zajęcia dydaktyczne, kształtując w ten sposób program studiów. Studenci mają możliwość dokonywania wyboru przedmiotów ogólnouczelnianych, kierunkowych oraz bloku przedmiotów specjalnościowych w ramach danego modułu. Analiza dokonywanych wyborów stanowi podstawę do modyfikacji programu studiów. Studenci wyrażają opinię na temat zrealizowanych zajęć w ankietach. Wyniki ankiet są ważnym elementem w procesie podnoszenia przez pracowników jakości kształcenia na poszczególnych zajęciach dydaktycznych.

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów

Zestaw czynników identyfikowanych jako SWOT dla kierunku *Zarządzanie*

	POZYTYWNE	NEGATYWNE
Czynniki wewnętrzne	<p>Mocne strony</p> <p>rozwój kompetencji dydaktycznych pracowników Wydziału poprzez systematyczny od 2019 r. udział w szkoleniach z zakresu m.in. kształcenia na odległość, metod projektowych, stosowania w dydaktyce ICT, optymalna relacja liczby studentów w stosunku do liczby nauczycieli akademickich na kierunku zarządzanie (11),</p> <p>centrum akredytacyjne EBC*L na Wydziale i plany rozwojowe związane z uruchamianiem kolejnych centrów walidacji kompetencji poszukiwanych na rynku pracy (zgodnie z ZRK - na bazie projektu "BPO2"),</p> <p>wykorzystanie synergii wewnętrznej poprzez pogłębianie i rozwój współpracy z innymi Wydziałami (np. Wydział Filologiczny - wspólne projekty finansowane z NCBiR) oferującymi komplementarne kształcenie w zakresie kompetencji oczekiwanych przez rynek pracy,</p> <p>stopniowe dopasowywanie struktury kształcenia pod kątem potencjału reprezentowanego przez instytuty badawcze, zgodnie z założeniami ustawy 2.0 (Zapewnienie jakości kształcenia w szkolnictwie wyższym Eurydice (europa.eu)),</p>	<p>Słabe strony</p> <p>duże obciążenie zadaniami dydaktycznymi i organizacyjnymi pracowników badawczo-dydaktycznych skutkujące ograniczonymi możliwościami doskonalenia własnego warsztatu dydaktycznego i aktualizacji nauczania oraz możliwościami prowadzenia badań naukowych, luka pokoleniowa w zasobach kadrowych, ograniczone możliwości finansowania rozwoju zaplecza dydaktycznego na Wydziale (nowe narzędzia i metody dydaktyczne),</p> <p>brak mechanizmów nagradzania pracowników o charakterze motywującym (zasadniczo jednakowy poziom wynagrodzeń w danej grupie zatrudnionych),</p> <p>zbyt duża liczba przedmiotów (o wymiarze 15h) w programach studiów, co przekłada się na dużą liczbę przedmiotów przypisanych do jednego prowadzącego</p>
Czynniki zewnętrzne	<p>Szanse</p> <p>zainteresowanie polskimi uczelniami ze strony studentów zagranicznych (Azja, Afryka, kraje europejskie spoza UE, np. Ukraina, Białoruś, Mołdawia),</p> <p>oczekiwanie rynku pracy na absolwentów dysponujących kompetencjami społecznymi, analitycznymi oraz kognitywnymi, kształtowane metaumiejętności, związanych z nowymi doświadczeniami, o znacznie dłuższej „użyteczności” w zakresie ich wykorzystania</p> <p>świadomość pracodawców (głównie z sektora nowoczesnych usług dla biznesu) o możliwości pozyskiwania pracowników z obszaru usług specjalistycznych, zarządzania i obsługi biurowej bezpośrednio poprzez ACK UO</p> <p>wprowadzenie ustawowych rozwiązań w zakresie wyboru ścieżki rozwoju pracownika dydaktycznego (możliwość zajmowania stanowiska profesora uczelni przez pracowników posiadających znaczące osiągnięcia w zakresie działalności dydaktycznej i podejmowania inicjatyw na rzecz podnoszenia poziomu jakości kształcenia;</p> <p>udział UO w FORTHM, dydaktyczno-badawczym sojuszu uczelni europejskich oraz kreowane obszary rozwoju (Prószkowska pomologia, Wydziały: Nauk o Zdrowiu i Lekarski z Kliniką Uniwersytecką), stanowiące potencjalne kierunki profilowania oferty kształcenia na Wydziale Ekonomicznym na bazie współpracy z poszczególnymi Wydziałami</p>	<p>Zagrożenia</p> <p>trendy demograficzne w Polsce i w regionie (obszar specjalnej strefy demograficznej przez drenaż ludności w kierunku większych ośrodków miejskich w kraju, i za granicę, niski poziom tzw. społeczeństwa obywatelskiego) i ich skutki dla systemu edukacji na poziomie wyższym (konkurencja o studenta, pozycja uczelni II wyboru),</p> <p>trendy edukacyjne w Polsce i ich skutki dla uczelni (systematyczny spadek przygotowania absolwentów szkół średnich do kształcenia na poziomie wyższym, obciążenie kandydatów konsekwencjami zmian systemowych i programowych),</p> <p>trendy rynku pracy: utrzymywanie się zapotrzebowania na specjalistów z zakresu zarządzania na poziomie równowagi w regionie i w kraju, atrakcyjne finansowo oferty pracy dla studentów i absolwentów studiów licencjackich (zmniejszenie populacji studentów na studiach II stopnia)</p> <p>niski poziom finansowania kształcenia akademickiego w Polsce (zob. The European Higher Education Area in 2020: Bologna Process Implementation Report (europa.eu)) nieadekwatny względem wyzwań współczesności oraz konkurencji ze strony innych krajów UE, w tym prowadzących aktywną politykę drenażu ludności poprzez internacjonalizację kształcenia (np. UK, DE),</p> <p>przedłużające się kształcenie zdalne może stanowić barierę psychologiczną w zakresie podejmowania decyzji o rozpoczęciu (kontynuowaniu) studiów</p>

Analiza SWOT prowadzona jest z perspektywy Wydziału Ekonomicznego UO jako jednostki wewnętrznej uczelni. Z tego wynika podejście do czynników zewnętrznych jako związanych z otoczeniem uczelni oraz zakwalifikowanie do szans i zagrożeń także czynników wywierających wpływ na dydaktykę kierunku *Zarządzanie*, a występujących w innych niż WE UO podsystemach uczelni.

Kluczowe wyzwania i priorytety związane z doskonaleniem oferty kierunku *Zarządzanie* obejmują:

- (1) zwiększenie stopnia rozpoznania potrzeb i trendów rynku pracy pod kątem redefinicji oferty kształcenia tak by spełniała wymogi: relatywnej stabilności (kompetencje kluczowe doskonalone pod względem dydaktycznym w oparciu o badania własne Instytutu Nauk o Zarządzaniu i Jakości i pracowników wspierających), zaspokojenia przyszłych potrzeb rynku pracy (identyfikacja tzw. zawodów przyszłości), konkurencyjności (wyraźny profil kształcenia kojarzony z WE UO),
- (2) dalsze doskonalenie oferty kształcenia w aspekcie dydaktycznym poprzez zwiększanie spójności budowanych kompetencji ze strukturą efektów kształcenia oraz metodami nauczania,
- (3) włączanie w prowadzone kształcenie elementów wzbogacających, np. certyfikacji zewnętrznych, uznanych na rynku pracy, intensyfikacji kontaktów z pracodawcami dla szybszego gromadzenia doświadczeń zawodowych związanych ze studiowanym kierunkiem studiów przez słuchaczy oraz aktywności badawczej, jako narzędzia budowania zdolności krytycznego myślenia oraz obiektywizacji oceny.

(Pieczęć uczelni)

.....

(podpis Dziekana/Kierownika jednostki)

.....

(podpis Rektora)

....., dnia .....

(miejsowość)

Część III. Załączniki

Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów

Tabela 1. Liczba studentów ocenianego kierunku

Poziom studiów	Rok studiów	Studia stacjonarne	
		Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki
I stopnia	I	39	23
	II	14	14
	III	13	23
II stopnia	I	-	25
	II	10	10
Razem:		76	95

Tabela 2. Liczba absolwentów ocenianego kierunku w ostatnich trzech latach poprzedzających rok przeprowadzenia oceny

Poziom studiów	Rok ukończenia	Studia stacjonarne	
		Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku
I stopnia	2018	40	11
	2019	41	12
	2020	39	16
II stopnia	2018	20	8
	2019	-	-
	2020	24	14
Razem:		164	61

Tabela 3. Wskaźniki dotyczące programu studiów na ocenianym kierunku studiów, poziomie i profilu określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. poz. 1861 z późn. zm.)

Zarządzanie I stopnia, studia stacjonarne, cykl dydaktyczny od 2019/2020

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	6 semestrów, 180 pkt. ECTS
Łączna liczba godzin zajęć	2078
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	106,6
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	112
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	6
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	69
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	4
Wymiar praktyk zawodowych (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	90 godz.
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	60
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ Łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	2078/100

ZARZĄDZANIE II STOPNIA, STUDIA STACJONARNE, CYKL DYDAKTYCZNY OD 2019/2020

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	4 semestry, 120 pkt. ECTS
Łączna liczba godzin zajęć	876
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	60,6
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	79-91 (w zależności od modułu)
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	7
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	54
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	-
Wymiar praktyk zawodowych (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	-
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	-
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ Łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	876/50

Tabela 4. Zajęcia lub grupy zajęć związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów

Zarządzanie – studia I stopnia (od roku akademickiego 2019/2020)

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć Stacjonarne	Liczba punktów ECTS
PRZEDMIOTY PODSTAWOWE		120	11
Podstawy zarządzania	W/ĆW.	60	5
Nauka o organizacji	W/ĆW.	60	6
PRZEDMIOTY KIERUNKOWE		705	49
Zachowania organizacyjne	W/ĆW.	60	5
Marketing	W/ĆW.	45	3
Procesy informacyjne w zarządzaniu	W/ĆW.	30	2
Zarządzanie jakością	W/ĆW.	30	2
Zarządzanie projektami	W/ĆW.	30	2
Zarządzanie zasobami ludzkimi	W/ĆW.	30	2
Badania marketingowe	W/LAB.	45	3
Informatyka w zarządzaniu	W/LAB.	30	2
Podstawy ekonometrii	W/LAB.	45	3
Podstawy przedsiębiorczości	W	15	2
Podstawy budowania kapitału społecznego w organizacjach	W/ĆW.	45	3
Podstawy prawa pracy	W	15	1
Podstawy logistyki	W/ĆW.	45	3
Zarządzanie strategiczne i operacyjne	W/ĆW.	45	3
Komunikacja interpersonalna	W/ĆW.	45	3
Społeczna odpowiedzialność biznesu	W	15	1
Metody organizacji i zarządzania	W/ĆW.	45	3
Metody ilościowe w marketingu	W/LAB.	30	2
Kultura organizacyjna	W/ĆW.	30	2
Strategie marketingowe	W/ĆW.	30	2
PRZEDMIOTY KIERUNKOWE DO WYBORU		105	16
Wprowadzenie do badań naukowych	SEM.	45	4
Seminarium dyplomowe	SEM.	60	12
PRZEDMIOTY DO WYBORU		180	36
Rynek pracy	W	15	9
Zarządzanie relacjami	W	15	
Strategie podmiotów rynkowych	W	15	
Etyka zawodowa	W	15	9
Zarządzanie łańcuchem dostaw	W	15	
Systemy motywowania pracowników	W	15	
Metody analizy wartości w przedsiębiorstwie	W	15	9
Twórcze rozwiązywanie problemów	W	15	
Zarządzanie wiedzą w organizacjach	W	15	
Analiza produkcji w przedsiębiorstwie	W	15	9
Metody i techniki sprzedaży	W	15	
Zarządzanie kapitałem obrotowym w przedsiębiorstwie	W	15	
Procesy decyzyjne w zarządzaniu	W	15	9
Negocjacje w biznesie	W	15	
Koszty logistyczno-marketingowe	W	15	
Metody i techniki promocji	W	15	
Razem:		1110	112

Zarządzanie - studia II stopnia (od roku akademickiego 2019/2020)

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć	Liczba punktów ECTS		
PRZEDMIOTY PODSTAWOWE		75	8		
Rozwój myśli organizatorskiej	W	30	4		
Koncepcje zarządzania	W/KONWER.	45	4		
PRZEDMIOTY KIERUNKOWE		195	19		
Zarządzanie logistyczno-marketingowe	W/ĆW.	45	4		
Gospodarowanie kapitałem społecznym organizacji	W/ĆW.	30	4		
Budowanie strategii rozwoju organizacji	W/ĆW.	45	4		
Zarządzanie produkcją	W/ĆW.	45	5		
Przedmiot kierunkowy w języku obcym	W/ĆW.	30	2		
PRZEDMIOTY KIERUNKOWE DO WYBORU		120	27		
Badania naukowe	SEM.	60	5		
Seminarium dyplomowe	SEM.	60	22		
PRZEDMIOTY MODUŁU W ZAKRESIE LOGISTYKI W BIZNESIE (LB)					
PRZEDMIOTY MODUŁOWE OBOWIĄZKOWE		135	19		
Orientacja rynkowa w logistyce	W	15	3		
Instrumenty zarządzania marketingowego	W	15	3		
Instrumenty zarządzania logistycznego	W/ĆW.	30	4		
Zarządzanie projektami logistycznymi	W/ĆW.	30	4		
Strategie logistyczno-marketingowe	W	30	4		
Zarządzanie relacjami z dostawcami i klientami	W	15	1		
PRZEDMIOTY MODUŁOWE DO WYBORU		90	18		
Logistyka w administracji samorządowej	W	15	6		
Zarządzanie sieciami dostaw	W	15			
Zarządzanie zasobami ludzkimi w biznesie	W	15			
Systemy informatyczne w logistyce	W	15	6		
Zintegrowane systemy zarządzania w logistyce	W	15			
Kompetencje menedżerskie w logistyce	W	15			
Koszty logistyczne w przedsiębiorstwie	W	15	6		
Koszty zarządzania łańcuchem dostaw	W	15			
Nowoczesne technologie informacyjne w logistyce	W	15			
W ZAKRESIE ZARZĄDZANIA W SEKTORZE PUBLICZNYM (ZSP)					
PRZEDMIOTY MODUŁOWE OBOWIĄZKOWE		60	8		
Systemy informatyczne w sektorze publicznym	LAB.	15	2		
Zarządzanie kadrami w organizacjach sektora publicznego	W/ĆW.	30	4		
Zarządzanie informacją w podmiotach sektora publicznego	W	15	1		
PRZEDMIOTY MODUŁOWE DO WYBORU		90	18		
Zarządzanie w podmiotach ochrony zdrowia	W	15	6		
Strategie rozwoju szkolnictwa wyższego	W	15			
Instytucje redystrybucyjnej funkcji państwa	W	15			
Informacja publiczna	W	15	6		
Konflikty i negocjacje w zarządzaniu publicznym	W	15			
Zarządzanie w administracji publicznej	W	15			
Strategie w polityce senioralnej	W	15	6		
Metody wspomaganie procesów decyzyjnych	W	15			
Podsystemy sektora publicznego	W	15			
Razem:		LB	ZSP	LB	ZSP -
		615	540	91	79

Tabela 5. Informacja o programach studiów/zajęciach lub grupach zajęć prowadzonych w językach obcych

Zarządzanie II stopnia

Nazwa programu/zajęć/grupy zajęć	Forma realizacji	Semestr	Forma studiów	Język wykładowy	Liczba studentów (w tym niebędących obywatelami polskimi)
Zarządzanie II stopnia / International marketing w jęz. obcym	W, C	3	Stacjonarne	Angielski	10 (1)

W-wykład
 C-ćwiczenia
 K-konwersatorium
 L-laboratorium
 S-seminarium

Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających

Cz. I. Dokumenty, które należy dołączyć do raportu samooceny (wyłącznie w formie elektronicznej)

1. Program studiów dla kierunku studiów, profilu i poziomu opisany zgodnie z art. 67 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1668 z późn. zm.) oraz § 3-4 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. poz. 1861 z późn. zm.).

W katalogu: *Załącznik_2/p1*

2. Obsadę zajęć na kierunku, poziomie i profilu w roku akademickim, w którym przeprowadzana jest ocena.

W katalogu: *Załącznik_2/p2*

3. Harmonogram zajęć na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, obowiązujący w semestrze roku akademickiego, w którym przeprowadzana jest ocena, dla każdego z poziomów studiów.

W katalogu: *Załącznik_2/p3*

4. Charakterystykę nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia lub grupy zajęć wykazane w tabeli 4, tabeli 5 (jeśli dotyczy ocenianego kierunku) oraz opiekunów prac dyplomowych (jeśli dotyczy ocenianego kierunku), a w przypadku kierunku lekarskiego także nauczycieli akademickich oraz inne osoby prowadzące zajęcia z zakresu nauk klinicznych, sporządzoną wg następującego wzoru:

W katalogu: *Załącznik_2/p4*

5. Charakterystyka wyposażenia sal wykładowych, pracowni, laboratoriów i innych obiektów, w których odbywają się zajęcia związane z kształceniem na ocenianym kierunku, a także informacja o bibliotece i dostępnych zasobach bibliotecznych i informacyjnych.

W katalogu: *Załącznik_2/p5*

6. Wykaz tematów prac dyplomowych uporządkowany według lat, z podziałem na poziomy oraz formy studiów; wykaz można przygotować według przykładowego wzoru:

W katalogu: *Załącznik_2/p6*